

Prva ocena stanja v kmetijstvu

2025

Prva ocena stanja v kmetijstvu v letu 2025 (Jesensko poročilo)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Ljubljana, 28. november 2025

Poročilo o prvi oceni stanja v kmetijstvu je pripravil Kmetijski inštitut Slovenije (KIS) v okviru strokovne naloge Spremljanje razvoja kmetijstva v Sloveniji v letu 2025, katere naročnik in financer je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP).

Uredila:

Tanja TRAVNIKAR

AVTORJI POROČILA:

Matej BEDRAČ (razvoj podeželja)

Sara BELE (zunanja trgovina)

Jure BREČKO (živinoreja)

Ana HITI DVORŠAK (rastlinska pridelava)

Maja KOŽAR (dohodek)

Ben MOLJK (živinoreja)

Špela PUCIHAR (vreme, rastlinska pridelava)

Tanja TRAVNIKAR (gospodarska gibanja, cene, kmetijska politika)

Barbara ZAGORC (rastlinska pridelava)

Oblikovanje naslovnice: Jemott d.o.o.

Fotografije na naslovnici: Janko VERBIČ, spletni portal Naša super hrana (MKGP), dr. Vida REZAR

Priporočeno citiranje: Jesensko poročilo za leto 2025. 2025. Travnika T. (ured.), Bedrač M., Bele S., Brečko J., Hiti Dvoršak A., Kožar M., Moljk B., Pucihar Š., Zagorc B. Prva ocena stanja v kmetijstvu v letu 2025. Ljubljana, Kmetijski Inštitut Slovenije.

Publikacija bo na voljo v elektronski obliki. Do izida končnega poročila (*Zeleno poročilo 2025*) bo dostopna na spletni strani Kmetijskega inštituta Slovenije:

https://www.kis.si/Porocila_o_stanju_v_kmetijstvu/

Ljubljana, 28. november 2025

Kazalo vsebine

POVZETEK	9
1 GOSPODARSKA GIBANJA	10
2 OBSEG KMETIJSKE PROIZVODNJE	11
3 CENE V KMETIJSTVU	15
4 UKREPI KMETIJSKE POLITIKE	19
4.1 Skupna kmetijska politika EU	19
4.2 Drugi ukrepi, financirani s sredstvi EU	26
4.3 Nacionalni ukrepi	26
5 PRVA OCENA EKONOMSKIH REZULTATOV KMETIJSTVA	29
6 ZUNANJA TRGOVINA Z AGROŽIVILSKIMI PROIZVODI	30
7 STRUKTURA KMETIJSKIH GOSPODARSTEV V SLOVENIJI V LETU 2023	32
8 PREGLED PO POMEMBNEJŠIH KMETIJSKIH TRGIH	35
8.1 Pšenica	35
8.2 Ječmen	37
8.3 Koruza za zrnje	39
8.4 Oljna ogrščica in soja	41
8.5 Krompir	43
8.6 Jabolka, hruške in breskve	44
8.7 Grozdje in vino	47
8.8 Meso govedi	49
8.9 Meso prašičev	51
8.10 Perutninsko meso	54
8.11 Meso drobnice	56
8.12 Mleko	57
8.13 Jajca	59
9 LITERATURA IN VIRI	61

Kazalo preglednic

Preglednica 1: Izbrani makroekonomski agregati Slovenije	10
Preglednica 2: Pridelava poljščin; 2024 in 2025	12
Preglednica 3: Pridelek sadja; 2024 in 2025	13
Preglednica 4: Pridelava grozdja; 2024 in 2025	13
Preglednica 5: Obseg proizvodnje pomembnejših živalskih proizvodov v letih 2023 in 2024 ter ocena za leto 2025	14
Preglednica 6: Nominalni indeksi cen kmetijskih pridelkov in proizvodov na letni ravni 2023, 2024 in ocena za leto 2025.....	15
Preglednica 7: Nominalni indeksi cen inputov za kmetijstvo na letni ravni v letih 2023, 2024 ter ocena za leto 2025	18
Preglednica 8: Letna finančna sredstva in načrtovan znesek podpore na enoto za leto 2025, po vrstah neposrednih plačil	21
Preglednica 9: Izplačana sredstva PRP 2014–2020 po ukrepih (000 EUR) (do 31. 8. 2025).....	22
Preglednica 10: Sredstva po ciljih SN SKP 2023–2027 (000 EUR)	23
Preglednica 11: Sredstva za cilj konkurenčnost in odpornost kmetijskega sektorja (000 EUR)	24
Preglednica 12: Sredstva za cilj varstvo okolja in podnebja (000 EUR).....	24
Preglednica 13: Sredstva za cilj skladen razvoj podeželja, varovanje kakovosti hrane in zdravja (000 EUR)	25
Preglednica 14: Sredstva za cilj prenos znanja, inovacije in digitalizacija (000 EUR)	25
Preglednica 15: Ocena izrednih izplačil kmetijstvu v letu 2025	27
Preglednica 16: Izvoz in uvoz agroživilstva po skupinah blaga; leto 2024 ter obdobje januar–avgust v letih 2024 in 2025	31
Preglednica 17: Število KMG in površina KZU po vrstah rabe; 2020, 2023	32
Preglednica 18: Število KMG po velikostnih razredih KZU; 2020, 2023.....	33
Preglednica 19: Kmetijska zemljišča v uporabi po velikostnih razredih; 2020,2023	33
Preglednica 20: Število KMG z živino in število živine; 2020, 2023	33

Kazalo slik

Slika 1: Indeksi proizvodnje kmetijskih proizvodov; 2013–2024 in ocena 2025 (2020 = 100)	14
Slika 2: Realni indeksi cen kmetijskih pridelkov in proizvodov pri pridelovalcih; 2013–2024 in ocena 2025 (2020 = 100).....	15
Slika 3: Indeksi cen izbranih rastlinskih pridelkov v letih 2022–2025 ter mesečno gibanje cen v letu 2025 (nominalno; 2020 = 100)	16
Slika 4: Indeksi cen v živinoreji v letih 2022–2025 ter mesečno gibanje cen v letu 2025 (nominalno; 2020 = 100)	17
Slika 5: Realni indeksi cen izbranih živali in živalskih proizvodov pri pridelovalcih; 2013–2024 in ocena 2025 (2020 = 100)	17
Slika 6: Realni indeksi cen kmetijskih proizvodov, cen inputov v kmetijstvu in cenovno-stroškovna pariteta; 2013–2024 in ocena 2025 (2020 = 100)	18
Slika 7: Delitev ukrepov kmetijske politike v Sloveniji.....	19
Slika 8: Razporeditev finančne ovojnice za neposredna plačila (%)	20
Slika 9: Izvoz in uvoz agroživilskih proizvodov v obdobju januar–avgust 2013–2025 in januar–december 2013–2024 ter ocena za leto 2025 (mio EUR)	30
Slika 10: Osnovni proizvodni kazalci pri pridelavi pšenice (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena).....	35
Slika 11: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi pšenice (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena).....	36
Slika 12: Osnovni proizvodni kazalci pri pridelavi ječmena (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena).....	37

Slika 13: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi ječmena (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena).....	38
Slika 14: Osnovni proizvodni kazalci pri pridelavi koruze za zrnje (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena).....	39
Slika 15: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi koruze za zrnje (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena).....	40
Slika 16: Osnovni proizvodni kazalci pri pridelavi oljne ogrščice (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena).....	41
Slika 17: Osnovni proizvodni kazalci pri pridelavi soje (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena).....	41
Slika 18: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi oljne ogrščice (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena).....	42
Slika 19: Osnovni proizvodni kazalci pri pridelavi krompirja (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena).....	43
Slika 20: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi krompirja (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena).....	44
Slika 21: Osnovni proizvodni kazalci pri pridelavi jabolk (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena).....	45
Slika 22: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi jabolk (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena).....	45
Slika 23: Osnovni proizvodni kazalci pri pridelavi grozdja (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena).....	47
Slika 24: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi grozdja (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena).....	48
Slika 25: Spremembe prirasta govedi v obdobju 2020–2024 in ocena za leto 2025 (povprečje 2020–2024 = 100).....	49
Slika 26: Odkupne cene mlade pitane govedi (živa masa; EUR/t) po mesecih; 2024 in 2025.....	50
Slika 27: Osnovni ekonomski kazalci pri pitanju govedi (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: predhodna ocena).....	50
Slika 28: Spremembe prirasta prašičev v obdobju 2020–2024 in ocena za leto 2025 (povprečje 2020–2024 = 100).....	51
Slika 29: Odkupne cene pitanih prašičev (do 150 kg; živa masa; EUR/t) po mesecih; 2024 in 2025.....	52
Slika 30: Osnovni ekonomski kazalci pri pitanju prašičev - kombinirana krma (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: predhodna ocena).....	53
Slika 31: Spremembe prirasta perutnine v obdobju 2020–2024 in ocena za leto 2025 (povprečje 2020–2024 = 100).....	54
Slika 32: Odkupne cene pitanih piščancev (živa masa; EUR/t) po mesecih; 2024 in 2025.....	55
Slika 33: Osnovni ekonomski kazalci pri pitanju piščancev (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: predhodna ocena).....	55
Slika 34: Odkupne cene jagnjet (živa masa; EUR/t) po mesecih; 2024 in 2025.....	56
Slika 35: Osnovni ekonomski kazalci pri prireji jagnjet (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: predhodna ocena).....	57
Slika 36: Spremembe proizvodnje mleka v obdobju 2020–2024 in ocena za leto 2025 (povprečje 2020–2024 = 100).....	57
Slika 37: Odkupne cene mleka po mesecih (EUR/t); 2024 in 2025.....	58
Slika 38: Osnovni ekonomski kazalci pri prireji mleka (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: predhodna ocena).....	59
Slika 39: Odkupne cene jajc po mesecih (EUR/000 kosov); 2024 in 2025.....	59
Slika 40: Osnovni ekonomski kazalci pri proizvodnji jajc (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: predhodna ocena).....	60

Okrajšave in simboli

% – odstotek

ARSKTRP – Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja

ARSO – Agencija Republike Slovenije za okolje

BDP – bruto domači proizvod

CT – carinska tarifa

DŽ – dobrobit živali

EK – ekološko kmetovanje

EKJS – Evropski kmetijski jamstveni sklad

EKSRP – Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja

EU – Evropska Unija

FFS – fitofarmacevtska sredstva

GVŽ – glava velike živine

ha – hektar

kg – kilogram

KMG – kmetijsko gospodarstvo

KOPOP – kmetijsko-okoljska-podnebna plačila

KZU – kmetijsko zemljišče v uporabi

LEADER – Links between actions for the development of the rural economy

m² – kvadratni meter

mio – milijon

NPK – mineralna gnojila z vsebnostjo dušika, fosforja in kalija

OMD – območja z omejenimi dejavniki

PRP – Program razvoja podeželja

RS – Republika Slovenija

SKP – Skupna kmetijska politika

SN 2023–2027 – Strateški načrt skupne kmetijske politike 2023–2027

SURS – Statistični urad Republike Slovenije

t – tona

TIS – tržno informacijski sistem

UMAR – Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj

Spremna beseda k Prvi oceni stanja v kmetijstvu – Jesensko poročilo

Kmetijski inštitut Slovenije poleg Poročila o stanju kmetijstva, gozdarstva in ribištva (*Zeleno poročilo*) vsako leto pripravi tudi *Jesensko poročilo*. Gre za strokovno publikacijo, ki podaja prve informacije o proizvodnih in ekonomskih rezultatih slovenskega kmetijstva v tekočem letu. Poročilo izide konec tekočega leta in je do izida Zelenega poročila (končne ocene stanja kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva) dostopno na straneh Kmetijskega inštituta Slovenije:

https://www.kis.si/Porocila_o_stanju_v_kmetijstvu/

Poročilo se začne s kratkim povzetkom osnovnih rezultatov in kazalnikov v kmetijstvu, v nadaljevanju pa so predstavljene ključne informacije o napovedih in prvih ocenah gospodarskih gibanj, obsegu kmetijske proizvodnje, cenah v kmetijstvu, ukrepih kmetijske politike, ekonomskem rezultatu kmetijstva, zunanji trgovini z agroživilskimi proizvodi in strukturi kmetijskih gospodarstev. Najobsežnejše je zadnje poglavje, ki podrobneje predstavi prve rezultate najpomembnejših kmetijskih trgov v Sloveniji. Tako so podane prve ocene na področju rastlinske pridelave (pšenica, ječmen, koruza za zrnje, oljna ogrščica, krompir, jabolka, hruške, breskve, grozdje in vino) in živiloreje (meso govedi, meso prašičev, perutninsko meso, meso drobnice, mleko in jajca).

Jesensko poročilo, ki je pred vami, predstavlja prvo oceno proizvodnih in ekonomskih rezultatov slovenskega kmetijstva v letu 2025. Pripravljeno je na podlagi razpoložljivih statističnih in drugih informacij, dostopnih do 24. novembra 2025. V tem času so na voljo le začasni statistični podatki o pridelavi nekaterih pomembnejših rastlinskih pridelkov in ocene indeksov cen na letni ravni, podatki o odkupu kmetijskih proizvodov in zakolu živine v klavnicah za obdobje prvih devetih mesecev tekočega leta ter začasni podatki o zunanji trgovini za obdobje prvih osmih mesecev tekočega leta. To pomeni, da za zanesljivejše (končne) ocene sprememb skupnega obsega kmetijske proizvodnje, cen in dohodkov v kmetijstvu še vedno manjkajo nekatere informacije. V rastlinski pridelavi je v tem času zlasti težje oceniti letne spremembe cen. Namreč, mesečni indeksi cen ne povedo veliko o spremembi cen na povprečni letni ravni, saj zaradi sezonskih uteži na letni ravni prevlada cena v obdobju največjega odkupa. Napovedi sprememb cen na letni ravni so zato v tem času manj zanesljive zlasti pri poznih posevkih, sadju in grozdju, kjer se večina pridelka odkupi v zadnjih mesecih leta, torej v mesecih, za katere podatki trenutno še niso na voljo. V živiloreji pa je v tem času problematična zlasti ocena obsega proizvodnje, predvsem drobnice in prašičev, kjer na obseg vpliva tudi zakol izven klavnic, za katerega med letom ni razpoložljivih podatkov.

Rezultati primerjav preteklih jesenskih ocen s končnimi rezultati kažejo, da so odstopanja pri posameznih parametrih lahko precejšnja, vendar so nakazane smeri sprememb za kmetijstvo kot celoto že razmeroma zanesljive.

POVZETEK

Obseg kmetijske proizvodnje: Za leto 2025 se napoveduje rahla rast skupnega obsega kmetijske proizvodnje, in sicer za približno 3 % v primerjavi s prejšnjim letom. Rastlinska pridelava naj bi na agregatni ravni ostala blizu ravni predhodnega leta. Največje povečanje obsega je zabeleženo v vinogradništvu, medtem ko naj bi se obseg pridelave najbolj zmanjšal v sadjarstvu, pri industrijskih rastlinah in pri krompirju. V živinoreji se napoveduje približno 5-odstotno povečanje obsega prireje. Razen pri drobnici se bo prireja povečala pri vseh vrstah živali in živalskih proizvodov.

Cene v kmetijstvu: Cene so v letu 2022 dosegle zgodovinski vrh. V naslednjih letih so se nekoliko umirile, v letu 2025 pa ponovno beležimo opazno rast, predvsem zaradi izrazitega zvišanja cen nekaterih živinorejskih proizvodov. Cene rastlinskih pridelkov bodo na agregatni ravni v letu 2025 nominalno skoraj enake kot leto prej (+0,2 %). Izstopajo nižje cene krompirja (–14 %), nekoliko nižje bodo tudi cene zelenjadnic (–4 %). Na drugi strani beležimo rast cen pri žitu in vinu (oboje +7 %) ter svežemu sadju (+5 %). V živinoreji pa cene dosegajo najvišje ravni doslej. Nominalno so v primerjavi z letom prej višje za skoraj 11 %, pri čemer je največ prispevala močna rast cen goveda (+26 %). Višje so tudi cene kravjega mleka (+9 %), jagnjetine (+6 %) in perutnine (+4 %), cene prašičev pa so se znižale (–7 %). Cene inputov za kmetijstvo se bodo v letu 2025 nominalno rahlo zvišale, v povprečju za 2 %. Najbolj so se podražila gnojila in sredstva za varstvo rastlin, cene energije pa so se malenkost znižale. Cenovno-stroškovno razmerje v kmetijstvu je v letu 2025 najugodnejše doslej.

Dohodkovno stanje: Dohodki v kmetijstvu bodo v letu 2025 po prvih ocenah (ocena KIS na podlagi razpoložljivih statističnih podatkov in ekspertnih ocen) opazno višji kot v letu prej. Ocenjujemo, da bo faktorski dohodek kmetijstva za okoli desetino višji kot v predhodnem letu in nad povprečjem zadnjih deset let. V rastlinski pridelavi bodo po prvih ocenah kazalci dohodka na agregatni ravni blizu ravni leta prej; pri večini skupin pridelkov je prišlo do poslabšanja ekonomskih rezultatov, izjema so pridelava nekaterih vrst žit, grozdja in vina. V živinoreji so na agregatni ravni ocenjeni občutno boljši ekonomski rezultati, tako pri prireji živali kot pri živalskih proizvodih (zaradi večjega obsega prireje kot tudi zaradi občutno višjih cen). Najobčutnejše se bodo izboljšali dohodki pri prireji goveda, mleka in medu. Slabše ekonomske rezultate v primerjavi s predhodnim letom ocenjujemo le pri prireji drobnice.

Zunanja trgovina: Pri zunanji trgovini z agroživilskimi proizvodi se tudi v letu 2025 nadaljuje trend rasti vrednostnega izvoza in uvoza, na ravni leta pa se napoveduje rahlo poslabšanje trgovinske bilance. Struktura izvoza in uvoza skupin agroživilskih proizvodov ostaja podobna predhodnim letom, prav tako ostajajo najpomembnejše trgovinske partnerice Hrvaška, Italija, Avstrija in Nemčija.

Kmetijska politika: V letu 2025 se večina ukrepov izvaja v okviru Strateškega načrta SKP 2023–2027, v manjšem obsegu pa se še vedno izplačujejo nekateri ukrepi iz prejšnjega programskega obdobja PRP 2014–2022. Pri neposrednih plačilih je največja novost uvedba vezane dohodkovne podpore za zelenjavo ter nove SOPO sheme za neproizvodne površine in elemente. Na področju sektorskih intervencij v letu 2025 ni prišlo do večjih sprememb. Pri ukrepih za razvoj podeželja je v letu 2025 večina sredstev namenjena intervencijam, ki se izplačujejo preko zbirnih vlog, manjši obseg sredstev pa je bil izplačan za intervencije, ki potekajo preko javnih razpisov. Pri nacionalnih ukrepih ni pomembnejših novosti, razen začetka izvajanja ukrepa finančnih instrumentov, ki omogoča ugodnejša posojila za mlade kmete in manjše kmetije. Poleg rednih ukrepov so se v letu 2025 izvajali tudi izredni ukrepi pomoči, med katerimi je bilo največ sredstev namenjenih pomoči zaradi pozebe iz leta 2024.

1 GOSPODARSKA GIBANJA

Gospodarska rast¹ – Jesenska napoved gospodarskih gibanj za leto 2025 napoveduje skromno gospodarsko rast, saj naj bi se bruto domači proizvod (BDP) realno povečal le za 0,8 % (v letu 2024: 1,7 %). Glavni razlog za upočasnitev je upad izvozne aktivnosti, povezan s težavami v evropski industriji. Po napovedih se pričakuje realni upad izvoza za –0,2 %, medtem ko naj bi rast uvoza znašala 2,4 %. Gospodarsko rast bo tako poganjala predvsem domača potrošnja, zlasti trošenje gospodinjstev, podprta z visoko zaposlenostjo in rastjo plač. Po stagnaciji investicij v letu 2024 se v letu 2025 pričakuje njihova šibka rast, predvsem na področju gradbeništva in investicij v proizvodnji.

Zaposlenost in plače – Glede na predhodno leto napovedi za leto 2025 kažejo, da se bo zaposlenost malenkost zmanjšala (–0,2 %), vendar bo ostala na zelo visoki ravni, kar pomeni tudi nizko brezposelnost. Obe stopnji brezposelnosti bosta tako ostali nizki (registrirana: 4,6 %, anketna: 3,6 %). Nominalna rast povprečne bruto plače na zaposlenega bo predvidoma 7,5 %, medtem ko bo realna rast, ob upoštevanju inflacije, znašala 4,9 % (realna rast v zasebnem sektorju: +3,4 %, realna rast v javnem sektorju: +7,3 %).

Preglednica 1: Izbrani makroekonomski agregati Slovenije

	2024	Jesenska napoved 2025
BRUTO DOMAČI PROIZVOD (realna rast v %)		
BDP	1,7	0,8
Izvoz blaga in storitev	2,3	–0,2
Uvoz blaga in storitev	4,3	2,4
Zasebna potrošnja	3,8	2,2
Državna potrošnja	7,3	1,6
Bruto investicije v osnovna sredstva	–0,3	0,8
ZAPOSLENOST IN PLAČE (v %)		
Zaposlenost, statistika nacionalnih računov, rast	0,5	–0,2
Stopnja registrirane brezposelnosti	4,6	4,6
Stopnja brezposelnosti po anketi o delovni sili	3,7	3,6
Bruto plače na zaposlenega, realna rast	4,1	4,9
INFLACIJA (povprečje leta)	2,0	2,5

Inflacija – Inflacija bo v letu 2025 nekoliko višja kot leto prej in naj bi v povprečju leta znašala 2,5 % (leta 2024: 2,0 %). Višjo inflacijo bodo povzročile predvsem višje cene hrane, visoka pa bo ostala tudi rast cen storitev. Največji prispevek k rasti cen hrane imajo višje cene mesa (zlasti govejega), sadja in sladkorja, nekoliko pa tudi mleka in jajc. Inflacija v Sloveniji bo nekoliko nad povprečjem EU in evrskega območja.

Vir: UMAR, 2025

Kmetijstvo v EU² – Kmetijski trgi EU v letu 2025 kljub globalnim negotovostim ostajajo na splošno odporni. Proizvodnja žit se povečuje, proizvodnja oljčnega olja okreva, ponudba mleka ostaja stabilna, dobri obeti pa se kažejo za proizvodnjo perutnine. Pri sadju in zelenjavi se zaradi neugodnih vremenskih razmer pojavljajo različni trendi. Zmanjševanje proizvodnje pa je opazno pri sladkorju in vinu, v nekoliko manjši meri pa tudi pri reji prežvekovalcev. Inflacija hrane v EU še naprej presega splošno inflacijo. Cene hrane za potrošnike se zvišujejo pri sadju in živalskih proizvodih. Pri slednjih se beležijo zelo visoke cene mesa (predvsem govejega in perutninskega), visoke cene pa se beležijo tudi pri jajcih in mleku. Nasprotno pa so cene žit, vina, olj in zelenjave stabilne ali se celo znižujejo. Poleg običajnih tveganj, kot so vremenski dogodki in izbruhi živalskih bolezni, se razmere dodatno zaostrujejo zaradi poslabšanja geopolitičnega okolja, kar lahko negativno vpliva na svetovno trgovino ter na razpoložljivost energije in gnojil ter morebitno rast njihovih cen. Evropski kmetje v letu 2025 beležijo stabilne stroške inputov, tako energije kot gnojil, vendar pa lahko trenutna geopolitična tveganja v prihodnje predstavljajo izzive.

¹ Opisi kazalnikov gospodarskih gibanj so povzeti po publikaciji Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2025 (UMAR, 2025).

² Komentar kmetijstva v EU je povzet po publikaciji Short-term outlook for EU agricultural markets in 2025 (EC outlook, 2025).

2 OBSEG KMETIJSKE PROIZVODNJE

Vreme – Na obseg kmetijske proizvodnje, zlasti rastlinske pridelave, so tudi v preteklem letu vplivale vremenske razmere. Jeseni 2024 so obilne padavine in razmočena tla v septembru in delu oktobra oteževale pripravo setvenih površin in jesensko setev. Tam, kjer so razmere to dopuščale, je v začetku oktobra potekala obdelava tal in setev ozimnih žit. November 2024 je prekinil niz sedemnajstih nadpovprečno toplih mesecev, a že decembra so se ponovno nadaljevali nadpovprečno topli in nadpovprečno mokri zimski meseci. Vodna bilanca je bila v jesenskem in zimskem času povsod po državi pozitivna. V začetku februarja 2025 je bila navadna leska v fazi polnega cvetenja, kar je dobrih 14 dni prej od dolgoletnega povprečja. Nestanovitno vreme s pogostimi padavinami je marca ustvarilo pogoje za okužbo z jablanovim škrlupom in cvetno monilijo. V drugi dekadi marca pa je hladna fronta poleg negativnih temperatur ponekod prinesla tudi pozebo. April je bil nadpovprečno toplel, a manj namočen, kar je omogočalo nemoteno pripravo zemljišč za setev, sajenje ter tudi druga dela na prostem. Konec prve dekade aprila je naše kraje zajela nova hladna fronta, negativne temperature pa so poškodovale nekatere rastline. V maju je padla povprečna količina padavin, mesec pa je bil nekoliko hladnejši kot običajno. Junij, ki je sledil, je bil izjemno toplel in najbolj suh mesec, vsaj od leta 1950. Večji del države je v začetku tretje dekade junija zajel vročinski val. Poletna suša je tako nastopila relativno zgodaj in zajela celotno državo. Najbolj prizadete so bile rastline s plitvim koreninskim sistemom, ter rastline, ki niso bile namakane. Visoke temperature zraka so ponekod povzročale ožige, kar je bilo najbolj opaziti na odkošeni travni ruši. Padavine, ki so zadnje dni junija zajele državo so le za kratek čas nekoliko omilile sušni in vročinski stres, saj so se v prvih dnevih julija sušne razmere stopnjevale. Kljub temu pa je bil julij nadpovprečno namočen mesec, z po večjem delu države pozitivno vodno bilanco. Tako julij, kot tudi avgust in september so bili nadpovprečno topli meseci. Avgust je bil podpovprečno moker, vodna bilanca je bila v večjem delu države negativna; spremenljivo vreme s plohami pa je ustvarjalo ugodne pogoje za razvoj glivičnih bolezni. V običajno mokremu septembru, so bile padavine prostorsko precej neenakomerno razporejene, vodna bilanca pa je bila povsod po državi pozitivna (ARSO, 2024; 2025).

Kmetijska zemljišča v uporabi (KZU) – V zadnjem desetletju je površina kmetijske zemlje v uporabi (KZU) stabilna z majhnimi medletnimi spremembami na skupni ravni. Po prvih ocenah statistike njen obseg tudi v letu 2025 ostaja na ravni leta prej (približno 476 tisoč ha). V primerjavi z letom prej so se ponovno zmanjšale površine vinogradov (–2 %) in intenzivnih sadovnjakov (–1 %). Obseg njiv je ostal na ravni leta prej; na njivah so se povečale površine žita (+1 %), oljnic (+2 %) in suhih stročnic (+25 %). Zmanjšale pa so se površine krompirja (–1 %), zelene krme z njiv (–2 %) in krmnih korenovk (–9 %), opazno bolj pa še površine sladkorne pese (–74 %) in njiv v prahi (–27 %). Obseg hmeljišč se je zmanjšal za 3 %.

Hektarski pridelki – Letine velike večine njivskih posevkov so bile v letu 2025 manjše kot v letu prej, letina v intenzivnih sadovnjakih in vinogradih pa je bila boljša. Med njivskimi posevki so bili, razen pri strnem žitu in krmnih korenovkah, hektarski pridelki manjši kot v letu prej in večinoma tudi podpovprečni glede na obdobje 2020–2024. Hektarski pridelek pšenice je bil večji za 12 %, ječmena za 17 % in tritikale za 13 %; letina pšenice, ječmena in tritikale je bila tudi nadpovprečna tudi v primerjavi z zadnjim petletnim obdobjem. Letina koruze za zrnje je bila med manjšimi v zadnjem desetletju, hektarski pridelek je bil s 7,9 t/ha za 14 % manjši kot v letu prej in tudi močno podpovprečen v primerjavi z obdobjem 2020–2024 (–12 %). Letina oljnic, ki je bila v letu 2024 nadpovprečna, je bila v letu 2025 manjša za 16 % in tudi podpovprečna glede na zadnje petletno obdobje (–1 %). Manjši in podpovprečni so bili hektarski pridelki pri vseh pomembnejših vrstah oljnic. Prav tako bodo hektarski pridelki pri krompirju manjši glede na leto 2024 (–8 %) in tudi podpovprečni glede na zadnje petletno

obdobje (–3 %). Trenutno razpoložljivi podatki o pridelavi sadja v intenzivnih sadovnjakih kažejo, da je bila letina pečkarev, z izjemo hrušk, že drugo leto zapored dobra in med večjimi v zadnjih desetih letih. Letina koščičarjev je bila pri breskvah in nektarinah slabša kot v letu prej, vendar boljša od petletnega povprečja, marelice pa so obrodile boljše kot v skromnih letih 2023 in 2024. Letina v vinogradih je bila druga najboljša po letu 2020; hektarski pridelek grozdja je bil za 33 % boljši kot v predhodnem letu in tudi za 13 % nad povprečjem obdobja 2020–2024.

Skupni pridelki – Po začasnih ocenah je skupni pridelek žita v letu 2025, kljub večjim površinam, zaradi slabe letine koruze za zrnje manjši kot v letu prej (–1 %), vendar še vedno med večjimi v zadnjih desetih letih. Pričakovani skupni pridelek oljnic bo zaradi slabe letine vseh oljnic manjši za 14 %, vendar bo za 12 % presegel zadnje 5-letno obdobje. Pri krompirju se pričakuje, da bo zaradi nekoliko manjše površine in slabe letine skupni pridelek manjši kot v letu prej (–9 %) in tudi manjši od povprečja zadnjega petletnega obdobja (–4 %).

Preglednica 2: Pridelava poljščin; 2024 in 2025

	Površina (ha)		Indeks 2025/24	Pridelek (t/ha)		Indeks 2025/24	Skupni pridelek (t)		Indeks 2025/24
	2024	2025		2024	2025		2024	2025	
Pšenica in pira	28.043	28.061	100,1	5,5	6,1	111,7	153.387	171.400	111,7
Ječmen	20.864	20.409	97,8	4,8	5,6	117,0	100.696	115.288	114,5
Tritikala	4.863	5.183	106,6	4,7	5,3	112,9	22.901	27.560	120,3
Koruzza za zrnje	41.858	43.012	102,8	9,2	7,9	86,1	384.928	340.670	88,5
Silažna koruzza*	26.962	27.365	101,5	46,1	41,3	89,6	1.242.335	1.130.155	91,0
Oljna ogrščica	2.560	2.146	83,8	3,2	2,6	80,9	8.255	5.599	67,8
Buče za olje	3.758	3.842	102,2	0,7	0,6	86,2	2.530	2.230	88,1
Soja	4.166	4.760	114,3	2,8	2,4	84,9	11.641	11.294	97,0
Krompir	2.863	2.831	98,9	26,1	24,0	92,1	74.637	68.002	91,1
Hmelj	1.658	1.609	97,0	1,4	1,3	92,6	2.273	2.042	89,8

* glavni posevek

Vir: SURS, preračuni KIS

Pridelek krme s trajnega in sejanega travinja bo v letu 2025 predvidoma nad povprečjem zadnjega petletnega obdobja in primerljiv z dobrim letom 2024. Rastne razmere za pridelavo krme na travinju so bile v letu 2025 spremenljive. Pridelki prve košnje oziroma prvih dveh košenj pri intenzivnih pridelovalcih so bili zelo dobri, kasneje v juniju so sušne in vroče razmere ovirale rast in razvoj travinja, ki pa je v kasnejših poletnih in jesenskih mesecih večinoma nadoknadilo izpad pridelka iz zgodnjega poletja.

Pridelava zelenjadnic je zaradi spremenljivih podnebnih razmer vsako leto zahtevnejša, pridelava na prostem brez namakanja pa tudi skoraj ni več mogoča. Dodatne težave pri pridelavi zelenjadnic povzročajo tudi bolezni in škodljivci, proti katerim je registriranih vse manj učinkovitih sredstev za varstvo rastlin. Spremenljive vremenske razmere (prostorsko in časovno) so imele tudi v letu 2025 zelo velik vpliv na pridelavo zelenjadnic. Predvsem sušni pomladanski meseci (v nekaterih delih Slovenije) ter suša in visoke temperature v juniju in začetku julija so negativno vplivali na pridelavo spomladanskih in poletnih kapusnici pa tudi solatnic, ki pa so v kasnejših terminih imele veliko boljše pogoje za rast. Plodovke v zaščitene in pokrite prostore so večinoma dobro obrodile, pridelki čebulnic pa so bili blizu povprečja. Kljub vsemu bo pridelek zelenjadnic predvidoma v povprečju malenkost večji kot v letu 2024 in na ravni povprečja zadnjih let.

Pridelek sadja je bil v letu 2025 slabši kot v letu prej, vendar še vedno nad ravni obdobja 2020–2024. Po ocenah na podlagi trenutnih podatkov bo leta 2025 v intenzivnih in ekstenzivnih nasadih skupaj obranega približno 10 % manj sadja kot v letu prej. Pridelek

sadja iz intenzivnih nasadov bo ostal na ravni predhodnega leta, pridelek sadja iz ekstenzivnih nasadov pa bo za približno tretjino manjši. Pri tem je pridelek jabolk iz intenzivnih nasadov ostal na podobni ravni kot leto prej, manj je bilo hrušk ter breskev in nektarin, več pa marelic in češenj.

Preglednica 3: Pridelek sadja; 2024 in 2025

Pridelek (t)	Vsi nasadi		Indeks 2025/24	Intenzivni nasadi		Indeks 2025/24	Ekstenzivni nasadi		Indeks 2025/24
	2024	2025		2024	2025		2024	2025	
Jabolka	67.529	60.649	89,8	50.654	50.692	100,1	16.875	9.957	59,0
Hruške	7.007	5.503	78,5	3.617	3.442	95,2	3.390	2.061	60,8
Breskve	2.773	:		2.390	2.008	84,0	383	:	
Češplje in slive	3.027	:		533		:	2.494	2.057	82,5
Marelice	449	510	113,6	293	383	130,7	156	127	81,4
Češnje in višnje	2.124	1.908	89,8	800	976	122,0	1.324	932	70,4
Jagode	1.682	1.649	98,0	1.682	1.649	98,0			

: ni pojava, - ni podatka

Vir: SURS

Pridelek grozdja v letu 2025 je po prvih ocenah statistike mnogo boljši kot v letu prej in največji po letu 2020. Skupni pridelek belih sort je večji za 34 %, pridelek pri rdečih sortah pa za 26 %. Kakovost obranega grozdja je bila odlična in napoveduje se še en vrhunski letnik vina. Vremenski pogoji za pridelavo grozdja v letu 2025 so bili ugodnejši kot v preteklih letih. Leto je zaznamovala zlata trsna rumenica, njen izbruh je bil večji kot v preteklih letih, saj se je bolezen pojavila po vsej Sloveniji. Trgatev se je v letu 2025 v nekaterih delih začela že v prvih dneh avgusta, kar je še prej kot je bilo to običajno v preteklih letih. Pridelek grozdja je ocenjen na približno 89 tisoč ton, kar je 31 % več kot v letu 2024 in največ v zadnjih petih letih.

Preglednica 4: Pridelava grozdja; 2024 in 2025

	Površina (ha)		Indeks 2025/24	Pridelek (t/ha)		Indeks 2025/24	Skupni pridelek (t)		Indeks 2025/24
	2024	2025		2024	2025		2024	2025	
Grozdje skupaj	14.102	13.887	98,5	4,8	6,4	133,3	67.782	88.986	131,3
Belo grozdje	9.783	9.629	98,4	4,8	6,5	135,9	46.803	62.588	133,7
Rdeče grozdje	4.319	4.258	98,6	4,9	6,2	127,6	20.979	26.398	125,8

Vir: SURS

Obseg živinoreje – Za živinorejo prve ocene na osnovi razpoložljivih podatkov kažejo, da bo skupni obseg prireje mesa v letu 2025 večji kot v letu prej. Zmeren trend povečevanja obsega prireje se bo nadaljeval pri mesu goveda in perutnine, občutnejše povečanje pa se pričakuje pri prašičih. Zmanjšanje obsega prireje mesa pa drugo leto zapored lahko pričakujemo pri reji drobnice.

Po najmanjšem obsegu prireje mleka v letu 2023 v zadnjem desetletnem obdobju in le nekoliko večji prireji v letu 2024 se bo po pričakovanju količina namolzenega mleka v letu 2025 občutneje povečala. Večja kot v predhodnem letu bo po trenutnih podatkih v letu 2025 tudi prireja jajc. Pridelava medu bo po podpovprečni letini 2024 izrazito boljša in bo verjetno dosegla rekordno raven.

Preglednica 5: Obseg proizvodnje pomembnejših živalskih proizvodov v letih 2023 in 2024 ter ocena za leto 2025

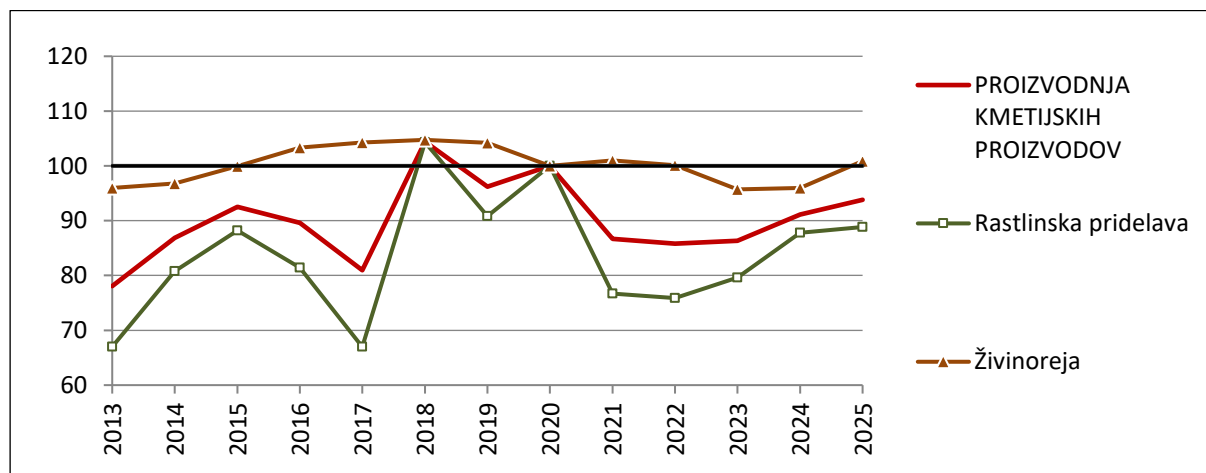
	2023	2024	Ocena 2025	Indeks 2025/24
Govedo (prirast; 000 t)	76,8	77,4	79,2	102,3
Prašiči (prirast; 000 t)	30,2	30,5	34,1	111,9
Perutnina (prirast; 000 t)	105,1	108,9	113,9	104,6
Drobnica (prirast; 000 t)	3,5	3,4	3,0	89,4
Kravje mleko (000 t)	605,3	608,9	627,7	103,1
Jajca (znesena; milijon kosov)	432,3	396,4	415,5	104,8

Vir: SURS, KIS (ocena 2025)

Obseg kmetijske proizvodnje – Po prvih ocenah KIS za leto 2025 bo rastlinska pridelava na agregatni ravni blizu ravni leta prej. Občutno večja je bila pridelava grozdja, skoraj na ravni leta prej ali manjša pa pri večini ostalih pridelkov, najizraziteje se je zmanjšala v sadjarstvu, pri pridelavi industrijskih rastlin in krompirja. Obseg živinoreje bo po prvih ocenah v primerjavi s predhodnim letom večji za približno za 5 %. Z izjemo prireje drobnice se bo prireja povečala pri vseh vrstah živali in živalskih proizvodov. Najizraziteje se bo obseg prireje povečal v prašičereji in pri pridelavi medu.

Skupni obseg proizvodnje kmetijskih proizvodov se bo po prvih ocenah v primerjavi z letom prej povečal za okoli 3 % in bo nad povprečjem zadnjega petletnega povprečja.

Slika 1: Indeksi proizvodnje kmetijskih proizvodov; 2013–2024 in ocena 2025 (2020 = 100)

Vir: SURS, preračuni KIS

3 CENE V KMETIJSTVU

Cene kmetijskih pridelkov in proizvodov skupaj – Od leta 2020 cene v kmetijstvu strmo naraščajo, leta 2022 pa so dosegle zgodovinski vrh. Čeprav so se nato nekoliko umirile, so v letih 2023 in 2024 ostale izrazito visoke. V letu 2025 ponovno beležimo opazno rast, predvsem zaradi zelo visokih cen nekaterih živilorejskih proizvodov. Realne cene v letu 2025 so se zelo približale rekordnim vrednostim iz leta 2022, kar pomeni, da gre za druge najvišje cene doslej.

Po prvih ocenah bodo cene kmetijskih pridelkov in proizvodov v letu 2025 nominalno porasle za 6,9 %. Ob upoštevanju napovedane inflacije v višini 2,5 % (UMAR, 2025) pa se bodo cene na agregatni ravni realno zvišale za 4,2 %. Izrazita rast cen se beleži v živiloreji, medtem ko naj bi bile realne cene za rastlinske pridelke nekoliko nižje.

Slika 2: Realni indeksi cen kmetijskih pridelkov in proizvodov pri pridelovalcih; 2013–2024 in ocena 2025 (2020 = 100)

Vir: SURS, preračuni KIS

Preglednica 6: Nominalni indeksi cen kmetijskih pridelkov in proizvodov na letni ravni 2023, 2024 in ocena za leto 2025

	2023/2022	2024/2023	Ocena 2025/2024
Rastlinski pridelki	97,8	102,9	100,2
Žito	55,8	104,3	107,0
Pšenica in pira	57,7	100,9	105,2
Koruza za zrnje	54,8	107,7	108,8
Krompir	108,5	94,2	86,1
Oljnice	64,7	107,5	101,7
Zelenjadnice	113,3	102,9	95,8
Sveže sadje	115,2	102,2	105,1
Vino	108,1	108,2	106,8
Živali in živalski proizvodi	104,5	99,5	110,9
Govedo	104,8	106,7	126,3
Prašiči	117,3	93,0	93,2
Jagnjeta	108,7	115,7	106,2
Perutnina	108,9	89,3	104,4
Mleko, kravje	100,0	100,6	108,5
Jajca, jedilna	113,2	100,5	100,3
KMETIJSKI PRIDELKI IN PROIZVODI, skupaj	101,9	100,7	106,9

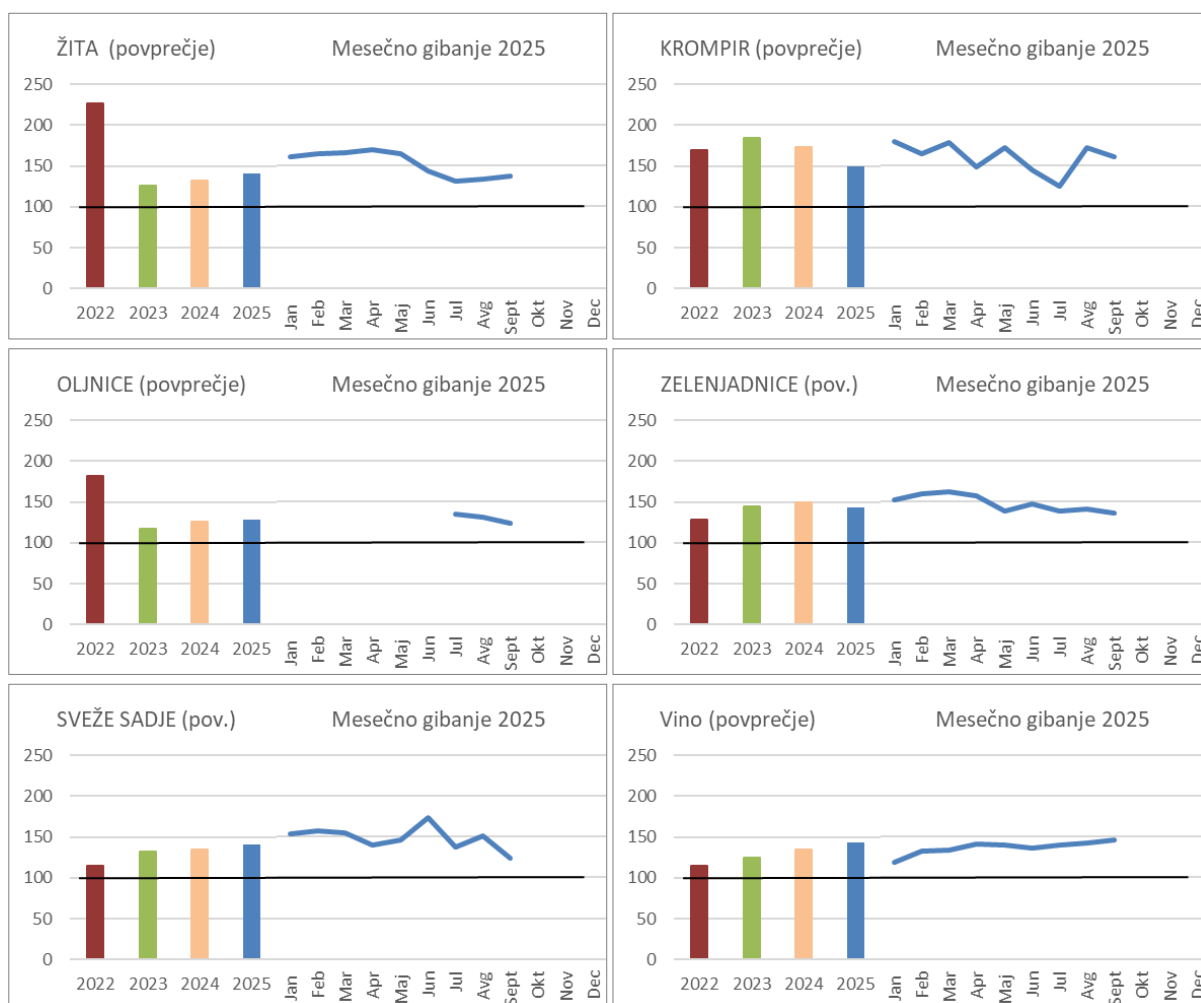
Vir: SURS, preračuni KIS

Cene rastlinskih pridelkov – Po napovedih bodo cene rastlinskih pridelkov na agregatni ravni v letu 2025 v primerjavi z letom 2024 nominalno ostale skoraj nespremenjene (+0,2 %), realno (ob upoštevanju inflacije) pa se bodo nekoliko znižale (–2,3 %). Kljub temu bodo cene rastlinskih pridelkov že peto leto zapored ostale visoke.

Največje znižanje cen se beleži pri krompirju (–14 %), nekoliko nižje bodo tudi cene zelenjadnic (–4 %). Pri drugih pomembnejših skupinah rastlinskih pridelkov pa se pričakuje rast cen; najbolj pri žitih in vinu (obe skupini približno +7 %) ter opazno tudi pri svežem sadju (+5 %). Pri tem je zanimivo, da so cene vina v letu 2025 dosegle najvišjo raven doslej.

Slika 3: Indeksi cen izbranih rastlinskih pridelkov v letih 2022–2025 ter mesečno gibanje cen v letu 2025 (nominalno; 2020 = 100)

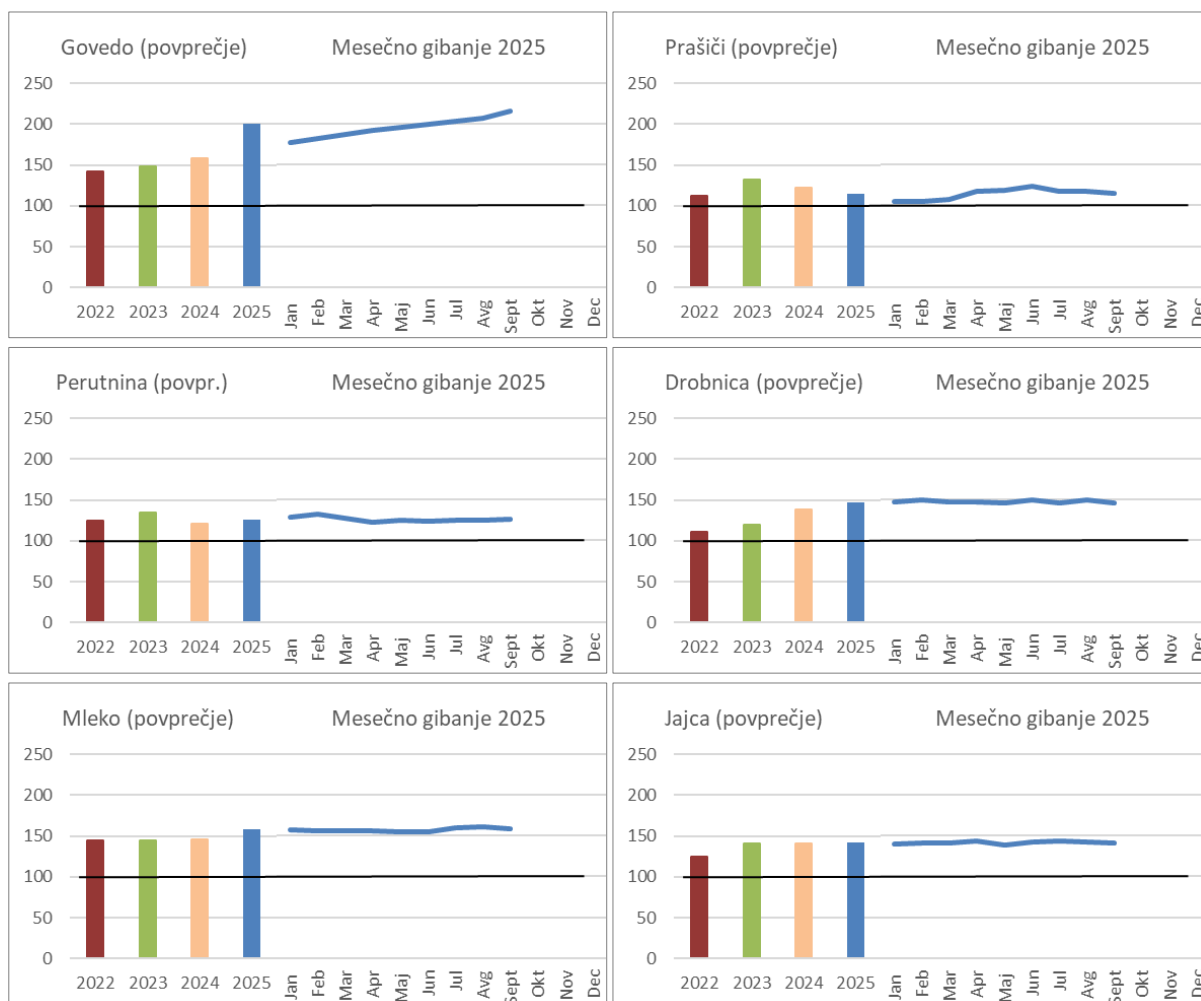
Opomba: Podatki za leto 2025 so začasni. Mesečni podatki so v času priprave poročila na voljo za januar–september (za oljnice julij–september). Letno povprečje temelji na uteženih mesečnih vrednostih, ne na klasičnem povprečju.

Vir: SURS, preračuni KIS

Cene v živinoreji – V letu 2025 so agregatne realne cene presegle rekordne ravni iz leta 2022 (Slika 2; Slika 5), kar pomeni najvišje cene v živinoreji doslej. V primerjavi z letom prej bodo nominalno višje za 10,9 % (realno: +8,2 %). K temu je največ prispevala izrazita rast cen goveda; odkupna cena goveda se je v primerjavi s prejšnjim letom nominalno povečala za 26 %. Povišale so se tudi cene kravjega mleka (za skoraj 9 %), jagnjetine (za 6 %) in perutnine (za 4 %), medtem ko so cene jedilnih jajc ostale na približno enaki ravni kot leto prej. Cene prašičev so edine, kjer se beleži padec cen (–7 %). Med cenami v živinoreji so rekordne (nominalne in realne) ravni dosegle cene goveda in jagnjetine (Slika 5).

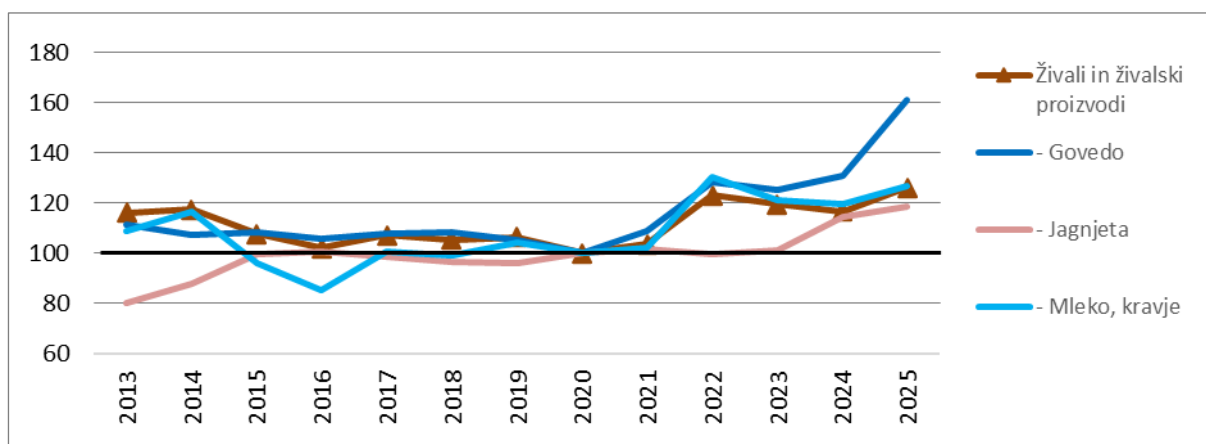
Slika 4: Indeksi cen v živiloreji v letih 2022–2025 ter mesečno gibanje cen v letu 2025 (nominalno; 2020 = 100)

Opomba: Podatki za leto 2025 so začasni. Mesečni podatki so v času priprave poročila na voljo za januar–september. Letno povprečje temelji na uteženih mesečnih vrednostih, ne na klasičnem povprečju.

Vir: SURS, preračuni KIS

Slika 5: Realni indeksi cen izbranih živali in živalskih proizvodov pri pridelovalcih; 2013–2024 in ocena 2025 (2020 = 100)

Vir: SURS, preračuni KIS

Cene inputov za kmetijstvo – Na povprečni letni ravni so se v letu 2025 nominalne cene inputov rahlo povečale, in sicer za 2 % (realno: –0,5 %).

Po rekordnih ravneh v letu 2022 so se cene inputov v letih 2023 in 2024 občutno znižale, na nižjih ravneh od tistih iz leta 2022 pa so ostale tudi v letu 2025. Kljub temu so cene inputov še vedno višje od povprečja zadnjega desetletja.

Med pomembnejšimi skupinami inputov za kmetijstvo so se najbolj podražila gnojila (+9 %), sredstva za varstvo rastlin (+7 %) ter seme in sadike (+6 %). Znižale pa so se cene energije (za nekaj več kot 1 %), kar je tudi glavni razlog, da se agregatne cene inputov niso izraziteje povečale.

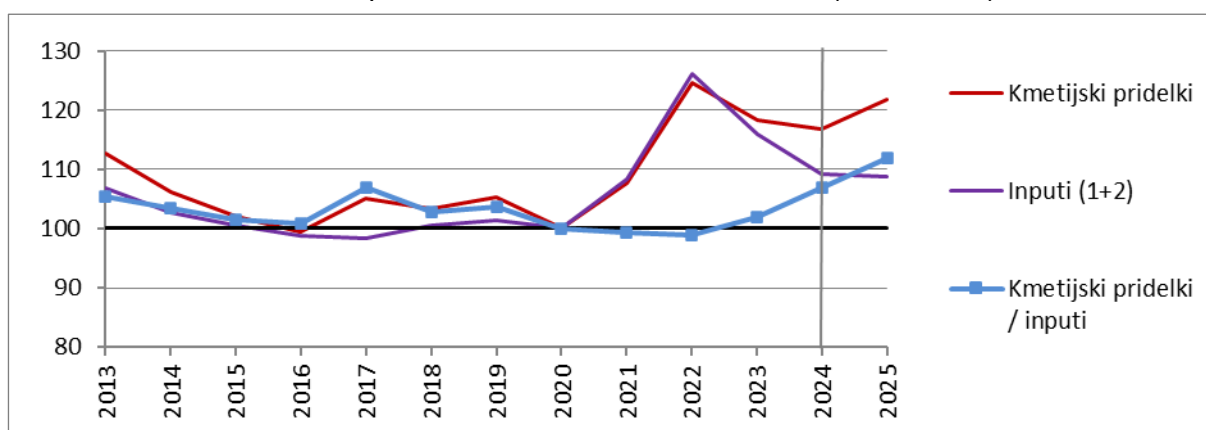
Preglednica 7: Nominalni indeksi cen inputov za kmetijstvo na letni ravni v letih 2023, 2024 ter ocena za leto 2025

	2023/2022	2024/2023	Ocena 2025/2024
Inputi za tekočo porabo (1)	96,0	93,3	102,2
Semena in sadike	109,3	114,6	106,0
Energija; Maziva	94,0	98,0	98,6
Gnojila in sredstva za izboljšavo tal	66,7	76,3	109,2
Sredstva za varstvo rastlin	114,2	102,3	106,9
Veterinarske storitve	106,3	105,1	101,2
Krmila	103,6	84,7	99,9
Inputi za investicije (2)	105,8	102,5	101,7
INPUTI ZA KMETIJSTVO, skupaj (1+2)	98,8	96,1	102,0

Vir: SURS, preračuni KIS

Realne cene inputov za kmetijstvo so se rahlo znižale (–0,5 %), medtem ko so se realne cene kmetijskih pridelkov in proizvodov na agregatni ravni zvišale (+4,2 %). Zaradi tega se je cenovno-stroškovno razmerje v kmetijstvu v letu 2025 opazno izboljšalo in doseglo najugodnejšo raven doslej.

Slika 6: Realni indeksi cen kmetijskih proizvodov, cen inputov v kmetijstvu in cenovno-stroškovna pariteta; 2013–2024 in ocena 2025 (2020 = 100)

Vir: SURS, preračuni KIS

4 UKREPI KMETIJSKE POLITIKE

Večina ukrepov v Sloveniji se izvaja v okviru skupne kmetijske politike (SKP), izvajajo pa se tudi nacionalni ukrepi, ki dopolnjujejo ukrepe SKP. Nekateri od teh ukrepov so redni in se izvajajo vsako leto (npr. sofinanciranje zavarovalnih premij), drugi pa so izredni in se uvedejo le ob nastanku izrednih dogodkov v kmetijstvu (npr. naravne nesreče). To poglavje je strukturirano po podobnem principu opisane delitve ukrepov, pri čemer so za leto 2025 prikazani aktualni ukrepi in glavne spremembe.

Slika 7: Delitev ukrepov kmetijske politike v Sloveniji

UKREPI KMETIJSKE POLITIKE				
Skupna kmetijska politika EU		Drugi ukrepi, financirani s sredstvi EU	Nacionalni ukrepi	
Neposredna plačila in sektorske intervencije (I. steber)	Intervencije za razvoj podeželja (II. steber)		Redni ukrepi	Izredni ukrepi

4.1 Skupna kmetijska politika EU

Z letom 2023 se je začelo izvajanje novega Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 (SN 2023–2027). V tem enotnem strateškem dokumentu je opredeljena celotna kmetijska politika, ki zajema dva stebra:

- I. steber: neposredna plačila in sektorske intervencije,
- II. steber: intervencije za razvoj podeželja.

Sredstva za intervencije iz I. stebra se izplačujejo iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS), sredstva za II. steber pa iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP). Za izvajanje SN 2023–2027 je skupaj namenjenih 1,8 milijarde EUR, od tega 0,7 milijarde EUR za I. steber in 1,1 milijarde EUR za II. steber.

V letu 2025 se večina ukrepov izvaja v okviru SN 2023–2027, nekateri ukrepi razvoja podeželja pa se še vedno izvajajo po prejšnjem programu PRP 2014–2020.

I. Steber: Neposredna plačila – Neposredna plačila so pomemben vir stalnega prihodka za kmetovalce in pripomorejo k ohranjanju kmetijske pridelave. Kmetovalci jih prejmejo, če upoštevajo pravila pogojenosti, ki vključujejo minimalne zahteve na področjih podnebja in okolja (vključno z vodo, tlemi in biotsko raznovrstnostjo) ter javnega zdravja, zdravja rastlin in dobrega počutja živali.

Neposredna plačila za obdobje 2023–2027 temeljijo na *Uredbi o neposrednih plačilih iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027*, sprejeti v letu 2023.

V letu 2025 sta bili sprejeti dve Uredbi o spremembah in dopolnitvah neposrednih plačil, ki v temeljno uredbo prinašata nekatere spremembe in dopolnitve. Največja novost je uvedba nove vezane dohodkovne podpore za zelenjavo. Ta intervencija spodbuja skupni nastop pridelovalcev na trgu (prodaja preko skupin proizvajalcev ali zadrug ali pravnih oseb) ter podpira kratke oskrbne verige o v primeru prodaje javnim zavodom. Novost je tudi uvedba nove sheme v okviru shem za podnebje in okolje (SOP), poimenovane neproizvodne površine in elementi. Znotraj te sheme se izvajajo štiri kmetijske prakse: za praho, za

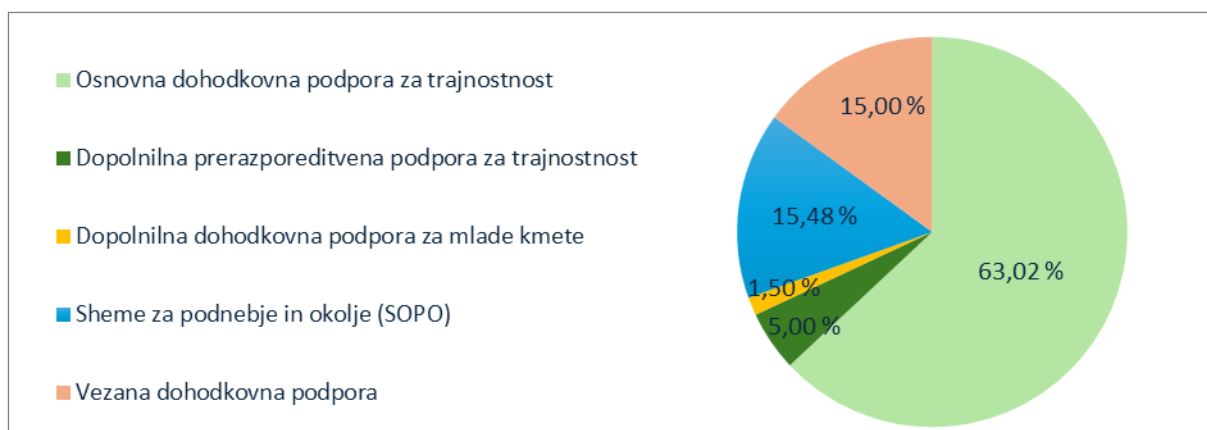

varovani pas, za vzdrževanje KRZ³ in nove KRZ. Namen te sheme je ohranjanje ter povečanje življenjskega prostora rastlin in živali v kmetijski krajini.

Osnovna oblika neposrednih plačil je osnovno dohodkovno plačilo za trajnostnost na podlagi števila hektarov obdelanih kmetijskih zemljišč. To je tako imenovano osnovno plačilo, ki ga dopolnjujejo druge oblike neposrednih plačil:

- dopolnilna prerazporeditvena dohodkovna podpora za trajnostnost,
- dohodkovna podpora za mlade kmete,
- sheme za podnebje in okolje (12 različnih intervencij) in
- vezana dohodkovna podpora (6 različnih intervencij: reja drobnice, reja govedi, reja krav dojilj, mleko v gorskih območjih, beljakovinske rastline in zelenjava).

Slika 8: Razporeditev finančne ovojnice za neposredna plačila (%)

Vir: MKGP, slikovni prikaz KIS

Podporo prejmejo vsi kmetovalci, ki izpolnjujejo predpisane pogoje. Med splošne pogoje sodijo: oddaja zbirne vloge, izvajanje kmetijske dejavnosti, izpolnjevanje pogoja aktivnega kmeta ter vstopni prag, to je najmanj 1 hektar ugotovljenih upravičenih površin kmetijskega gospodarstva, pri čemer najmanjša ugotovljena upravičena površina kmetijske parcele znaša vsaj 0,1 hektara, ali, če gre za vlagatelje proizvodno vezanih plačil za živali, so upravičeni do najmanj 100 EUR neposrednih plačil v danem koledarskem letu (vstopni prag). Poleg tega morajo kmetje izpolnjevati pogoje, določene za posamezne intervencije neposrednih plačil.

Zneski se izplačujejo na upravičeno enoto, in sicer na hektar, žival ali GVŽ. Realiziran znesek za vsako posamezno obliko neposrednih plačil se izračuna vsako leto tako, da se skupno število upravičenih hektarjev ali živali za obravnavano leto pomnoži z načrtovanim zneskom na enoto. Realiziran znesek na enoto se lahko razlikuje od načrtovanega (je nižji, če so okvirna finančna sredstva za posamezno obliko neposrednih plačil presežena ali višji, če so sredstva neporabljena).

Načrtovan znesek osnovnega plačila (osnovna dohodkovna podpora za trajnostnost) znaša 184,20 EUR na hektar. Vendar pa se nosilec kmetijskega gospodarstva, ki v tekočem koledarskem letu presežejo 60.000 EUR, izračunani znesek zmanjša po različnih stopnjah (za 35 % pri zneskih od 60.000 do vključno 160.000 EUR, za 45 % pri zneskih od 160.000 do vključno 260.000 EUR, za 55 % pri zneskih od 260.000 do vključno 360.000 EUR in za 65 % pri zneskih večjih od 360.000 EUR). Pridobljene zneske iz naslova teh znižanj se prerazporedi na dopolnilno prerazporeditveno dohodkovno podporo za trajnostnost.

³ KRZ: grafična enota krajinskih značilnosti.

Preglednica 8: Letna finančna sredstva in načrtovan znesek podpore na enoto za leto 2025, po vrstah neposrednih plačil

	Razdelitev ovojnice	Zgornja letna meja (mio EUR)	Načrtovan znesek (EUR na ha/ glavo/GVŽ)**
Osnovna dohodkovna podpora za trajnostnost (INP01)	63,02 %	82,9	184,20 / ha
Dopolnilna prerazporedit. dohodkovna podpora za trajnostnost (INP02)	5 % + dodatek*	6,6	27,38 / ha
Dopolnilna dohodkovna podpora za mlade kmete (INP09)	1,50 %	2,0	78,91 / ha
Sheme za podnebje in okolje (SOPO)	15,48 %	20,4	
Ekstenzivno travinje (INP08.01)		3,1	45,65 / ha
Tradicionalna raba travinja (INP08.02)		2,1	129,03 / ha
Gnojenje z organskimi gnojili z majhnimi izpusti v zrak (INP08.03)		4,5	95,41 / ha
Dodatki za zmanjšanje emisij amonijaka in TGP, dve praksi (INP08.04)		1,5	60,00 / GVŽ oz. ha
Naknadni posevki in podsevki (INP08.05)		2,3	137,60 / ha
Ozelenitev površin prek zime (INP08.06)		2,4	148,00 / ha
Konzervirajoča obdelava tal (INP08.07)		0,5	18,32 / ha
Zaplate neposejanih tal za poljskega škrjanca (INP08.08)		0,2	60,00 / ha
Varstvo gnezd pribe (<i>Vanellus vanellus</i>) (INP08.09)		0,02	200,00 / ha
Uporaba le organskih gnojil za zagotavljanje N v trajnih nasadih (INP08.10)		1,6	312,00 / ha
Ohranjanje biodiverzitete v trajnih nasadih (INP08.11)		1,4	273,20 / ha
Neproizvodne površine in elementi (INP08.12)			
Kmetijska praksa praha		0,5	160,00 / ha
Kmetijska praksa varovani pasovi		0,1	145,60 / ha
Kmetijska praksa vzdrževanje KRZ		0,01	450,00 / ha
Kmetijska praksa nove KRZ		0,2	33.800,00 / ha
Vezana dohodkovna podpora	15,00 %	19,7	
Reja drobnice (INP03)		1,3	18,09 / glavo
Reja govedí, ekološka reja ali izbrana kakovost / ni ekološke reje (INP04)		5,7	63,28; 48,67 / glavo
Krave dojilje, na OMD / izven OMD (INP05)		6,0	97,25; 74,81 / glavo
Mleko v gorskih območjih (INP06)		3,7	88,87 / glavo
Beljakovinske rastline (INP07)		2,6	224,83 / ha
Zelenjava, ekološka pridelava / ni ekološka pridelava (INP07)		0,4	504,86; 388,35 / ha
LETNA OVOJNICA ZA NEPOSREDNA PLAČILA	100 %	131,5	

* predviden dodatek v višini 1,2 milijona EUR na podlagi postopnega znižanja iz osnovne dohodkovne podpore za trajnostnost (znižanje plačil se izvede v primerih presežka > 60.000 EUR/upravičenca)

** Načrtovani zneski se lahko razlikujejo od realiziranega zneska, pri čemer so najnižji in najvišji zneski na enoto opredeljeni v Uredbi o neposrednih plačilih. V primerih majhnega zanimanja za intervencijo se lahko pričakuje višja plačila na enoto in obratno pri večjemu interesu (preprečitev preseganja porabe finančne ovojnice).

Vir: povzeto po MKGP

Za izvajanje vseh oblik neposrednih plačil je Sloveniji za obdobje SN 2023–2027 namenjenih 657,6 milijona EUR oziroma 131,5 milijona EUR letno. Vsa sredstva so 100-odstotno financirana iz proračuna EU.

Sredstva se upravičencem izplačujejo v dveh obrokih. Izplačila za zbirne vloge iz leta 2024 so se zaključila 30. junija 2025, pri čemer je bila večina sredstev izplačana januarja 2025. Izplačila za zbirne vloge, oddane v letu 2025, pa bodo izvedena v začetku leta 2026.

I. Steber: Sektorske intervencije – V letu 2025 se v okviru SN 2023–2027 nadaljuje izvajanje sektorskih intervencij na treh področjih: vina, čebelarstva ter sadja in zelenjave. Pri slednjih se je izvajanje nekoliko zamaknilo, saj je bila ustrezna uredba za sektor sadja in zelenjave sprejeta šele decembra 2024. Za vse sektorske intervencije v obdobju 2023–2027 je skupno namenjenih 25,9 milijona EUR.

Na področju vina se v letu 2025 izvajajo tri intervencije: prestrukturiranje in preusmeritev vinogradov, promocija vina v tretjih državah ter ukrepi informiranja o vinih Unije v državah članicah. Za izvajanje teh ukrepov je v obdobju 2023–2027 namenjenih 19,4 milijona EUR, sredstva pa so v celoti (100 %) financirana iz EU. V okviru ukrepa prestrukturiranja vinogradov je bilo v letu 2025 izdanih 437 odločb v skupni vrednosti 3,9 milijona EUR za 220 ha vinogradov (100 ha v zahodni in 120 ha v vzhodni regiji). Za promocijo vina v tretjih državah je bilo 25 vinarjem skupaj izplačanih 0,7 milijona EUR, pri čemer so svoje promocijske aktivnosti izvajali v devetih državah. Za informiranje o vinih Unije v državah članicah pa je bilo v letu 2025, na podlagi dveh vlog, izplačanih približno 0,02 milijona EUR.

Na področju čebelarstva se izvaja šest intervencij: prenos znanja v čebelarstvu, podpora čebelarjem in čebelarskim društvom, vzreja čebeljih matic, raziskovalno delo na področju čebelarstva, promocija in raziskava trga sektorja čebelarstva ter kakovost in varnost čebeljih pridelkov. Za obdobje 2023–2027 je za te intervencije namenjenih 6,4 milijona EUR, pri čemer so sredstva 50-odstotno sofinancirana s strani EU. V letu 2025 je bilo za izvajanje teh ukrepov objavljenih več javnih razpisov, skupno pa je bilo izplačanih okoli 1,2 milijona EUR.

II. Steber: Intervencije za razvoj podeželja – V letu 2025 se nadaljuje hkratno izvajanje ukrepov iz PRP 2014–2020 in SN 2023–2027.

PRP 2014–2020: Evropska komisija je v letu 2025 potrdila 17. spremembo programa PRP 2014–2020, katerega izvajanje se zaključuje 31. decembra 2025. Zadnja sprememba vključuje zgolj prerazporeditve razpoložljivih finančnih sredstev med posameznimi ukrepi.

Preglednica 9: Izplačana sredstva PRP 2014–2020 po ukrepih (000 EUR) (do 31. 8. 2025)

Šifra	Ukrep	Razpoložljiva sredstva	Odobrena sredstva	Izplačana sredstva skupaj	Izplačana sredstva v letu 2025
M01	Prenos znanja in dejavnosti informiranja	4.943,6	5.418,9	4.919,8	110,3
M2.1	Pomoč pri uporabi svetovalnih storitev	5.874,9	6.911,7	5.858,4	9,4
M3.1	Podpora za sodelovanje v shemah kakovosti	2.911,0	2.976,0	2.826,8	14,1
M04	Naložbe v osnovna sredstva	332.099,1	387.613,0	302.294,7	28.914,0
M05	Obnova potenciala kmetijske proizvodnje (naravne nesreče)	5.772,4	3.240,7	2614,47	1.361,8
M06	Razvoj kmetij in podjetij	142.992,4	142.905,6	129.352,4	6.121,6
M7.3	Podpora za širokopasovno infrastrukturo	6.928,0	10.344,8	744,1	213,2
M08	Naložbe v razvoj gozdnih območij in izboljšanje gozdov	61.481,1	64.614,0	55.470,8	4.017,4
M09	Ustanovitev skupin in organizacij proizvajalcev	2.936,2	2.936,2	2.377,8	68,3
M10	Kmetijsko-okoljsko-podnebna plačila (KOPOP)	267.339,5	267.329,7	267.320,5	–7,4*
M11	Ekološko kmetovanje (EK)	86.901,8	86.851,0	86.851,0	–0,2*
M13	Območja z naravnimi ali drugimi omejitvami (OMD)	388.314,9	388.068,9	388.068,9	3,6
M14	Plačilo za dobrobit živali (DŽ)	50.691,5	50.662,9	50.662,9	–24,7*
M16	Sodelovanje	24.461,4	27.077,0	22.748,2	2.929,7
M19	Leader	67.660,3	68.732,8	64.632,2	2.904,9
M21	Izjemna podpora kmetom in MSP (covid-19)	1.686,0	1.686,0	1.686,0	0,0
M22	Izjemna podpora kmetom in MSP (ukrajinska kriza)	8.805,5	8.805,5	8.788,5	–15,9*
	Tehnična pomoč	40.757,9	37.559,9	37.559,9	735,2
	Zgodnje upokojevanje 2007–2013	3.371,5	3.371,5	3.371,5	0,0
	Skupaj	1.505.928,9	1.567.105,9	1.438.148,8	47.355,3

* vračila sredstev.
Vir: MKGP

V letu 2025 so bili v okviru PRP 2014–2020 zaključeni trije javni razpisi pri ukrepu M08 Naložbe v razvoj gozdnih območij in izboljšanje sposobnosti gozdov za preživetje, v skupni vrednosti 1,4 milijona EUR.

Od začetka izvajanja programa PRP 2014–2020 do 31. avgusta 2025 je bilo za 17 ukrepov, tehnično pomoč in prenesene obveznosti odobrenih 1,57 milijarde EUR. To predstavlja 4 % nad razpoložljivimi sredstvi programa, pri čemer je bilo 1,44 milijarde EUR ozi skoraj 96 % sredstev tudi že izplačanih. Samo v letu 2025 je bilo do konca avgusta izplačanih 47,4 milijona EUR.

SN 2023–2027: V tem programskem obdobju je načrtovanih 45 intervencij razvoja podeželja (IRP) za katere je namenjeno 1,1 milijarde EUR. Od tega je za izboljšanje konkurenčnosti in odpornosti kmetijskega sektorja na voljo 467,8 milijona EUR (44 %), varstvu okolja in podnebja 340,5 milijona EUR (32 %), intervencijam, ki prispevajo k razvoju podeželja ter varovanju kakovosti hrane in zdravja je namenjenih 232,9 milijona EUR (22 %), za prenos znanja, inovacije in digitalizacijo v kmetijstvu pa 33,3 milijona EUR (3 %).

Preglednica 10: Sredstva po ciljih SN SKP 2023–2027 (000 EUR)

Cilj SN SKP 2023–2027	Razpoložljiva sredstva	Odobrena sredstva	Izplačana sredstva SKUPAJ	Izplačano/ razpoložljivo (%)	Izplačana sredstva FY 2025*
Konkurenčnost in odpornost kmetijskega sektorja	467.814,2	78.037,3	60.686,8	13,0	60.250,3
Varstvo okolja in podnebja	340.451,3	148.616,0	133.964,3	39,3	67.818,9
Razvoj podeželja, varovanje kakovosti hrane in zdravja	232.861,4	44.023,9	32.766,6	14,1	12.604,4
Prenos znanja, inovacije in digitalizacija	33.260,0	20.910,5	2.332,2	7,0	2.052,2
Skupaj	1.074.386,9	291.587,7	229.749,9	21,4	142.725,8

*FY2025: Finančno leto izplačila (obdobje 16. 10. 2024 – 15. 10. 2025); stanje na dan 31. 8. 2025.

Vir: MKGP

Do konca avgusta 2025 je bilo odobrenih 291,6 milijona EUR, izplačanih pa 229,7 milijona EUR. V finančnem letu 2025, ki traja od 16. 10. 2024 do 15. 10. 2025 pa je bilo izplačanih 142,7 milijona EUR. Delež do sedaj izplačanih sredstev za intervencije, ki se izvajajo preko zbirne vloge znaša 93 %, medtem ko je bilo za intervencije, ki se izvajajo preko javnih razpisov izplačanih 7 % sredstev. Večina intervencij razvoja podeželja se tudi v tem programskem obdobju izvaja preko javnih razpisov. Do konca avgusta 2025 je bilo objavljenih 54 javnih razpisov (od tega 19 v letu 2025).

Za intervencije, ki prispevajo h konkurenčnosti in odpornosti kmetijskega sektorja, je bilo do konca avgusta 2025 odobrenih 78,0 milijona EUR, od tega je bilo 60,7 milijona EUR tudi že izplačanih. Velika večina sredstev je bila izplačana za intervencijo IRP01 Plačil za naravne in druge omejitve, kjer je bilo za subvencijsko kampanjo 2024 izplačanih 58,6 milijona EUR. Objavljenih je bilo tudi 19 javnih razpisov v skupni vrednosti 76,9 milijona EUR, pri čemer so pri devetih intervencijah obdelali 550 vlog in odobrili sredstva v višini 19,5 milijona EUR. Izplačanih je bilo 2,1 milijona EUR.

Preglednica 11: Sredstva za cilj konkurenčnost in odpornost kmetijskega sektorja (000 EUR)

Šifra	Ukrep	Razpoložljiva sredstva	Odobrena sredstva	Izplačana sredstva skupaj	Izplačana sredstva FY 2025*
IRP01	Plačilo za naravne ali druge omejitve	234.405,8	58.578,1	58.578,1	58.578,1
IRP02	Naložbe za dvig produktivnosti, tehnološki razvoj in digitalizacijo KMG	56.831,1	9,3	0	0
IRP03	Kolektivne naložbe (priprava kmetijskih proizvodov za trg in razvoj verig)	6.299,3	0,0	0	0
IRP04	Naložbe v ekološke KMG (razvoj, dvig konkurenčnosti, tržna naravnost)	4.115,8	0,0	0	0
IRP05	Izvedba agromelioracij in komasacij kmetijskih zemljišč	10.770,2	4.000,00	0	0
IRP06	Naložbe v ureditev gozdne infrastrukture	3.590,7	1.000,0	0	0
IRP07	Naložbe v nakup nove mehanizacije in opreme za delo v gozdu	18.399,2	0,0	0	0
IRP08	Naložbe v primarno predelavo lesa in digitalizacijo	8.975,4	0,0	0,0	0
IRP09	Naložbe v ustanovitev in razvoj gozdnega drevsničarstva	1.795,0	196,22	0,00	0,00
IRP10	Kolektivne oblike sodelovanja v kmetijskem in gozdarskem sektorju	6.500,0	5.826,35	1.169,62	1.169,62
IRP11	Podpora za novo sodelovanje v shemah kakovosti	1.429,3	722,30	722,30	285,78
IRP12	Regijsko povezovanje lokalnih proizvodov (poudarek na eko. proizvodih)	2.300,0	2.299,5	100,0	100,0
IRP13	Izgradnja namakalnih sistemov, ki so namenjeni več uporabnikom	8.975,2	4.060,7	0,0	0,0
IRP35	Naložbe v predelavo in trženje kmetijskih proizvodov	88.350,4	0,0	0,0	0,0
IRP39	Podpora za informiranje in promocijo proizvodov (sheme kakovosti)	2.600,0	1.344,9	116,8	116,8
IRP40	Individualni namakalni sistemi in nakup namakalne opreme	3.590,0	0,0	0,0	0,0
IRP44	Kolektivne naložbe (predelava kmetijskih proizvodov za trg in razvoj verig)	6.089,4	0,0	0,0	0,0
IRP45	Naložbe v obnovo kmetijskega potenciala (naravne nesreče, katastrofe...)	2.797,5	0,0	0,0	0,0
	Skupaj	467.814,2	78.037,3	60.686,8	60.250,3

*FY2025: Finančno leto izplačila (obdobje 16. 10. 2024 – 15. 10. 2025); stanje na dan 31. 8. 2025.

Vir: MKGP

Za Intervencije, ki prispevajo k varstvu okolja in podnebja je v SN SKP 2023–2027 programiranih 17 intervencij razvoja podeželja. Od tega se jih 10 izvaja preko objavljenih javnih razpisov, sedem pa se jih uveljavlja preko zbirne vloge.

Preglednica 12: Sredstva za cilj varstvo okolja in podnebja (000 EUR)

Šifra	Ukrep	Razpoložljiva sredstva	Odobrena sredstva	Izplačana sredstva skupaj	Izplačana sredstva FY 2025*
IRP14	Tehnološke posodobitve namakalnih sistemov za več uporabnikov	7.000,0	4.999,3	0,0	0,0
IRP15	Naložbe v sanacijo in obnovo gozdov (naravne nesreče...)	4.000,0	0,0	0,0	0,0
IRP16	Naložbe v prilagoditev na podnebne razmere pri trajnih nasadih	37.784,9	2.067,9	0,0	0,0
IRP17	Naložbe v učinkovito rabo dušikovih gnojil	3.998,1	2.233,1	0,0	0,0
IRP18	Kmetijsko-okoljska-podnebna plačila (KOPOP)	150.656,2	91.324,6	91.324,6	46.122,0
IRP19	Ekološko kmetovanje	91.986,9	29.331,0	29.331,0	15.084,1
IRP20	Plačila Natura 2000	130,0	104,4	104,4	-0,5
IRP21	Naložbe v kmetijsko mehanizacijo in opremo za optimalno rabo FFS	3.009,5	2.970,5	0,0	0,0
IRP22	Neproizvodne naložbe za izvajanje naravovarst. ukrepov SN 2023–2027	3.503,0	0,0	0,0	0,0
IRP23	Habitatni tipi in vrste na območjih Natura 2000	4.906,9	309,0	309,0	309,0
IRP33	Testiranje naravovarstvenih ukrepov na zavarovanih območjih	1.600,0	0,0	0,0	0,0
IRP34	Ohranjanje, trajnostna raba in razvoj genskih virov v kmetijstvu	1.750,0	0,0	0,0	0,0
IRP36	Naložbe v obnovljive vire energije	10.088,0	0,0	0,0	0,0
IRP37	Naložbe v kmetijsko mehan. in opremo za upravljanje traviščnih habitatov	2.400,0	2.381,0	0,0	0,0
IRP41	Tehnološke posodobitve individualnih namakalnih sistemov	1.000,0	0,0	0,0	0,0
IRP42	Lokalne pasme in sorte	15.137,9	12.373,4	12.373,4	6.038,7
IRP43	Ekološko čebelarjenje	1.499,9	521,9	521,9	265,6
	Skupaj	340.451,3	148.616,0	133.964,3	67.818,9

*FY2025: Finančno leto izplačila (obdobje 16. 10. 2024 – 15. 10. 2025); stanje na dan 31. 8. 2025.

Vir: MKGP

Do konca avgusta 2025 je bilo za ta cilj odobrenih 148,6 milijona EUR, pri čemer jih je bilo 134,0 milijonov tudi že izplačanih (v finančnem letu izplačila 2025 je bilo izplačanih 67,8 mio EUR). Od tega je bilo za sedem intervencij, ki se uveljavljajo preko zbirne vloge v celotnem obdobju izvajanja izplačanih 134,0 milijonov EUR.

Do konca avgusta 2025 je bilo za šest intervencij v okviru tega cilja SKP objavljenih sedem javnih razpisov v višini 31,9 milijona EUR. Na njih je bilo odobrenih 236 vlog v višini 14,7 milijona EUR, izplačil pa še ni bilo.

V SN SKP 2023–2027 je šest intervencij, ki prispevajo k skladnemu razvoju podeželja ter varovanju kakovosti hrane in zdravja. Do konca avgusta 2025 je bilo za štiri intervencije odobrenih 44,0 milijonov EUR sredstev, pri čemer jih je bilo 32,7 milijona EUR tudi že izplačanih.

Preglednica 13: Sredstva za cilj skladen razvoj podeželja, varovanje kakovosti hrane in zdravja (000 EUR)

Šifra	Ukrep	Razpoložljiva sredstva	Odobrena sredstva	Izplačana sredstva skupaj	Izplačana sredstva FY 2025*
IRP24	Podpora za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov	56.491,4	11.019,8	9.393,2	0,0
IRP25	Naložbe v nekmetske dejavnosti (biogospodarstvo, kulturna dediščina)	8.998,0	0,0	0,0	0,0
IRP26	Podpora za lokalni razvoj LEADER	44.428,2	12.200,9	2.570,2	1.691,2
IRP27	Biotično varstvo rastlin	8.000,0	2.667,9	2.667,9	1.383,9
IRP28	Dobrobit živali	49.999,4	18.135,2	18.135,2	9.529,3
IRP29	Naložbe v prilagoditev KMG za izvajanje nadstandardov dobrobiti živali	64.944,4	0,0	0,0	0,0
	Skupaj	232.861,4	44.023,9	32.766,6	12.604,4

*FY2025: Finančno leto izplačila (obdobje 16. 10. 2024 – 15. 10. 2025); stanje na dan 31. 8. 2025.

Vir: MKGP

Skoraj dve tretjini sredstev (20,8 mio EUR oziroma 63 %) je bilo izplačanih za dve intervenciji (IRP 27 Biotično varstvo rastlin in IRP 28 Dobrobit živali), ki se uveljavljata preko zbirne vloge. V okviru tega splošnega cilja SKP je bilo objavljenih tudi 15 javnih razpisov v višini 77,8 milijona EUR. Do konca avgusta 2025 so bile vloge obdelane samo pri intervenciji IRP24 Podpora za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov (odobrenih je bilo 391 vlog v skupni višini 11,0 mio EUR, pri čemer jih je bilo 9,4 mio EUR že izplačanih). Pri intervenciji IRP26 Podpora za lokalni razvoj LEADER, ki se izvaja preko objavljenih javnih pozivov, je bilo do sedaj izplačanih 2,6 milijona EUR za delovanje lokalnih akcijskih skupin.

Horizontalni cilj SN SKP 2023–2027, ki podpira vse ostale splošne in specifične cilje je modernizacija kmetijstva in podeželja s spodbujanjem in razširjanjem znanja, inovacij in digitalizacije. V tem programskem obdobju je za to namenjenih 33,3 milijona EUR.

Preglednica 14: Sredstva za cilj prenos znanja, inovacije in digitalizacija (000 EUR)

Šifra	Ukrep	Razpoložljiva sredstva	Odobrena sredstva	Izplačana sredstva skupaj	Izplačana sredstva FY 2025*
IRP30	Medgeneracijski prenos znanja	7.560,0	907,2	75,6	75,6
IRP31	Podpora za projekte EIP	10.200,0	5.975,6	0,0	0,0
IRP32	Izmenjava znanja, prenos informacij ter usposabljanje svetovalcev	3.500,0	2.033,0	803,9	523,9
IRP38	Konzorciji institucij znanja (prehod v zeleno, digitalno, podnebno nevtravno)	12.000,0	11.994,8	1.452,7	1.452,7
	Skupaj	33.260,0	20.910,5	2.332,2	2.052,2

*FY2025: Finančno leto izplačila (obdobje 16. 10. 2024 – 15. 10. 2025); stanje na dan 31. 8. 2025.

Vir: MKGP

Za intervencije SN SKP 2023–2027, ki se nanašajo na prenos znanja, inovacije in digitalizacijo v kmetijstvu, je bilo do konca avgusta 2025 odobrenih 20,9 milijona EUR, od

katerih je bilo 2,3 milijona tudi že izplačanih. Skoraj tri četrtine sredstev (71 %) je bilo izplačanih za intervencijo IRP38 Konzorciji institucij znanja v podporo prehodu kmetijstva v zeleno, digitalno in podnebno nevtrarno.

4.2 Drugi ukrepi, financirani s sredstvi EU

EU poleg ukrepov SKP delno ali v celoti financira tudi nekatere druge ukrepe, ki so po obsegu financiranja manjši. Gre za nabor ukrepov s področij promocije in porabe kmetijskih proizvodov, veterinarstva, varstva rastlin, varne hrane ter nekaterih raziskovalnih projektov.

Bolj prepoznaven ukrep, ki je podprt s sredstvi EU, je izvajanje šolske sheme za sadje, zelenjavo in mleko. V letu 2025 se nadaljuje izvajanje Strategije za izvajanje šolske sheme v Sloveniji, ki velja za obdobje šestih šolskih let (2023/2024–2028/2029). Shema je namenjena razdeljevanju brezplačnega obroka sadja in zelenjave ter mleka in mlečnih izdelkov otrokom v izobraževalnih ustanovah. Za šest letno obdobje je skupaj predvidenih okoli 9,5 milijona EUR (EU: 5,8 mio EUR, SLO: 3,7 mio EUR) oziroma okoli 1,6 milijona EUR letno. Od tega je okoli 75 % sredstev namenjenih sadju in zelenjavi, preostalo pa mleku in mlečnim izdelkom.

V določenih letih so s sredstvi EU podprti tudi nekateri izredni nacionalni ukrepi, ki so opisani v naslednjem poglavju.

4.3 Nacionalni ukrepi

Redni nacionalni ukrepi – Med redne ukrepe sodi sofinanciranje zavarovalnih premij za zavarovanje posevkov, nasadov in plodov pred nevarnostjo toče, požara, udara strele, pozebe, poplave in viharja ter zavarovanje živali pred nevarnostjo pogina, zakola ali usmrčitve zaradi bolezni. Od leta 2023 znaša stopnja sofinanciranja za celotno kmetijsko proizvodnjo 60 % obračunane zavarovalne premije.

Na področju vina se neodvisno od sektorskih intervencij v okviru SN 2023–2027, izvaja tudi *de minimis* ukrep, in sicer podpora vinskemu sektorju pri sejemskih in promocijskih dejavnostih. Ta ukrep je del Uredbe o podpori vinarskemu sektorju na ciljnih trgih. Odločbe bodo izdane predvidoma konec leta 2025.

V letu 2025 se je začel izvajati ukrep finančnih instrumentov. Namen ukrepa je, da se z nacionalnimi sredstvi MKGP subvencionira posojila in obrestne mere, s čimer se kmetom olajša dostop do financiranja. Izvajanje ukrepa poteka prek Slovenskega regionalnega razvojnega sklada, ki je v letu 2025 objavil več javnih razpisov za dodelitev ugodnih posojil. Ta posojila so namenjena mladim kmetom in majhnim kmetijam za naložbe in obratna sredstva. Do leta 2027 bo sklad za te namene zagotovil skupno 37,7 milijona EUR ugodnih posojil z boljšimi pogoji financiranja.

Redno se izvajajo tudi različne oblike podpor za promocijske in tržne dejavnosti (npr. tradicionalni slovenski zajtrk), za zemljiške operacije (npr. odpravljanje zaraščanja) ter za številne splošne storitve za kmetijstvo (dejavnosti javnih služb in zavodov, strokovne naloge, izobraževanje in raziskovanje, nadzor kakovosti itd.). V skupino rednih ukrepov sodi tudi pomoč ob nepredvidljivih dogodkih (npr. pomoč kmetijskim gospodarstvom, prizadetim zaradi požara, strele, smrti, invalidnosti ipd.).

Izredne pomoči v kmetijstvu v letu 2025 – V primeru izrednih dogodkov v kmetijstvu, kot so naravne nesreče ali nestabilne razmere na trgih, država izvaja ukrepe, namenjene blažitvi negativnih vplivov na dohodke kmetov. Ti ukrepi so izredni in se izvajajo glede na specifične dogodke v posameznem letu. Za nekatere ukrepe so lahko na voljo dodatna finančna sredstva iz proračuna EU.

Preglednica 15: Ocena izrednih izplačil kmetijstvu v letu 2025

	Vir financiranja (SLO / EU)	Predvidena izplačila (mio EUR)*
Naravne nesreče		
Pozeba 2024	SLO + EU	6,8
Drugo		
Pomoč za odpravo škode zaradi zlate trsne rumenice	SLO	NA**
Pomoč rejcem za prilagoditev rej kokoši nesnic	SLO	NA**
Pomoč zaradi pogina ovc zaradi bolezni modrikastega jezika	SLO	1,3
Nadomestilo ribičem za izpad dohodka zaradi oviranega gospodarskega ribolova	SLO	0,2

* Začasni podatki.

** NA: Ocena izplačil še ni znana.

Vir: povzeto po MKGP, ARSKTRP

Pozeba 2024

Med 17. in 22. aprilom 2024 je Slovenijo prizadela pozeba, ki je povzročila škodo predvsem na trajnih nasadih. Skupno je bilo prizadetih 107 občin, v katerih je bilo 1.207 oškodovancev na skupno 4.473 ha kmetijskih površin. Pomoč za odpravo posledic pozebe bo izplačana v treh sklopih, glede na stopnjo poškodovanosti pridelkov:

- Škoda med 30 % in 79 %: pomoč se bo izplačala v skladu z *Odlokom o finančni pomoči za nadomestilo izpada dohodka v kmetijski proizvodnji zaradi pozebe leta 2024*. Predvidena skupna višina pomoči znaša 2,9 milijona EUR, financirana iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada. Izplačila bodo izvedena do konca leta 2025.
- Škoda med 80 % in 99 %: pomoč bo dodeljena v skladu s *Programom odprave posledic škode v kmetijstvu zaradi pozebe med 17. in 22. aprilom 2024*. Skupna višina pomoči znaša 3,5 milijona EUR, zagotovljenih iz nacionalne proračunske rezerve.
- Škoda v višini 100 %: pomoč je bila dodeljena v skladu z *Odlokom o finančni pomoči za odpravo posledic škode v kmetijstvu zaradi pozebe leta 2024*. Upravičenci so sredstva v skupni višini 0,4 milijona EUR iz nacionalne proračunske rezerve že prejeli.

Pomoč za odpravo škode zaradi zlate trsne rumenice

Že tretje leto zapored bo tudi v letu 2025 izplačana pomoč za odpravo škode zaradi zlate trsne rumenice. Pomoč je namenjena vinogradnikom na okuženih območjih zlate trsne rumenice za odstranjenje in uničenje simptomatične trse v vinogradih, ki imajo do 20 % simptomatičnih trsov. Do nadomestila so upravičeni vinogradniki, vpisani v register kmetijskih gospodarstev, ki izpolnjujejo pogoje v skladu z *Uredbo o ukrepih za zatiranje in preprečevanje širjenja zlate trsne rumenice*. Vloge so še v obravnavi, odločbe bodo najverjetneje izdane v decembru 2025.

Pomoč rejcem za prilagoditev rej kokoši nesnic

V obravnavi je *predlog Uredbe o pomoči rejcem za prilagoditev rej kokoši nesnic*. Namen ukrepa je podpora rejcem kokoši nesnic pri prehodu iz sistema baterijske reje v hlevsko ali prosto rejo. Upravičenci do pomoči so nosilci kmetijskih gospodarstev, ki so mikro, mala ali srednja podjetja, vpisani v register kmetijskih gospodarstev in v seznam rej kokoši nesnic ter

izvajajo baterijsko rejo. Pomoč se dodeli za naložbe, ki vključujejo gradnjo, ureditev ali vzdrževanje objektov, ureditev hlevskih izpustov ter nakup opreme, potrebne za prehod na alternativne načine reje. Upravičeni so tudi stroški priprave tehnične dokumentacije, nadzora in projektnih storitev. Pomoč znaša do 80 % upravičenih stroškov, pri čemer se lahko višina pomoči sorazmerno zmanjša, če skupna vrednost vseh odobrenih naložb preseže razpoložljiva sredstva. Sredstva za ukrep bodo zagotovljena iz nacionalnega proračuna. Predlog uredbe ne navaja višine zagotovljenih finančnih sredstev.

Pomoč zaradi pogina ovc zaradi bolezni modrikastega jezika

V obravnavi je predlog *Odloka o dodelitvi finančne pomoči zaradi pogina ovc kot posledice bolezni modrikastega jezika v letu 2025*. Ta določa pomoč kmetijskim gospodarstvom, ki so med 18. julijem in 30. novembrom 2025 izgubila ovce zaradi okužbe z virusom modrikastega jezika. Upravičenci so nosilci kmetijskih gospodarstev, ki izpolnjujejo predpisane pogoje (npr. oddaja zbirne vloge, pogin živali zabeležen v Centralnem registru drobnice). Višina finančne pomoči znaša 221 EUR na poginulo ovco ali ovna, skupna sredstva pa so omejena na največ 1,3 milijona EUR. Sredstva za ukrep bodo zagotovljena iz nacionalnega proračuna.

5 PRVA OCENA EKONOMSKIH REZULTATOV KMETIJSTVA

Dohodki v kmetijstvu bodo v letu 2025 po prvih ocenah KIS (ocena na podlagi razpoložljivih statističnih podatkov in ekspertnih ocen) opazno višji kot v predhodnem letu; leto se bo tako uvrstilo med dohodkovno ugodnejša leta v zadnjem desetletnem obdobju. Razloga za izboljšanje dohodkov v primerjavi z letom prej sta večji obseg kmetijske proizvodnje in višje osnovne cene⁴, predvsem v živinoreji.

Po prvih ocenah bo k večjemu obsegu kmetijske proizvodnje (za približno 3 %) v letu 2025 prispeval predvsem občutno večji obseg živinoreje (za približno 5 %), ob podobnem obsegu rastlinske pridelave v primerjavi s predhodnim letom. Vrednost vmesne potrošnje (stroškov pridelave) bo nekoliko večja kot v letu prej, predvsem zaradi večjega skupnega obsega. Stroški večine skupin so se povečali v primerjavi z letom prej, najboljše stroški gnojil, fitofarmacevtskih sredstev in krme (večje potrebe po krmi zaradi večjih prirastov), zmanjšali pa so se stroški energentov. Faktorski dohodek kmetijstva bo po oceni KIS v letu 2025 višji za okoli desetino in med nadpovprečnimi v zadnjem desetletnem obdobju.

V rastlinski pridelavi bodo po prvih ocenah kazalci dohodka na agregatni ravni skoraj na ravni leta prej; pri večini skupin pridelkov je sicer prišlo do poslabšanja ekonomskih rezultatov, izjema so pridelava nekaterih vrst žit, grozdja in vina. Pri pridelavi strnih žit je prišlo do izboljšanja ekonomskih rezultatov zaradi večjega obsega pridelave in višjih cen, pri koruzi za zrnje pa zaradi višjih cen. V primerjavi z letom 2024 bodo višji tudi dohodki v vinogradništvu in vinarstvu; letina in pridelek grozdja sta bila namreč zelo dobra, izboljšale so se tudi cenovne ravni. Občutno slabši ekonomski rezultati v primerjavi z letom prej so ocenjeni pri krompirju (slaba letina, opazno nižje cene), industrijskih rastlinah (manjši pridelki oljnic in hmelja), sadju (občutno manjši pridelek drugega sadja - jabolk za predelavo) ter pri krmnih rastlinah (manjši pridelek silažne koruze).

Za živinorejo na agregatni ravni prve ocene kažejo občutno izboljšanje ekonomskih rezultatov v letu 2025 v primerjavi z letom prej, pri čemer so napovedi za prirejo živali še ugodnejše kot za prirejo živalskih proizvodov. Občutno boljši rezultati so ocenjeni pri prireji goveda (večji prirast, občutno višje cene) in perutnine (večja prireja, višje cene). Le nekoliko boljši kot v predhodnem letu bodo dohodki v prašičereji (večja prireja ob hkrati nižjim cenam). Slabši dohodek bo pri reji drobnice (znatno manjša prireja kljub višjim cenam). Vrednost živalskih proizvodov bo v letu 2025 večja; pri prireji mleka zaradi večjega obsega prireje in opazno višjih cen, pri medu zaradi rekordno velike letine. Zaradi večjega obsega prireje bo boljši tudi ekonomski rezultati pri prireji jajc.

Proračunske podpore v kmetijstvu bodo v letu 2025 po prvih ocenah KIS blizu ravni predhodnega leta, predvsem zaradi manjšega obsega izplačil iz naslova izrednih ukrepov za blaženje posledic različnih naravnih nesreč.

⁴ Agregatni indeksi cen, ki izhajajo iz podatkov ekonomskih računov za kmetijstvo, niso povsem primerljivi z indeksi cen, ki jih izkazuje statistika cen in so podani v poglavju 3. Razlike so predvsem v utežeh, ki so uporabljene za izračun agregatnih indeksov.

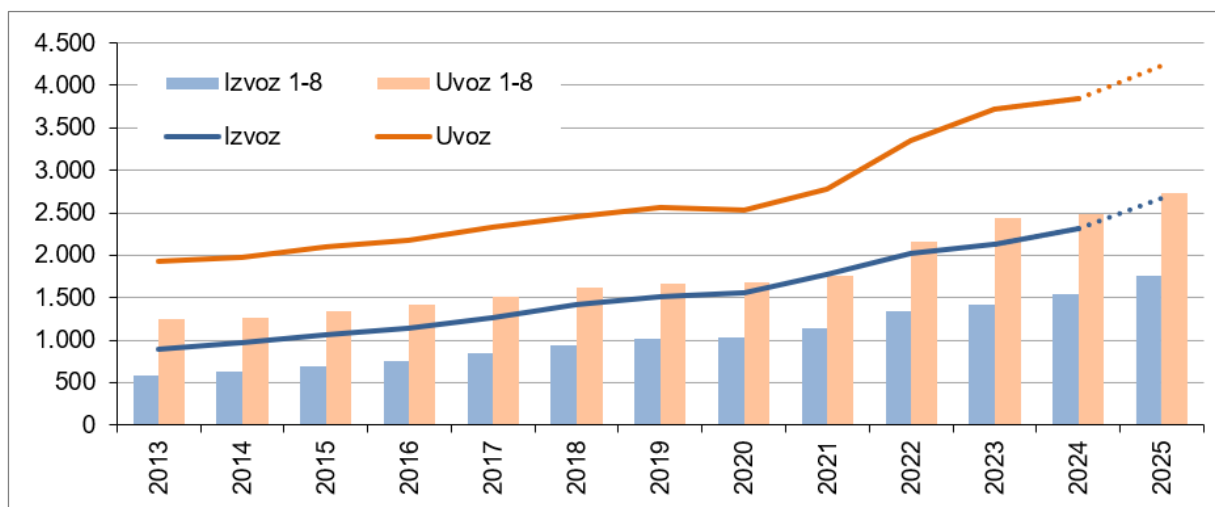

6 ZUNANJA TRGOVINA Z AGROŽIVILSKIMI PROIZVODI

Začasni podatki o blagovni menjavi Slovenije s tujino za leto 2025 kažejo, da bo skupna vrednost trgovanja z agroživilskimi proizvodi presegla raven iz predhodnega leta. V prvih osmih mesecih je vrednost izvoza dosegla 1.761 milijonov EUR, kar pomeni 14-odstotno rast v primerjavi z letom 2024, medtem ko je uvoz znašal 2.731 milijonov EUR oziroma 10 % več kot v letu prej. Pokritost uvoza z izvozom se je izboljšala in je znašala 64 %.

Na agregatni ravni se je uvoz agroživilskih proizvodov povečal tudi količinsko (+3 %), medtem ko se je količinski izvoz zmanjšal (–23 %). Ocenjujemo, da se bosta rast izvoza in uvoza nadaljevali tudi v preostalih mesecih leta, pri čemer bo zunanjetrgovinski primanjkljaj ob koncu leta predvidoma večji kot v 2024.

Slika 9: Izvoz in uvoz agroživilskih proizvodov v obdobju januar–avgust 2013–2025 in januar–december 2013–2024 ter ocena za leto 2025 (mio EUR)

Vir: SURS, KIS (obdelava in ocena 2025)

Izvoz – Po začasnih podatkih se je v prvih osmih mesecih leta 2025 vrednostni izvoz pomembnejših agroživilskih proizvodov najbolj povečal v skupini žive živali (+45 %), predvsem zaradi povečanega izvoza goveda (+53 %). Močnejše se je okrepil tudi izvoz izdelkov iz mesa (+24 %) in sadja (+23 %), medtem ko so se vrednosti izvoza skupin meso, izdelki iz žit, moke, škroba ali mleka, mlečni izdelki, jajca in med, razna živila⁵ ter pijače, alkoholi in kis povečale med 10 in 20 %. Med skupinami agroživilskih proizvodov, ki so v celotnem izvozu manj pomembne, beležimo največjo rast vrednostnega izvoza pri skupini kava, čaj in začimbe (+43 %).

V strukturi celotnega agroživilskega izvoza so, podobno kot v preteklem letu, največji delež ohranila razna živila (25 %). Drugo mesto so zasedali mleko in mlečni proizvodi, jajca ter med (delež v izvozu: 12 %), delež te skupine je ostal enak kot v predhodnem letu. Na tretjem mestu sta s po 9-odstotnim deležem sledili skupini izdelki iz mesa ter pijače, alkoholi in kis, pri čemer se je njun delež v primerjavi z letom prej povečal za eno odstotno točko.

Uvoz – Po začasnih podatkih se je v prvih osmih mesecih leta 2025 vrednostni uvoz pomembnejših agroživilskih proizvodov najbolj povečal v skupini pijače, alkoholi in kis

⁵ Skupina razna živila zajema ekstrakte, esence in koncentrate kave, čaja in kavnih nadomestkov, kvas in pecilne praške, pripravke za omake in pripravljene omake, mešanice začimb, gorčico, juhe in pripravke za juhe, homogenizirana sestavljena živila, sladoled in druge ledene sladice ter nekatera druga živila.

(+19 %). Opazno se je povečal tudi uvoz mlečnih izdelkov, jajc in medu (+17 %), sadja (+15 %) in raznih živil (+14 %). Med skupinami agroživilskih proizvodov, ki v skupnem uvozu zavzemajo manjše deleže, sta se v primerjavi s predhodnim letom najizraziteje povečala uvoz živih živalih (+55 %) ter kave, čaja in začimb (+36 %).

V strukturi celotnega agroživilskega uvoza so največji delež ponovno prispevala razna živila in meso (obe skupini z 9 %). S po 8-odstotnim deležem so sledile skupine sadje, izdelki iz žit, moke škroba ali mleka, pijače, alkoholi in kis ter mlečni izdelki, jajca in med.

Preglednica 16: Izvoz in uvoz agroživilstva po skupinah blaga; leto 2024 ter obdobje januar–avgust v letih 2024 in 2025

CT	Ime	IZVOZ				UVOZ			
		000 EUR			Indeks 1-8 2025*	000 EUR			Indeks 1-8 2025*
		1-8	1-8	1-8		1-8	1-8	1-8	
		2024	2024	2025*	1-8 2024	2024	2024	2025*	1-8 2024
01	Žive živali	105.069	63.921	92.526	144,8	48.638	25.400	39.496	155,5
02	Meso in drugi užitni klavn. proizv.	162.272	103.703	119.770	115,5	365.034	228.751	241.658	105,6
03	Ribe, raki	29.559	20.470	21.164	103,4	106.209	70.615	76.860	108,8
04	Mlečni izdelki, jajca, med	276.492	184.743	215.279	116,5	290.587	186.868	218.833	117,1
05	Proizvodi živalskega porekla	3.487	2.042	2.065	101,1	10.317	6.230	4.906	78,7
06	Živo drevje, čebulnice, cvetje	21.214	16.010	15.239	95,2	69.940	48.633	51.021	104,9
07	Užitne vrtnine	44.341	35.191	24.756	70,3	187.739	137.075	136.028	99,2
08	Užitno sadje	101.957	70.097	86.194	123,0	285.665	195.094	223.384	114,5
09	Kava, čaj, začimbe	60.617	38.488	55.000	142,9	117.834	70.009	95.148	135,9
10	Žita	78.274	45.561	49.167	107,9	103.564	62.174	74.938	120,5
11	Proizvodi mlinске industrije	16.469	11.427	9.104	79,7	49.000	33.594	31.412	93,5
12	Oljna semena in plodovi	44.245	24.813	30.796	124,1	56.728	36.801	36.537	99,3
13	Šelak, gume, rastl. sok, ekstrakti	15.586	11.397	11.523	101,1	20.361	13.515	17.336	128,3
14	Rastlinski material za pletarstvo	117	102	117	113,8	1.115	765	864	113,1
15	Masti in olja	59.433	38.698	44.162	114,1	124.118	80.037	86.141	107,6
16	Izdelki iz mesa	188.232	124.169	154.556	124,5	142.189	92.890	100.382	108,1
17	Sladkor in sladk. proizvodi	48.554	32.657	28.190	86,3	113.723	72.689	66.487	91,5
18	Kakav in kakavovi izdelki	62.902	36.662	45.716	124,7	179.844	105.156	122.356	116,4
19	Izd. iz žit, moke, škroba ali mleka	122.998	78.779	86.822	110,2	325.773	206.222	223.513	108,4
20	Izdelki iz vrtnin, sadja	30.985	19.957	23.521	117,9	186.115	123.236	136.243	110,6
21	Razna živila	565.838	397.926	446.280	112,2	318.168	213.705	243.213	113,8
22	Pijače, alkoholi in kis	185.687	128.825	150.245	116,6	273.437	186.866	221.444	118,5
23	Ostanki in odpadki živil, krma	69.587	48.414	45.289	93,5	248.722	168.372	158.404	94,1
24	Tobak	6.742	4.503	3.513	78,0	189.034	127.139	124.392	97,8
Skupaj agroživilski proizvodi		2.300.656	1.538.554	1.760.994	114,5	3.813.856	2.491.836	2.730.996	109,6

* Začasni podatki.

Vir: SURS, obdelava KIS

Trgovinska bilanca in regionalna struktura – Začasni podatki za prvih osem mesecev leta 2025 kažejo, da Slovenija na agregatni ravni agroživilstva ostaja neto uvoznica, saj pri večini skupin agroživilskih proizvodov še naprej beleži trgovinski primanjkljaj. Presežek v blagovni menjavi (izvoz je večji od uvoza) pa je bil zabeležen pri raznih živilih, izdelkih iz mesa in živih živalih. Pri vseh teh treh skupinah proizvodov se je pozitivna zunanjetrgovinska bilanca povečala v primerjavi s predhodnim letom.

V obdobju od januarja do avgusta 2025 je Slovenija kot do sedaj večino trgovinske menjave z agroživilskimi proizvodi opravila z državami članicami EU. Pri izvozu so bile najpomembnejše trgovinske partnerice Hrvaška, Italija in Avstrija; izvoz v te tri države je obsegal 47 % celotnega izvoza agroživilstva. Na uvozni strani so bile najpomembnejše partnerice Hrvaška, Italija in Nemčija, pri čemer je njihov skupni delež v celotnem uvozu znašal 42 %.

7 STRUKTURA KMETIJSKIH GOSPODARSTEV V SLOVENIJI V LETU 2023

SURS je konec leta 2023 objavil prve začasne rezultate vzorčnega popisa kmetijskih gospodarstev za leto 2023, in sicer o rabi kmetijskih zemljišč in živinoreji na kmetijskih gospodarstvih (KMG) v Sloveniji. Po napovedih bodo končni podatki popisa za leto 2023 objavljeni predvidoma spomladi 2026.

Zaradi spremenjene metodologije podatki niso neposredno primerljivi s prejšnjimi podatki o strukturi kmetijskih gospodarstev. Zato so na Statističnem uradu podatke iz popisa kmetijstva 2020 preračunali na primerljiv nivo in tako omogočili primerjavo z letom 2023.

Število kmetijskih gospodarstev in raba zemljišč

Po podatkih vzorčnega popisa kmetijstva iz leta 2023 se je v Sloveniji s kmetijsko dejavnostjo ukvarjalo 50.531 KMG. V primerjavi s popisom iz leta 2020, se je število KMG zmanjšalo za 7 % (za 4.068 KMG). Od vseh KMG, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo, jih je 50.467 obdelovalo kmetijska zemljišča v uporabi (KZU). Glede na rabo kmetijskih zemljišč se je število KMG v letu 2023 v primerjavi z letom 2020 zmanjšalo pri tistih KMG, ki imajo trajne nasade (–6 %), medtem ko je število KMG s travniki in pašniki ostalo nespremenjeno. Število KMG, ki obdelujejo njive pa se je malenkost povečalo (+1 %).

Preglednica 17: Število KMG in površina KZU po vrstah rabe; 2020, 2023

	Število KMG		Indeks 2023/20	Površina rabe (ha)		Indeks 2023/20	Povprečna površina (ha/KMG)		Indeks 2023/20
	2020	2023*		2020	2023*		2020	2023*	
Površina KZU	54.136	50.467	93,2	436.739	447.158	102,4	8,1	8,9	109,8
Njive	43.072	43.481	100,9	168.397	170.495	101,2	3,9	3,9	100,3
Trajni nasadi	33.846	31.765	93,9	27.697	25.959	93,7	0,8	0,8	99,9
Trajni travniki in pašniki**	42.610	42.598	100,0	240.646	250.705	104,2	5,6	5,9	104,2

* Začasni podatki

**Skupni travniki in pašniki niso vključeni.

Vir: SURS

V letu 2023 so KMG uporabljala nekaj več kot 447 tisoč hektarjev KZU. V primerjavi s podatki iz leta 2020 se je skupna površina KZU povečala za 10.419 hektarjev oziroma za dobra 2 %. K temu so največ prispevale večje površine trajnih travnikov in pašnikov, ki so se povečale za več kot 10 tisoč ha (+4 %), medtem ko je bilo njiv za dobrih dva tisoč hektarjev več (+1 %). Površine trajnih nasadov so se v zadnjih treh letih zmanjšale za 6 %.

V strukturi rabe KZU trajni travniki in pašniki še vedno sestavljajo več kot polovico vseh KZU (56 %), temu sledijo njive (38 %) in trajni nasadi s 6 %. V primerjavi s popisom KMG iz leta 2020 se ti deleži niso bistveno spremenili. Ker se je število KMG s KZU med letoma 2020 in 2023 zmanjšalo, površina KZU pa se je povečala, se je povprečna velikost KMG povečala z 8,1 hektarja v letu 2020 na 8,9 hektarja v letu 2023 (+10 %). Glede na posamezne vrste rabe se je najbolj povečala povprečna površina trajnih travnikov in pašnikov (+4 %), medtem ko se povprečni površini njiv in trajnih nasadov na KMG praktično nista spremenili.

Spremembe velikostne strukture KMG med letoma 2020 in 2023 kažejo, da poteka proces koncentracije KMG. Vedno več KMG se uvršča v velikostni razred nad 20 hektarjev KZU; ta v strukturi v letu 2023 sestavljajo 8,5 % vseh KMG (leta 2020: 7,0 %). To pomeni, da se je število gospodarstev, ki imajo v uporabi nad 20 hektarjev KZU, v primerjavi z letom 2020 povečalo za dobro desetino (+13 %), medtem ko se je število KMG v najmanjših velikostnih razredih zmanjšalo za 14 %.

Preglednica 18: Število KMG po velikostnih razredih KZU; 2020, 2023

	Število KMG		Indeks 2023/20	Struktura (%)	
	2020	2023*		2020	2023*
Do pod 5 ha KZU	27.295	23.383	85,7	50,0	46,3
Od 5 do pod 20 ha KZU	23.489	22.854	97,3	43,0	45,2
20 ha KZU ali več	3.815	4.294	112,6	7,0	8,5
Skupaj	54.599	50.531	92,5	100,0	100,0

* Začasni podatki

Vir: SURS

Podoben trend je značilen tudi za površino KZU, ki jo KMG v posameznem velikostnem razredu obdelujejo. V velikostnem razredu nad 20 hektarjev KZU so tako v letu 2023 KMG obdelovala nekaj več kot 182 tisoč hektarjev, kar je 13 % več kot v letu 2000, medtem ko se je površina KZU v manjših velikostnih razredih zmanjšala. KMG v velikostnih razredih nad 20 hektarjev KZU obdelujejo 41 % vseh KZU, kar je za 4 odstotne točke več kot leta 2020.

Preglednica 19: Kmetijska zemljišča v uporabi po velikostnih razredih; 2020, 2023

	Površina KZU (ha)		Indeks 2023/20	Struktura (%)	
	2020	2023*		2020	2023*
Do pod 5 ha KZU	58.588	57.590	98,3	13,4	12,9
Od 5 do pod 20 ha KZU	216.353	207.155	95,7	49,5	46,3
20 ha KZU ali več	161.799	182.413	112,7	37,0	40,8
Skupaj	436.740	447.158	102,4	100,0	100,0

* Začasni podatki

Vir: SURS

Živinoreja

Konec novembra 2023 so bili objavljeni podatki o številu KMG, ki redijo najbolj pogoste vrste živali. Potrebno je opozoriti, da je bilo število živine ob popisu leta 2023 povzeto na drugi presečni datum (1. junij 2023) kot v letu 2020 (1. februar 2020). Ker se številčnost posameznih kategorij živali sezonsko spreminja, se v primerjavah pri drobnici osredotočamo na plemenske kategorije živali, ki so med letom stabilnejše.

Leta 2023 je bilo v Sloveniji med živinorejskimi gospodarstvi največ takšnih, ki so redila perutnino. Redili so jo na 24.879 KMG, kar predstavlja skoraj polovico vseh KMG. V primerjavi z letom 2020 se je njihovo število povečalo za 2.739, oziroma za 12 %. Povečalo se je tudi število KMG, ki redijo prašiče (za 1.792 KMG oz. 16 %) in plemenske ovce (za 168 KMG oz. 4 %), medtem ko se je število KMG z govedom zmanjšalo skoraj za desetino (za 2.296 KMG oz. 9 %).

Preglednica 20: Število KMG z živino in število živine; 2020, 2023

	Število KMG		Indeks 2023/20	Število živine		Indeks 2023/20	Povprečno število živali /KMG		Indeks 2023/20
	2020	2023*		2020	2023*		2020	2023*	
Govedo	26.736	24.440	91,4	473.429	445.625	94,1	17,7	18,2	103,0
Prašiči	11.103	12.895	116,1	233.317	194.068	83,2	21,0	15,0	71,6
Perutnina (000 kljunov)	22.140	24.879	112,4	6.972.663	7.453.688	106,9	314,9	299,6	95,1
Plemenske ovce	4.051	4.219	104,1	72.292	74.194	102,6	17,8	17,6	98,5
Plemenske koze	2.523	2.530	100,3	17.068	18.674	109,4	6,8	7,4	109,1

* Začasni podatki

Vir: SURS

Zanimivi so trendi pri številu živali, ki jih redijo kmetijska gospodarstva. V primerjavi z letom 2020 je bil ob popisu leta 2023 največji padec števila živali opazen pri prašičih (–17 %) in govedu (–6 %), medtem ko se je število pri plemenskih kozah (+9 %), perutnini (+7 %) in plemenskih ovcah povečalo (+3 %).

Leta 2023 so živinorejska gospodarstva v povprečju redila 18,2 goveda, kar je nekoliko več kot leta 2020, ko so redila 17,7 goveda/KMG. V tem obdobju se je povečalo tudi povprečno število plemenskih koz na gospodarstvo (iz 6,8 na 7,4 plemenske koze/KMG), medtem ko se je na KMG, ki redijo prašiče, plemenske ovce in perutnino koncentracija nekoliko zmanjšala. Največje zmanjšanje je bilo v prašičereji, kjer so leta 2023 v povprečju redili 15 prašičev na KMG, medtem ko so leta 2020 redili 21 prašičev na KMG (–28 %).

Okvir 1: Struktura kmetijskih gospodarstev

Popis KMG je statistično raziskovanje, s katerim se zbirajo osnovni podatki o stanju in razvojnih trendih na področju kmetijstva; izvaja ga SURS. Vsakih deset let se opravi popis vseh gospodarstev, v vmesnih, zakonsko določenih rokih pa se izvajajo vzorčna raziskovanja.

Z letom 2020 je začela veljati Uredba EU št. 2018/1091 o integrirani statistiki na ravni kmetij, ki v prilogi 2 določa nove pragove za zajem kmetijskih gospodarstev v vzorčni okvir. Nova metodologija je posledica spremembe zakonodaje, uveljavljene leta 2020, zaradi česar podatki niso neposredno primerljivi s prejšnjimi podatki o strukturi kmetijskih gospodarstev.

Nova uredba določa spremenjen izbor enot ali, natančneje, nove pragove, ki z letom 2023 določajo, katera kmetijska gospodarstva spremljamo v okviru raziskovanj o strukturi kmetijskih gospodarstev. V letu 2020 so bili v zajemu upoštevani stari pragovi, v letu 2023 pa so celovito upoštevani novi pragovi.

Pragovi v letih 2000, 2003, 2006, 2010, 2013, 2016 in delno 2020 so temeljili na naslednjih proizvodnih značilnostih kmetijskih gospodarstev:

- a) uporabljajo najmanj 1 ha kmetijskih zemljišč ali pa
- b) uporabljajo manj kot 1 ha kmetijskih zemljišč in ob tem:
 - uporabljajo najmanj 10 arov kmetijskih zemljišč in 90 arov gozda ali
 - uporabljajo najmanj 30 arov vinogradov in/ali sadovnjakov ali
 - redijo najmanj 2 glavi velike živine (GVŽ) ali
 - uporabljajo 15 do 30 arov vinogradov in redijo 1 do 2 glavi velike živine ali
 - imajo 50 panjev čebel ali
 - so tržni pridelovalci zelenjadnic, zelišč, jagod in gojenih gob ter cvetja in okrasnih rastlin.

V letu 2023 se vsi podatki nanašajo na kmetijska gospodarstva, ki ustrezajo naslednjim spremenjenim pragovom po novi metodologiji EU:

- a) uporabljajo najmanj 5 ha kmetijskih zemljišč v uporabi ali
- b) uporabljajo najmanj 2 ha njiv ali
- c) pridelujejo najmanj 0,5 ha krompirja ali
- d) pridelujejo najmanj 0,5 ha svežih zelenjadnic in jagod ali
- e) pridelujejo najmanj 0,2 ha dišavnic, zdravilnih rastlin in začimb, cvetja in okrasnih rastlin, semen in sadik, drevesnic ali
- f) uporabljajo najmanj 0,3 ha sadnih drevesnic, jagodičja, lupinarjev, citrusov, drugih trajnih nasadov, razen drevesnic, vinogradov in oljk ali
- g) uporabljajo najmanj 0,1 ha vinogradov ali
- h) uporabljajo najmanj 0,3 ha oljk ali
- i) uporabljajo najmanj 100 m² rastlinjakov ali
- j) pridelujejo najmanj 100 m² gojenih gob ali
- k) redijo najmanj 1,7 glave velike živine (GVŽ).

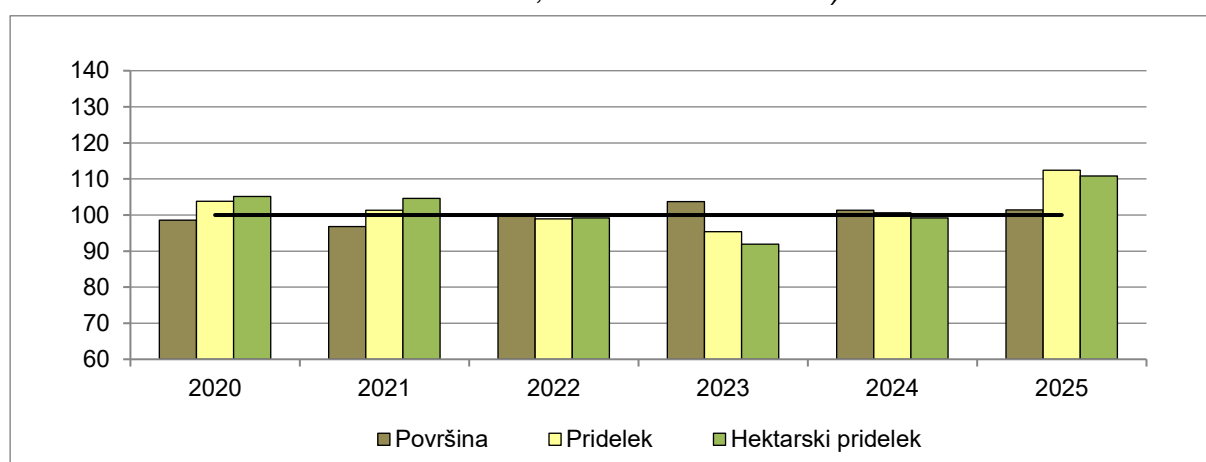

8 PREGLED PO POMEMBNEJŠIH KMETIJSKIH TRGIH

8.1 Pšenica

Domača pridelava – Pšenica je bila v letu 2025 požeta s približno 28 tisoč ha njiv, kar je malenkost manj od ravni leta 2024 in približno 2 % nad povprečjem 5-letnega obdobja 2020–2024. Rekordni hektarski pridelek pšenice je bil s 6,2 t/ha za 12 % večji kot v letu prej in tudi za dobro desetino nad povprečjem zadnjega petletnega obdobja. Zaradi boljše letine 2025 je skupni pričakovani pridelek pšenice s 170,3 tisoč tonami največji po letu 2014 in pri tem za 12 % večji od lanskega in tudi od pridelka zadnjega petletnega obdobja. Kakovost požete pšenice pa je bila v povprečju nekoliko boljša kot pri letini 2024.

Slika 10: Osnovni proizvodni kazalci pri pridelavi pšenice (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena)

Vir: SURS (preračuni KIS)

Mednarodni trgi – Svetovni pridelek pšenice 2025/26 bo po trenutnih napovedih za 3,9 % večji kot v letu prej, kar pomeni približno 830,4 milijona ton. Največje svetovne izvoznice pa naj bi pridelale 9,6 % pšenice več kot v predhodnem tržnem letu (423,0 mio ton). Večji pridelek pšenice kot v letu 2024 pričakujejo v vseh svetovno pomembnejših pridelovalkah in izvoznicah pšenice (IGC, 2025). Več mehke pšenice kot v zadnjem petletnem obdobju in v primerjavi z letom 2024, ki pridelavi pšenice v povprečju ni bilo naklonjeno, naj bi pridelali v vseh pomembnejših pridelovalkah v EU. Večji pridelek pričakujejo v Franciji (+29 %), Nemčiji (+26 %), na Poljskem (+8 %), v Romuniji (+40 %), Španiji (+17 %) in Bolgariji (+6 %). Tudi v Sloveniji sosednjih državah so pridelali za dobro desetino več pšenice kot v letu prej, na Madžarskem za 9 %, na Hrvaškem za 10 % in v Avstriji za 12 %. Približno toliko kot leto prej pa so pridelali v Italiji (+0,9 %). V državah članicah EU je bilo po trenutnih napovedih na 5 % večjih površinah pridelano 134,4 milijonov ton (+20 %) mehke pšenice, povprečni hektarski pridelek pa je bil večji za 14 %⁶ (DG AGRI, 2025).

Cene, stroški in osnovni ekonomski kazalci – Cene pšenice tudi v letu 2025 ostajajo na relativno nizki ravni, potem ko so se v letu 2023 z rekordnih ravni leta 2022 zelo znižale. Na mednarodnih trgih so v primerjavi z letom 2024 cene pšenice še na nekoliko nižji ravni, trenutno se gibajo 190–210 EUR/t⁷. Po podatkih Evropske komisije je bila cena pšenice v

⁶ EU cereals production, area and yield: <https://circabc.europa.eu/sd/a/826456b2-1d40-456a-80a5-3665b9c7d06a/Cereals%20Production%252c%20Area%20%26%20Yield.xlsx> (31. 10. 2025)

⁷ AGRI DASHBOARD: CEREALS: https://agridata.ec.europa.eu/Reports/Cereals_Dashboard.pdf (21. 11. 2025)

prvih desetih mesecih leta 2025 v primerjavi s povprečjem leta 2024 na ravni EU približno odstotek višja, v Sloveniji pa za 8 % višja. Cene pšenice v Sloveniji so na mesečni ravni v letu 2025 približno 12 % nad ravnijo povprečnih cen v EU (Agri-food markets, 2025).

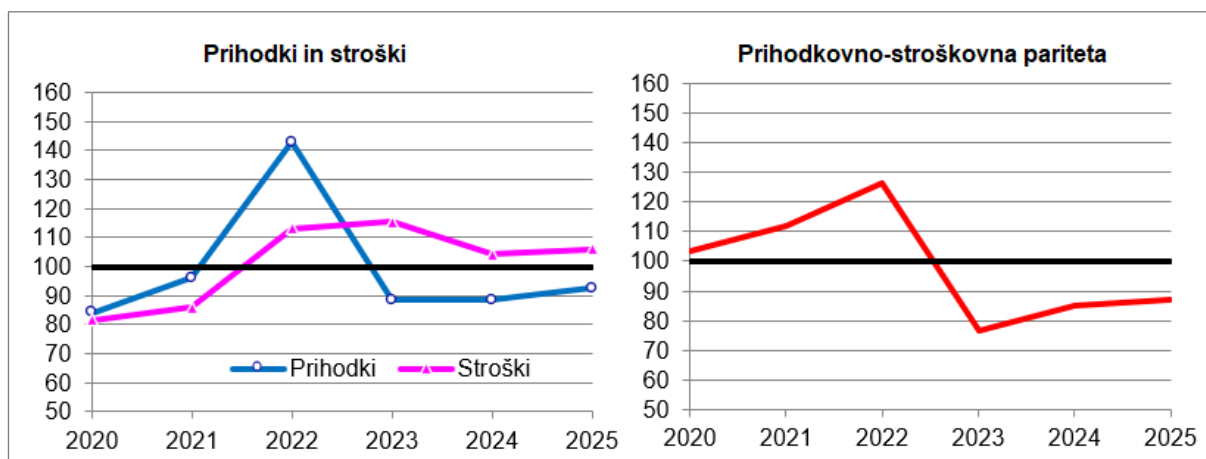
Po podatkih SURS so cene pšenice v Sloveniji na nekoliko višji ravni kot v letu prej. V času žetve in največjega odkupa v obdobju julij–september 2025 so odkupne cene pšenice znašale v povprečju 196 EUR/t in so bile v primerjavi z letino 2024 višje za 6 %.

Skupni stroški pridelave pšenice ocenjeni na podlagi modelnih kalkulacij (KIS), ki veljajo za čas spravila letine pri nespremenjenem pridelku in enaki tehnologiji ter ne upoštevajo stroškov skladiščenja, pa so se zvišali za 2 %.

Proračunske podpore naj bi bile po ocenah na podlagi trenutno znanih podatkih v letu 2025 podobne kot v letu 2024. Od leta 2023 se v vrednost subvencij šteje osnovna dohodkovna podpora za trajnostnost in dopolnilna prerazporeditvena osnovna dohodkovna podpora za trajnostnost (intervencije iz SKP SN 2023–2027), v letu 2022 pa je bilo vključeno osnovno plačilo, plačilo za zeleno komponento, proizvodno vezano plačilo za strna žita (plačila iz programa PRP 2014–2020) in vračilo trošarine.

Ocenjujemo, da naj bi se vrednost pridelave (tržna vrednost in proračunske podpore) pri pšenici v primerjavi z letom prej povečala za približno 2 %, a ostaja pod povprečjem zadnjih petih let (–12 %).

Slika 11: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi pšenice (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena)

Vir: KIS, SURS (preračuni KIS)

Modelno ocenjeni stroški pridelave pšenice letine 2025 so se v povprečju zvišali za 2 %. Višje kot v sezoni prej so bile cene gnojil (+9 %), približno na ravni leta prej pa ostajajo stroški najetih strojnih storitev (setev, kombajniranje, sušenje) in zavarovanja pridelka. Nižji kot v letu 2024 so stroški nakupa certificiranega semena (–2 %), nižje pa so tudi v škropilnem načrtu upoštevane cene sredstev za varstvo rastlin (–7 %). Po trenutnih ocenah so obračunani stroški domačega dela, ocenjeni na podlagi napovedi rasti povprečne plače v Sloveniji (UMAR, 2025), večji za 8 %.

Ocenjujemo, da so se pri ocenjenem 2-odstotnem zvišanju stroškov pridelave in 6-odstotni rasti odkupnih cen in enakih proračunskih podporah, cenovno-stroškovna razmerja pri pridelavi pšenice v letu 2025 nekoliko izboljšala. Cenovno-stroškovna pariteta se je zvišala za 2 odstotni točki, pri tem pa ostaja več kot desetino pod povprečjem petletnega obdobja 2020–2024. Na podlagi trenutno znanih informacij ocenjujemo, da so ekonomske razmere

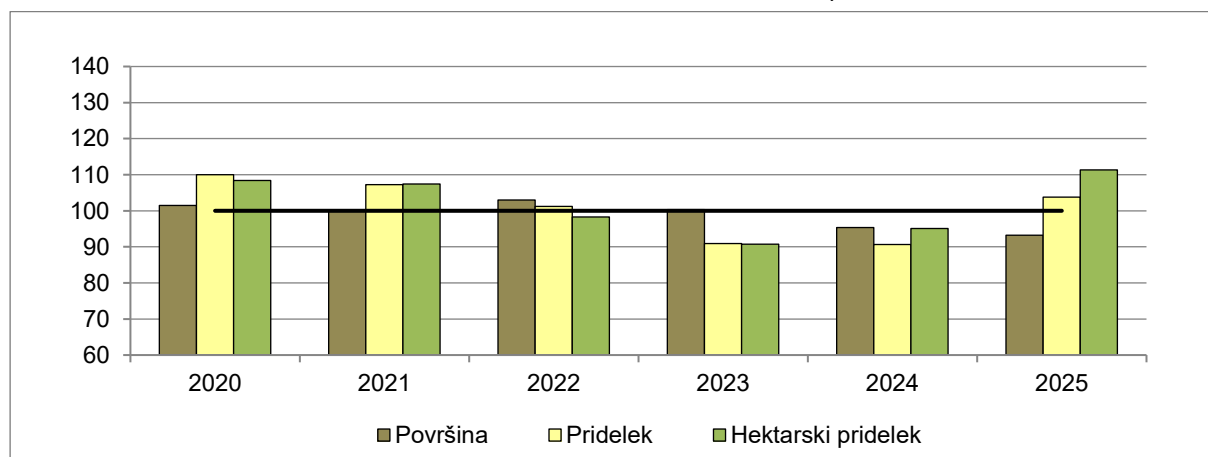

pridelave pšenice v letu 2025 nekoliko boljše kot v izrazito slabih letih 2023 in 2024. Zaradi negativnih cenovno-stroškovnih gibanj v zadnjih letih ostajajo ekonomski rezultati pridelave pšenice slabi, razkorak med stroški pridelave in odkupnimi cenami se je, tudi zaradi boljše letine, sicer nekoliko zmanjšal, vendar ostaja še vedno velik. Ekonomski rezultati pri pridelavi pšenice so tudi pod povprečjem obdobja 2017–2021 in med slabšimi do zdaj.

8.2 Ječmen

Domača pridelava – Površina z ječmenom, ki je imela od začetka stoletja močan trend rasti, se je v letu 2025 že tretje leto zapored zmanjšala. V primerjavi z letom prej je bila manjša za približno 2 % in je obsegala 20,4 tisoč ha. Zaradi zelo dobre letine pa je pridelek ječmena nad ravni leta 2025 (+14 %) in tudi nekaj odstotkov (+4 %) nad povprečjem zadnjega 5-letnega obdobja (2020–2024). Pridelanega je bilo približno 115,3 tisoč ton ječmena, k čemur je prispeval predvsem rekordni hektarski pridelek, ki je dosegel kar 5,6 t/ha (+17 % glede na leto 2014 in +11 % glede na obdobje 2020–2024).

Slika 12: Osnovni proizvodni kazalci pri pridelavi ječmena (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena)

Vir: SURS (preračuni KIS)

Mednarodni trgi – Na povprečni ravni EU-27 se je pridelava ječmena v letu 2025 povečala in presega povprečje zadnjega petletnega obdobja. Po ocenah trenutno znanih podatkov Evropske komisije je pridelava ječmena zaradi veliko boljše letine (+17 %) ob nekoliko manjših površinah (–2 %) večja za 15 %⁸ (EC, 2025; DG AGRI, 2025).

Cene, stroški in osnovni ekonomski kazalci – Rast cen ječmena na ravni EU je bila v letu 2025 nekoliko intenzivnejša kot pri pšenici. V povprečju prvih desetih mesecev leta 2025 so bile cene v primerjavi s povprečjem leta prej za 5 % višje (Agri-food markets, 2025). Tudi po trenutnih podatkih SURS so cene ječmena v Sloveniji na nekoliko višji ravni kot v letu prej. V času žetve in največjega odkupa v obdobju junij–julij 2025 so odkupne cene ječmena znašale v povprečju 156 EUR/t in so bile v primerjavi z letino 2024 višje za 6 %.

Ekonomske razmere pri pridelavi ječmena so se v letu 2025 zaradi višje rasti odkupnih cen v primerjavi z rastjo stroškov pridelave, pri podobni višini proračunskih podpor kot v letu 2024, nekoliko izboljšale.

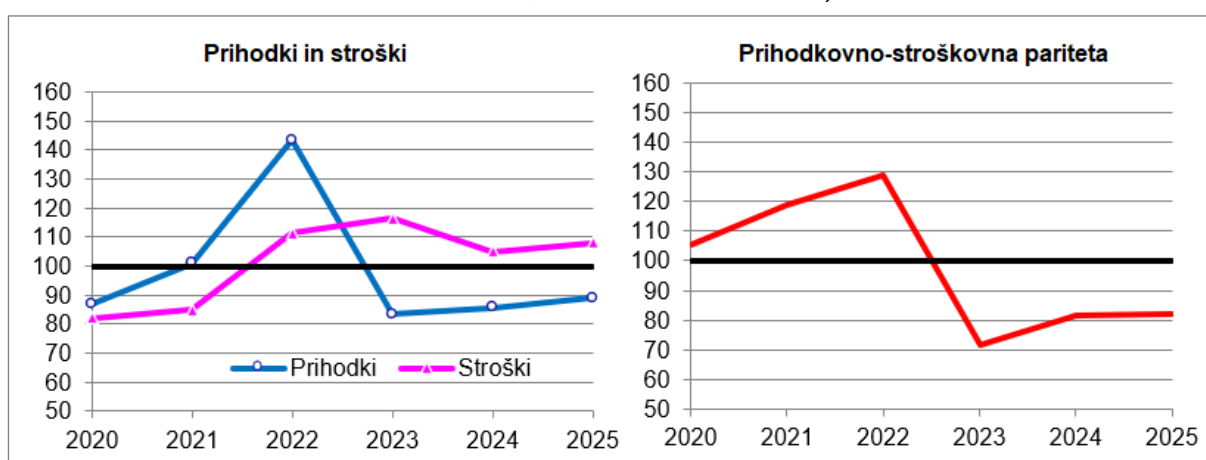
⁸ EU cereals production, area and yield: <https://circabc.europa.eu/sd/a/826456b2-1d40-456a-80a5-3665b9c7d06a/Cereals%20Production%252c%20Area%20%26%20Yield.xlsx> (30. 10. 2025)

Modelno ocenjeni skupni stroški pridelave ječmena so bili v letu 2025 po začasni oceni za 3 % višji. Gibanje skupnih stroškov in stroškov po posameznih skupinah je bilo pri ječmenu, z izjemo stroškov sredstev za varstvo rastlin, podobno kot pri pšenici. Pomembno so se zvišali stroški gnojil (+11 %), rahlo tudi izbrana FFS (+1 %), nižji pa so bili stroški semena (–3 %) in domačih strojnih storitev (–2 %). Na ravni leta 2024 pa so ostali stroški najetih storitev (setev, kombajniranje in sušenje) in zavarovanja. Po trenutnih ocenah so obračunani stroški domačega dela, ocenjeni na podlagi napovedi rasti povprečne plače v Sloveniji, večji za približno 8 %.

Na podlagi gibanja odkupnih cen, približno enake ravni proračunskih podpor ter začasni ocen stroškov po modelnih kalkulacijah pričakujemo, da bo vrednost pridelave ječmena nekoliko višja (+5 %), višji pa bodo tudi modelno ocenjeni stroški pridelave (+3 %).

Slika 13: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi ječmena (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena)

Vir: KIS, SURS (preračuni KIS)

Cenovno-stroškovna pariteta pri pridelavi ječmena se bo v letu 2025 nekoliko izboljšala, vendar bo še vedno skoraj petino pod ravnijo zadnjega petletnega obdobja. Podobno kot pri pšenici, so tudi ekonomske razmere pri pridelavi ječmena v letu 2025 le nekoliko boljše od izredno slabih v letih 2023 in 2024.

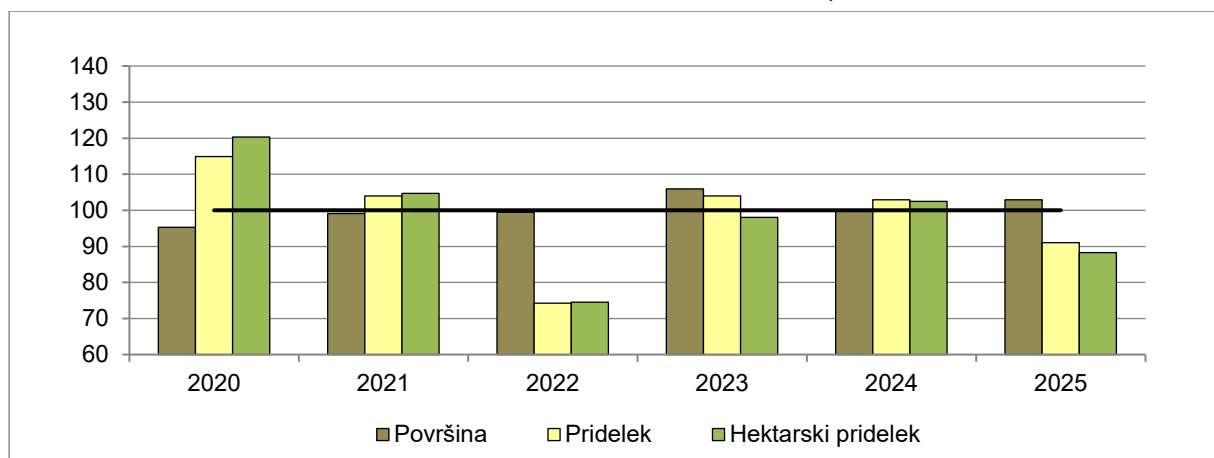

8.3 Koruza za zrnje

Domača pridelava – Koruzo za zrnje so po začasnih podatkih SURS v letu 2025 pridelovali na 43,0 tisoč ha njiv, kar je za skoraj 3 % več kot leta 2024 in prav toliko več od povprečja zadnjega 5-letnega obdobja.

V večjem delu Slovenije sušne in vroče vremenske razmere pridelavi koruze v letu 2025 niso bile naklonjene. Hektarski pridelek koruze za zrnje je ocenjen le na 7,9 t/ha, kar je za 14 % manj kot v letu 2024 in 12 % pod povprečjem obdobja 2020–2024. Skupni pridelek koruze za zrnje pa je ob nekoliko večji površini manjši za 11 % in s 340,7 tisoč tonami za slabo desetino zaostaja za povprečjem zadnjega petletnega obdobja.

Slika 14: Osnovni proizvodni kazalci pri pridelavi koruze za zrnje (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena)

Vir: SURS (preračuni KIS)

Mednarodni trgi – Napovedi kažejo, da naj bi bil svetovni pridelek koruze za zrnje za 4,8 % večji kot v enakem obdobju leta prej in največji do zdaj (1.298,1 milijona t). Večje pridelke kot v letu prej pričakujejo skoraj v vseh pomembnejših pridelovalkah, z izjemo Argentine in držav EU (IGC, 2025). V državah EU bo po trenutnih ocenah pridelane 57,0 milijonov ton koruze za zrnje, kar je za 4 % manj kot v letu 2024, pridelek pa naj bi bil zaradi slabe letine in manjših površin tudi za 10 % pod povprečjem obdobja 2020–2024. Na ravni EU-27 so bile v letu 2025 površine koruze za zrnje manjše za 4 %. V pomembnejših pridelovalkah so pridelali manj koruze v Franciji (–9 %), na Poljskem (–3 %), v Nemčiji (–8 %) in tudi v Bolgariji (–43 %), več pa v Romuniji (1 %) in Španiji (16 %). V naših sosednjih državah je bil pridelek koruze manjši na Madžarskem (–17 %) in Hrvaškem (–8 %), večji pa v Italiji (+7 %) in Avstriji (+16 %) (EC, 2025a; DG AGRI, 2025a)⁹.

Cene, stroški in osnovni ekonomski kazalci – Kljub manjšim nihanjem so cene koruze za zrnje od začetka leta 2025 v porastu, potem ko so se od sredine leta 2022, ko so dosegle rekordno raven, izrazito zniževale.

Po podatkih Evropske komisije so bile cene koruze na ravni EU v prvih desetih mesecih leta 2025 v primerjavi z letom 2024 v povprečju 5 % višje, v Sloveniji pa v enakem obdobju višje za 13 %. Cene koruze v Sloveniji so na mesečni ravni v letu 2025 približno 2 % pod ravni povprečnih cen v EU (Agri-food markets, 2025). Podatki SURS kažejo, da so v Sloveniji

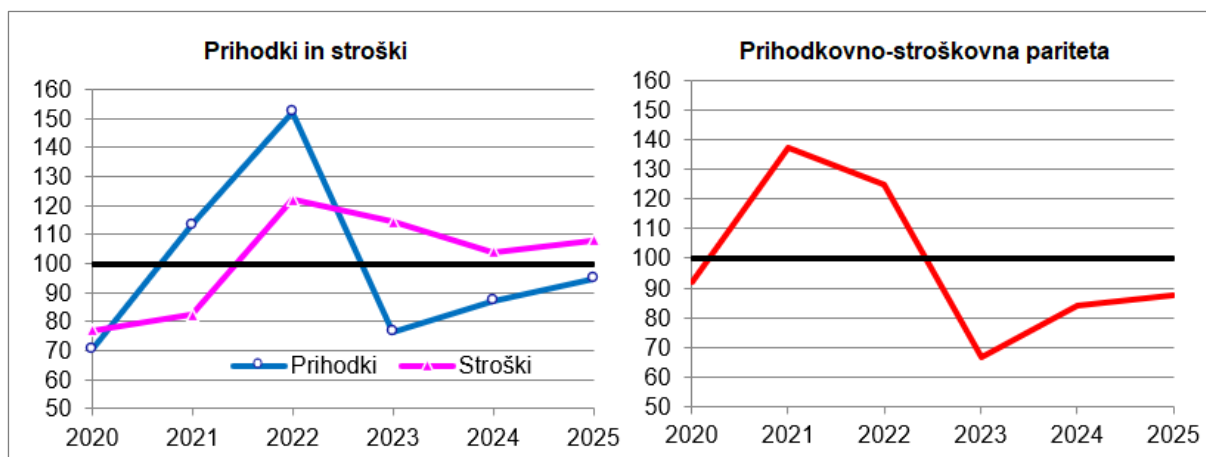
⁹ EU cereals production, area and yield: <https://circabc.europa.eu/sd/a/826456b2-1d40-456a-80a5-3665b9c7d06a/Cereals%20Production%252c%20Area%20%26%20Yield.xlsx> (31. 10. 2025)

odkupne cene koruze za zrnje na mesečni ravni od začetka leta 2025 nad ravni enakovrednih mesecev leta 2024. Na povprečni letni ravni pa naj bi imele približno 9-odstotno rast. V septembru in oktobru so se cene koruze za zrnje (14 % vlaga zrnja) po informacijah iz različnih virov (SURS, odkupovalci) gibale med 165 in 175 EUR/t.

Ocene na podlagi modelnih kalkulacij, ki veljajo za čas spravila letine pri nespremenjenem pridelku in enaki tehnologiji ter ne upoštevajo stroškov skladiščenja, kažejo, da so bili v času spravila letine 2025 stroški pridelave koruze za zrnje višji za 4 %.

Slika 15: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi koruze za zrnje (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena)

Vir: KIS, SURS (preračuni KIS)

Na višjo košarico stroškov pri pridelavi koruze za zrnje v letu 2025 so vplivali predvsem za 15 % višji stroški gnojil, 2 % višji stroški semena in 6 % višji stroški sredstev za varstvo rastlin. Po modelnih ocenah so se v primerjavi s predhodno letino za 2 % znižali stroški domačih strojnih storitev, na ravni leta 2024 pa so ostali stroški najetih storitev (setev, sušenje in kombajniranje) in zavarovanja. Po začnih ocenah so večji tudi obračunani stroški domačega dela, ocenjeni na podlagi napovedane rasti povprečne plače v Sloveniji (UMAR, 2024; +8 %).

Ocene na podlagi trenutno dostopnih podatkov o odkupnih cenah za leto 2025 kažejo na zvišanje sezone odkupne cene v jesenskem času (september–november) za približno 10 %. Ob približno enakih proračunskih podporah (upoštevana osnovna dohodkovna podpora za trajnostnost in dopolnilna prerazporeditvena osnovna dohodkovna podpora za trajnostnost) in 4-odstotnem zvišanju stroškov pridelave se bo cenovno-stroškovna pariteta pri pridelavi koruze za zrnje izboljšala, vendar ostaja za dobro desetino pod povprečjem obdobja v letih 2020–2024.

Ocenjujemo, da naj bi bili v povprečju ekonomski rezultati pridelovalcev koruze v letu 2025, ob slabši letini, na približno enaki ravni kot v letu prej, ko so bili slabši od povprečja.

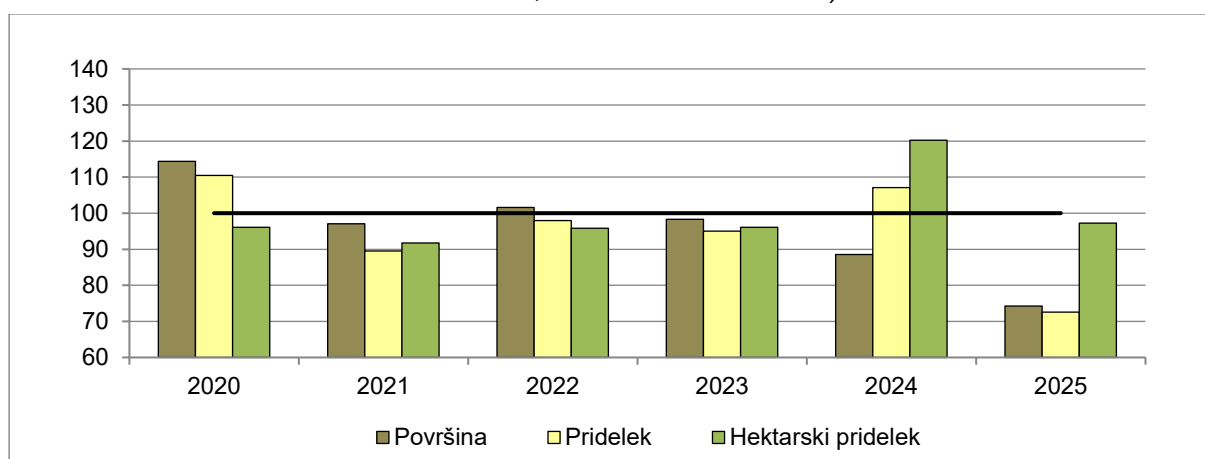

8.4 Oljna ogrščica in soja

Domača pridelava – Površina oljne ogrščice, ki se po letu 2017 vztrajno zmanjšuje, je v letu 2025 obsegala le še 2,1 tisoč ha njiv, kar je nadaljnjih 16 % manj kot v letu prej in dobrih 25 % pod povprečjem zadnjega petletnega obdobja (2020–2024).

Po začasnih ocenah SURS je bila letina oljne ogrščice podpovprečna, s pridelkom 2,6 t/ha je bila za 19 % manjša kot v nadpovprečnem letu prej. Zaradi zelo slabe letine in manjših površin je bilo pridelanih le okoli 5,6 tisoč ton oljne ogrščice, kar je za tretjino manj kot v letu 2024 in 27 % pod povprečjem zadnjega petletnega obdobja.

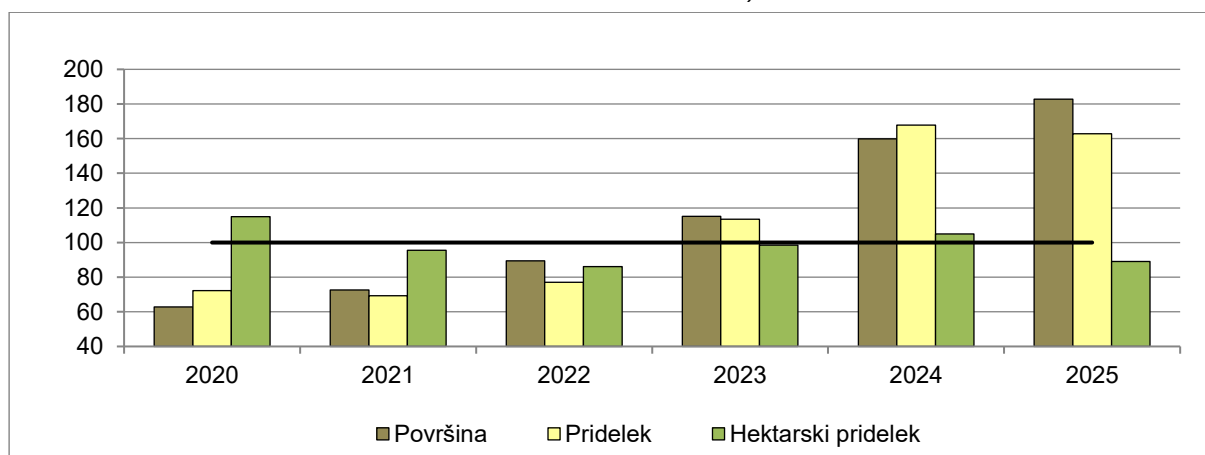
Slika 16: Osnovni proizvodni kazalci pri pridelavi oljne ogrščice (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena)

Vir: SURS (preračuni KIS)

Nasprotno od oljne ogrščice pa ima površina soje trend rasti. Obseg površine, ki se po letu 2020 povečuje, je v letu 2025 obsegal 4,8 tisoč ha njiv. To je 14 % več kot v letu prej in 83 % več kot znaša povprečje zadnjih petih let (2020–2024). Na povečan obseg pridelave soje ima zagotovo ključen vpliv tudi ponovna uvedba proizvodno vezane podpore v letu 2023. Soja je v letih 2023–2025 najbolj razširjena oljnica v Sloveniji, sledijo ji buče za olje (3,8 tisoč ha) in oljna ogrščica, medtem ko je sončnic in ostalih oljnic precej manj.

Slika 17: Osnovni proizvodni kazalci pri pridelavi soje (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena)

Vir: SURS (preračuni KIS)

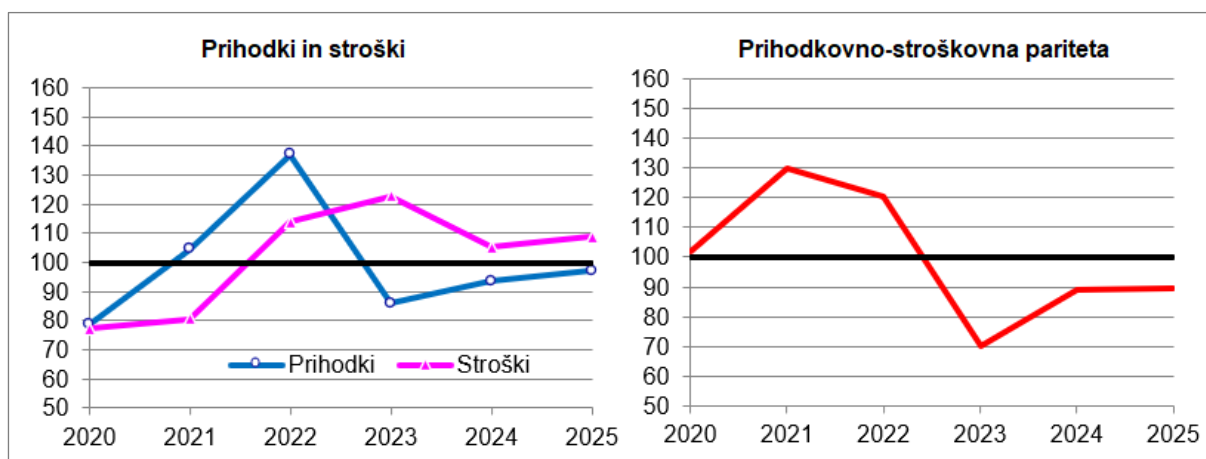
Po začasnih ocenah SURS je bila letina soje slabša kot v letu 2024, s pridelkom 2,4 t/ha je bila za 11 % manjša od povprečja zadnjih petih let. Zaradi večjih površin in slabše letine je bilo pridelanih okoli 11,3 tisoč ton soje, kar je 3 % manj kot v letu 2024 in 63 % nad povprečjem zadnjega petletnega obdobja.

Mednarodni trgi – Svetovni pridelek oljne ogrščice 2025/2026 naj bi se zaradi večjih pridelkov v EU, Kanadi in Rusiji povečal na 92,4 milijona ton (+6 %), na rekordni ravni pa ostaja tudi svetovna pridelava soje (428,0 mio ton). V državah EU bo predvidoma v letu 2025 na večjih površinah (+6 %) in ob boljši letini (+12 %) pridelek oljne ogrščice večji za 19 % (19,9 mio ton), pridelava soje pa naj bi se zaradi 7 % manj posejanih površin, ob sicer večjem hektarskem pridelku, zmanjšala za 4 % (na 2,9 mio ton). Cene oljne ogrščice so v letu 2025 na svetovnem in tudi na evropskem trgu večinoma na nekoliko višji ravni kot v obdobju od sredine leta 2023 do sredine leta 2024, vendar še vedno zelo pod ravnijo rekordnih vrednosti, ki so jih dosegle leta 2022. Cene soje imajo po letu 2022 padajoč trend z občasnimi krajšimi pozitivnimi nihanjem, ki so opaznejša od pomladi 2025 dalje (EC, 2025).

Cene, stroški in osnovni ekonomski kazalci – V času spravila 2025 (julij–avgust) so po podatkih statistike v Sloveniji oljno ogrščico odkupovali v povprečju po 4 % višjih cenah (435 EUR/t) v primerjavi z enakim obdobjem leta 2024, ko so bile odkupne cene za približno desetino višje od zelo nizkih cen v letu 2023.

Trenutne ocene na podlagi modelnih kalkulacij kažejo, da so bili stroški pridelave oljne ogrščice v času spravila letine 2025 višji za 3 %, pri tem pa so bile spremembe cen inputov obojesmerne. Nasprotno kot v letu prej so se zvišali stroški gnojil (+10 %), nižji pa so bili stroški domačih strojnih storitev (–2 %) in semena (–5 %). Drugi stroški pri pridelavi oljne ogrščice (najete storitve in zavarovanje pridelka) so ostali približno na ravni leta prej. Večji so tudi predvideni oportunitetni stroški domačega dela, obračunani na podlagi ocene rasti plač v RS, ki naj bi po jesenskih napovedih UMAR v letu 2025 porasle za 8 %.

Slika 18: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi oljne ogrščice (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena)

Vir: KIS, SURS (preračuni KIS)

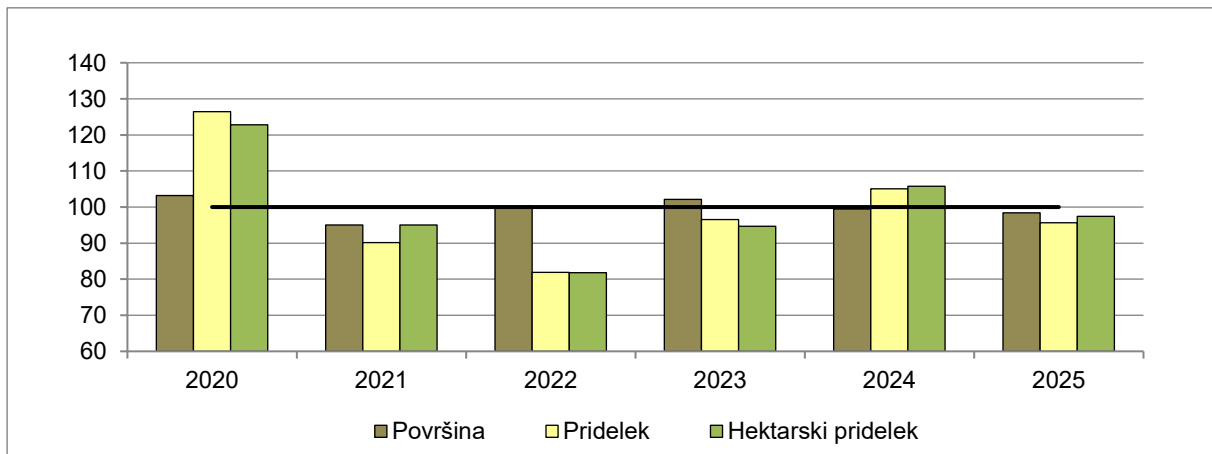
Prihodkovno-stroškovna pariteta je v letu 2025 zaradi približno enake rasti stroškov pridelave in odkupnih cen pri približno enaki ravni proračunskih podpor kot leta 2024 ostala na enaki ravni in tako ostaja pod povprečjem zadnjega petletnega obdobja. Trenutne ocene kažejo, da bodo ekonomski rezultati pridelovalcev oljne ogrščice zaradi višjih odkupnih cen malenkost boljši kot v letu prej, vendar ostajajo med najslabšimi v zadnjih desetih letih.

8.5 Krompir

Domača pridelava – Površina, namenjena pridelavi krompirja, je v letu 2025 obsegala 2,8 tisoč ha, kar je približno toliko kot letu prej (–1 %) in malo pod povprečjem obdobja 2020–2024 (–2 %). Površina njiv, zasejanih s krompirjem, se dolgoročno zmanjšuje. V letu 2025 je bila glede na leto 2015 manjša za 15 % oziroma za 488 ha. Po prvih podatkih je bila letošnja letina slabša od lanske, hektarski pridelek naj bi bil s 24,0 t/ha za 8 % manjši kot v letu prej in 3 % pod povprečjem zadnjega petletnega obdobja.

Slika 19: Osnovni proizvodni kazalci pri pridelavi krompirja (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena)

Vir: SURS (preračuni KIS)

Skupni pridelek krompirja bo predvsem zaradi slabše letine manjši kot v letu prej. Po prvih ocenah je bilo v letu 2025 pridelanega približno 68 tisoč ton krompirja, kar je za 9 % manj kot v letu prej in tudi za 4 % pod povprečjem obdobja 2020–2024. Pridelovalno sezono je še posebej zaznamovala junijska suša in visoke temperature, ki so vplivale na količino in kakovost pridelka.

Mednarodni trgi – V povprečju evropskih držav bo letina krompirja za 2 % večja kot leta 2024 in prav toliko nad povprečjem preteklih petih let (JRC MARS, 2025). Po informacijah NEPG, ki se osredotočajo na trge štirih največjih pridelovalk v SZ Evropi (Belgija, Francija, Nizozemska in Nemčija) so bili v letu 2025 pogoji za pridelavo krompirja ugodnejši kot v preteklih letih. Zaradi povečanja površin (+7 %) s krompirjem in boljše letine se pričakuje rekorden pridelek, ki bo za 11 % večji kot v letu 2024. Pridelovalci se letos soočajo s presežki krompirja, ki ga ni mogoče v celoti skladiščiti, zato je bil del namenjen drugi uporabi (krma za živali, bioplinarne in kompostarne). Presežek krompirja in tudi manjše povpraševanje (ameriške carine, cenejši drugi svetovni ponudniki predelanega krompirja) negativno vplivata na odkupne cene krompirja, ki so letos nižje kot v letu prej. Zaradi manjšega povpraševanja se v naslednjem letu napoveduje zmanjšanje posajenih površin s krompirjem.

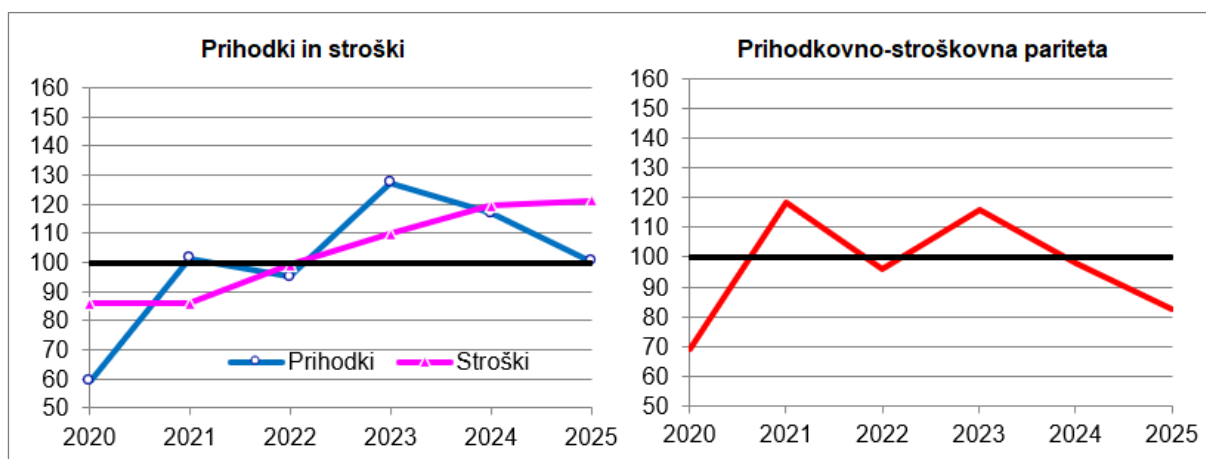
Cene, stroški in osnovni ekonomski kazalci – Po napovedih statistike naj bi se slovenske odkupne cene krompirja, ki so bile v letih 2023 in 2024 na zelo visoki ravni, v letu 2025 znižale. Odkupne cene zgodnjega krompirja so bile v mesecih junij–avgust 2025 v primerjavi z enakim obdobjem leta 2024 nižje za 4 %. Tudi cene poznega krompirja, ki predstavlja glavnino pridelka v Sloveniji, naj bi bile, glede na raven pridelave in gibanje cen drugje po Evropi, v zadnjih mesecih leta 2025 precej nižje kot v enakem obdobju lani. Na podlagi trenutno razpoložljivih podatkih ocenjujemo, da bo odkupna cena poznega krompirja v

jesenskem času (september–november) verjetno okoli 15 % nižja kot jeseni leta 2024, ko je bila med najvišjimi do sedaj.

Po trenutnih ocenah modelnih kalkulacij so se stroški pridelave krompirja v povprečju zvišali za odstotek. Višje kot v pretekli sezoni so bile cene gnojil (+9 %) in oportunitetni stroški domačega dela, ki so ocenjeni na podlagi napovedi rasti povprečne plače v Sloveniji (UMAR, 2025; +8 %). Nižji kot v letu prej so bili stroški semena (–3 %), ki imajo dobro tretjino v strukturi skupnih stroškov in strošek zavarovanja pridelka (–5 %). Skoraj na ravni leta prej pa ostajajo stroški sredstev za varstvo rastlin in stroški domačih strojnih storitev.

Slika 20: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi krompirja (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena)

Vir: KIS, SURS (preračuni KIS)

Pričakujemo, da se bodo zaradi pomembno nižjih odkupnih cen (–15 %), pri nekoliko višjih stroških pridelave (+2 %) in slabše letine, ekonomske razmere pridelovalcev poznega krompirja v letu 2025 precej poslabšale.

8.6 Jabolka, hruške in breskve

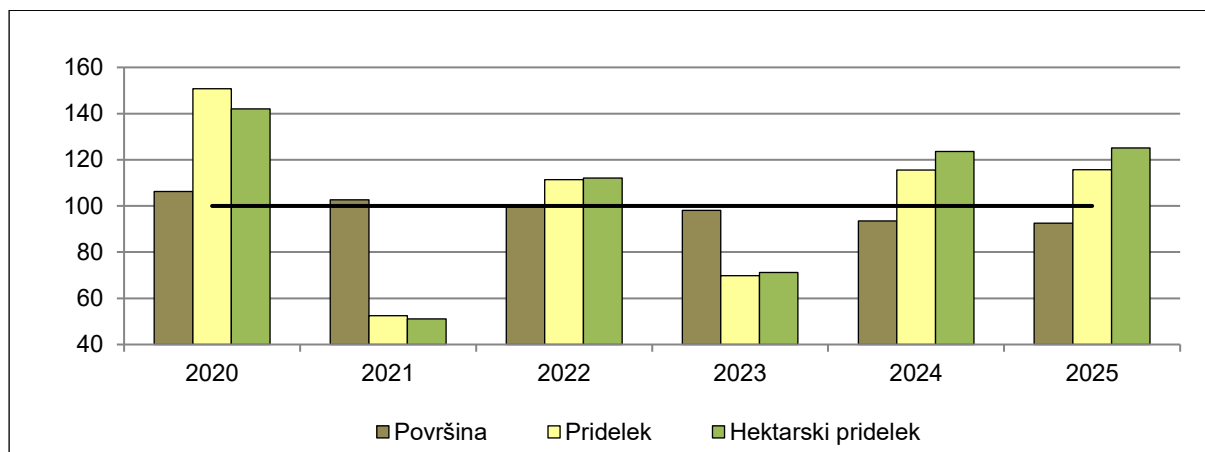
Domača pridelava – V Sloveniji je letina sadja v intenzivnih nasadih kljub pomladanskim pozebam presegla povprečje zadnjega petletnega obdobja (2020–2024), ki pridelavi sadja sicer ni bilo zelo naklonjeno. V intenzivnih nasadih so bili doseženi večji hektarski pridelki pri jablanah, češnjah in marelicah, po prvih ocenah v letu 2025 so slabše obrodile hruške (–5 %), breskve (–16 %) in jagodičaste sadne vrste. V ekstenzivnih sadovnjakih je bila letina slabša kot v letu prej, tudi zaradi izmenične rodnosti dreves. Sadjarji so se tudi v letu 2025 soočali z izzivi, kot so spomladanska pozeba, poletna vročina in suša.

Ekonomske razmere v sadjarski panogi so v zadnjih letih zelo spremenljive. Sledijo si dobre in izredno slabe letine. Odkupne cene različnih vrst sadja pa med posameznimi leti in sezonsko zelo nihajo. Na stanje v sadjarstvu najbolj vplivajo jablane, ki imajo kljub velikemu zmanjševanju nasadov (leta 2015: 2.465 ha; leta 2025: 1.884,5 ha; –25 %), še vedno največji delež v strukturi intenzivnih sadovnjakov.

Povprečni hektarski pridelek namiznih jabolk (intenzivni nasadi sadja) je po začasnih ocenah v letu 2025 znašal 26,9 t/ha, kar je drugi največji pridelek v obdobju 2020–2024 (leta 2020: 30,6 t/ha) in je v primerjavi s predhodnim letom rahlo večji (+1 %). Sadjarji naj bi v intenzivnih nasadih, ob ponovno nekoliko manjši površini (1.885 ha; –1 %), obrali približno 50,7 tisoč ton jabolk, kar je na ravni prehodnega leta in za 16 % nad povprečjem zadnjih petih let.

Slika 21: Osnovni proizvodni kazalci pri pridelavi jabolk (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena)

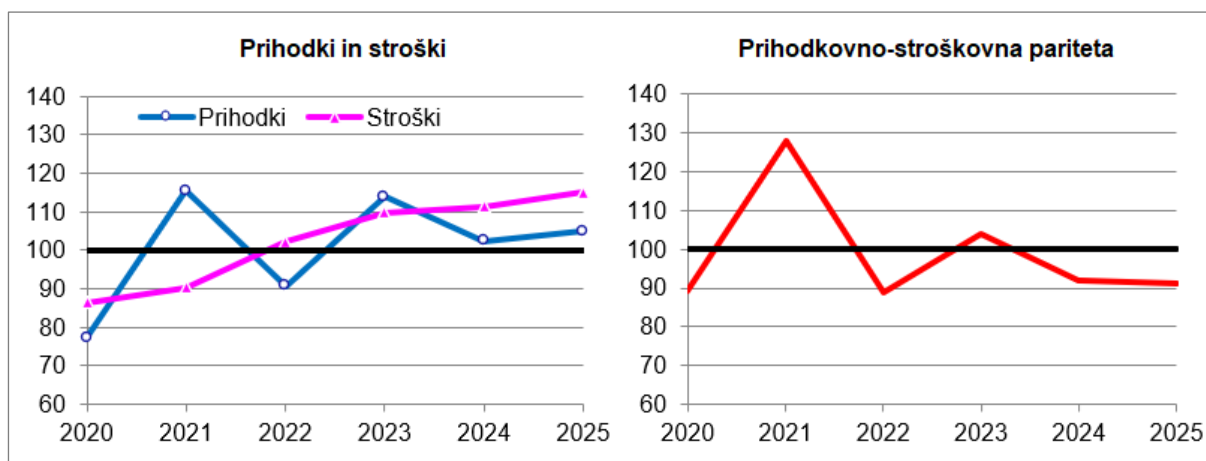

Vir: SURS (preračuni KIS)

Mednarodni trgi – V EU bo po napovedih Evropske komisije skupni pridelek v letu 2025 na ravni leta prej in 7 % pod povprečjem zadnjega petletnega obdobja. Letos so pozne pozebe najbolj prizadele baltske države (Estonijo, Latvijo in Litvo) ter vzhodne dele Bolgarije in Romunije. Nasprotno pa se je pridelava v Avstriji, Nemčiji in na Poljskem po lanskih izgubah zaradi pozeb občutno okrepila. V pomembnih pridelovalkah jabolk pričakujejo dobro letino: v Nemčiji naj bi bila večja za 15 %, v Franciji za 4 % in na Poljskem za 3 %. Le v Italiji bodo po prvih ocenah pridelki nekoliko slabši, saj se napoveduje 4-odstotni upad (DG AGRI, 2025). Na ravni EU se tržne razmere razlikujejo glede na sorto jabolk in državo. Zaloge jabolk ob koncu tržnega leta 2024/2025 so bile bistveno nižje (–21 %) kot v prejšnji sezoni, kar naj bi pozitivno vplivalo na trg z jabolki in na odkupne cene po Evropi in tudi v Sloveniji.

Cene, stroški in osnovni ekonomski kazalci – Odkupne cene namiznih jabolk so bile v prvih šestih mesecih leta 2025 v povprečju za 8 % nižje kot v enakem obdobju leta prej. Podatki za avgust in september pa kažejo, da naj bi bile odkupne cene v zadnjih mesecih leta 2025 višje kot jeseni 2024. Cena namiznih jabolk je bila v prvem reprezentativnem mesecu za tekočo letino (september) za 12 % višja v primerjavi z enakim mesecem leta prej, vendar so napovedi cen do konca leta nepredvidljive (SURS, 2025; ARSKTRP-TIS, 2025).

Slika 22: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi jabolk (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena)

Vir: KIS, SURS (preračuni KIS)

Po ocenah na podlagi modelnih kalkulacij se je košarica cen pri pridelavi jabolk (pri enakem pričakovanem pridelku) v povprečju zvišala za približno 3 %. Na dvig stroškov pridelave so najbolj vplivali obračunani stroški domačega dela in kapitala, ki so predvsem zaradi napovedane rasti plač v letu 2025 (UMAR, 2025; +8 %) porasli za 6 % in stroški amortizacije nasadov (+2 %). Upoštevani stroški najetega dela, ocenjeni na podlagi rasti minimalne plače, so višji za 2 %. Višji so bili tudi stroški gnojil, ki imajo v strukturi stroškov približno odstotni delež (+13 %) in sredstev za varstvo rastlin (+3 %). Stroški zavarovanja so ostali na ravni predhodnega leta, stroški domačih strojnih storitev pa so bili nižji za 1 %.

Cenovno-stroškovna pariteta, ki odraža razmerje med spremembami odkupnih cen, proračunskih podpor in cenami inputov, je v zadnjih letih pri pridelavi jabolk zelo spremenljiva. Gibanje stroškov pridelave jabolk, ki so v zadnjih letih v porastu, je manj intenzivno od nihanja odkupnih cen. Pričakuje se, da bo ekonomski položaj pri pridelavi jabolk letine 2025, kljub pričakovanemu porastu odkupnih cen, slab in podpovprečen.

Hruške – Letina hrušk v intenzivnih nasadih je bila, za razliko od letine jabolk, v letu 2025 po ocenah SURS slabša od lanske. Hektarski pridelek hrušk (16,4 t/ha) je bil manjši za približno 6 % v primerjavi z letom prej, v primerjavi z zadnjim petletnim obdobjem pa večji za 24 %. Površina intenzivnih nasadov hrušk se je prvič po letu 2021 povečala (+1 %), v njih so obrali približno 3,4 tisoč ton hrušk, kar je za 5 % manj kot v predhodnem letu.

Po ocenah na podlagi modelnih kalkulacij je bilo pri pridelavi namiznih hrušk gibanje stroškov v letu 2025 podobno kot pri jabolkih (+3 %), medtem ko so bile odkupne cene namiznih hrušk v jesenskih mesecih leta 2025 višje za približno tretjino. Ekonomski rezultati pri pridelavi namiznih hrušk pa naj bi bili ob zmerni rasti stroškov pridelave in slabše letine, ob pričakovanih višjih odkupnih cenah, letos boljši.

Breskve – Letina breskev 2025 je bila po ocenah statistike slabša od predhodne letine, vendar še vseeno 30 % večja v primerjavi s petletnim povprečjem, ki sta ga zaznamovali dve močni pozebi. Po začasnih ocenah je bil hektarski pridelek v intenzivnih nasadih z 9,9 t/ha sicer za 12 % manjši kot v letu prej, vendar še vseeno tretji največji po letu 2019 (leta 2019: 15,1 t/ha). Skupni pridelek breskev je bil v letu 2025 ob nadaljnji krčitvi nasadov (–4 %), za 16 % manjši kot v letu prej. Gledano večletno, povprečni pridelek breskev v letu 2025 za 30 % presega povprečje v letih 2020–2024, vendar je v primerjavi s povprečjem v letih 2015–2019 manjši kar za 48 %.

Zaradi nekoliko manjše ponudbe breskev so se v letu 2025 odkupne cene namiznih breskev po podatkih SURS zvišale. V obdobju julij–avgust 2025 so jih odkupovali v povprečju po 1,8 EUR/kg, kar je za 11 % več kot v enakem obdobju preteklega leta in za 18 % več kot v povprečju zadnjih petih let.

Pri pridelavi namiznih breskev v letu 2025 so se po ocenah modelnih kalkulacij stroški pridelave povečali za 4 %, višje (+11 %) pa so bile tudi odkupne cene v primerjavi z enakim obdobjem lani. Pričakuje se, da bodo ekonomski rezultati pri pridelavi namiznih breskev ob zvišanju odkupnih cen, kljub nekaj odstotni rasti stroškov pridelave in nekoliko slabši letini, v povprečju ugodnejši kot v preteklem letu.

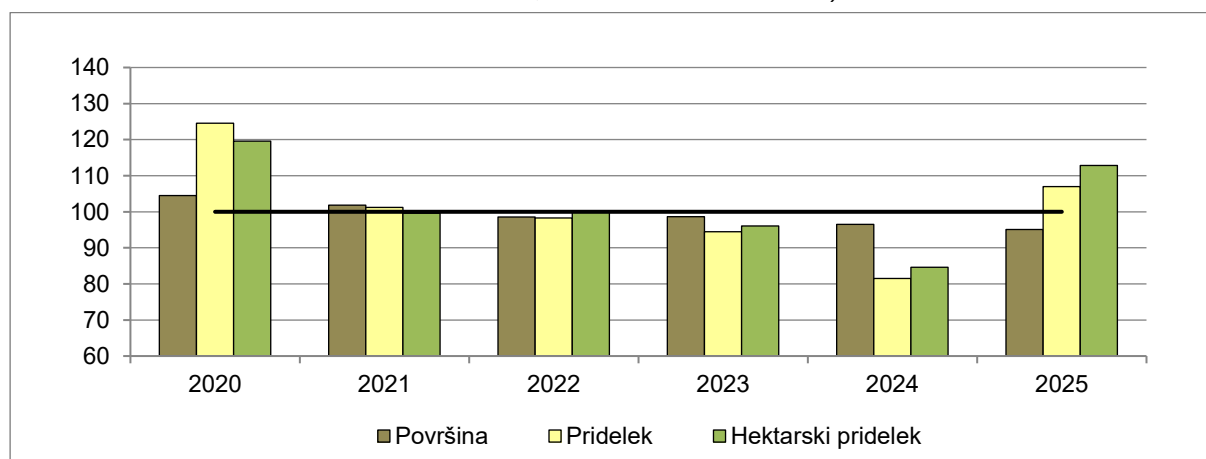
8.7 Grozdje in vino

Domača pridelava – Po prvih ocenah statistike je pridelek grozdja v letu 2025 mnogo boljši kot v zelo skromnih zadnjih dveh letih in največji po letu 2020. Površina vinogradov se je ponovno zmanjšala (–3 %) in je bila s približno 13,9 tisoč ha najmanjša do sedaj. Leto je zaznamovala tudi zlata trsna rumenica, ki se je pojavila po celotni Sloveniji in zgodnja trgatve, ki se je ponekod začela že v začetku avgusta.

V letu 2025 so bili vremenski pogoji za pridelavo grozdja bolj ugodni kot v preteklih letih, ko so pridelavo pogosto ogrožale neugodne vremenske razmere. Letina grozdja 2025 je bila po prvih ocenah obilnejša v primerjavi z zelo skromno letino 2024, ki je bila najslabša do sedaj; hektarski pridelek zelo dobre kakovosti je bil kar za 33 % večji.

V vinogradih naj bi bilo pridelanega približno 89 tisoč ton grozdja, kar je 31 % več kot v letu 2024 in 7 % nad povprečjem obdobja 2020–2024. V primerjavi z letom prej so obrali za 34 % večji pridelek belih sort in za 26 % več grozdja rdečih sort.

Slika 23: Osnovni proizvodni kazalci pri pridelavi grozdja (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena)

Vir: SURS (preračuni KIS)

Med večjimi pridelovalkami vina v EU boljši pridelek pričakujejo v Italiji (+8 %), manjši pa v Franciji (–1 %), Španiji (–6 %), Nemčiji (–6 %) in na Portugalskem (–11 %) (OIV, 2025).

Cene, stroški in osnovni ekonomski kazalci – Skromne letine grozdja (2021–2024) in majhne zaloge vina so ugodno vplivale na rast odkupnih cen grozdja v prejšnjih letih. Te po ocenah na podlagi trenutno razpoložljivih odkupnih cen SURS in informacij s terena v Sloveniji tudi v letu 2025 ostajajo na podobni ravni. V povprečju naj bi bila rast odkupne cene grozdja v letu 2025 vsaj 2-odstotna, na letni ravni leta 2025 SURS napoveduje tudi 7-odstotno zvišanje cen vina.

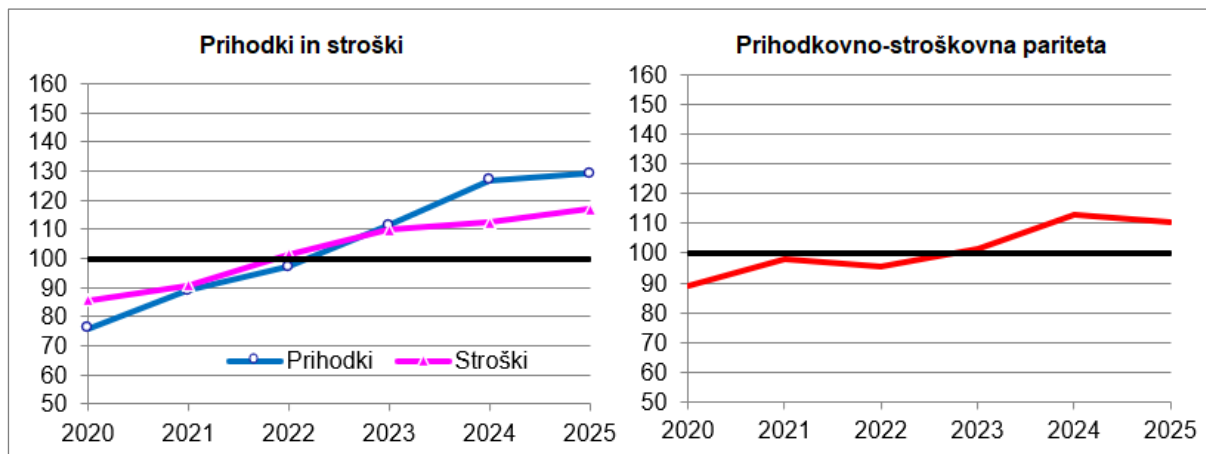
Po podatkih Tržnih poročil ARSKTRP je bila rast cen vina pri prodaji v Sloveniji in na trgih EU v prvih devetih mesecih leta 2025 v primerjavi z enakim obdobjem leta 2024 približno 7-odstotna. V navedenem obdobju je bilo prodanega za 19 % več vina kot v enakem obdobju leta 2024, ko se je prodaja zmanjšala za več kot desetino.

Po ocenah na podlagi modelnih kalkulacij so se stroški pri pridelavi grozdja v letu 2025 (ocenjeni pri enakem pridelku v obeh letih) v povprečju zvišali za 4 %. Višji so bili stroški gnojil (+11 %), ki imajo v strukturi stroškov pridelave grozdja le približno 2-odstoten delež, ter zaradi rasti cen materiala in storitev za napravo vinogradov stroški amortizacije (med 5 % in 7 %). Zaradi predvidenega povečanja plač v RS v letu 2025 so višji tudi obračunani stroški

domačega dela (UMAR, 2025; +8 %), ocenjeni na podlagi povprečne plače v Sloveniji, in najetega dela (+2 %), ki so ocenjeni na podlagi minimalne plače v Sloveniji. Na ravni leta 2024 pa so ostali stroški sredstev za varstvo rastlin, domačih strojnih storitvah in zavarovanja pridelka.

Slika 24: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi grozdja (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: začasna ocena)

Vir: KIS, SURS (preračuni KIS)

Prihodkovno-stroškovno pariteta se bo ob pričakovanem povprečno 2-odstotnem zvišanju odkupnih cen grozdja in 4-odstotnih večjih stroških pridelave nekoliko znižala, vendar ostaja nad povprečjem obdobja zadnjih petih let (2020–2024).

Ekonomski položaj pridelovalcev grozdja se bo zaradi boljše in kakovostne letine ter višjih odkupnih cen izboljšal.

Zvišanje cen grozdja bo pozitivno vplivalo na ekonomske rezultate pri pridelavi grozdja za prodajo, ki so že leta med slabšimi. Po podatkih Registra pridelovalcev grozdja in vina se približno 70 % pridelanega grozdja predela na kmetijskih gospodarstvih in prodaja kot vino, kar pridelovalcem omogoča doseganje višje dodane vrednosti, saj so cene vina v Sloveniji v zadnjih letih v porastu (SURS, 2025; ARSKTP, 2025). Zaradi dolgoletnega zmanjševanja povpraševanja po vinu in nepredvidljivih vremenskih razmer pa je stanje v vinogradniški in vinarski panogi težko in nepredvidljivo.

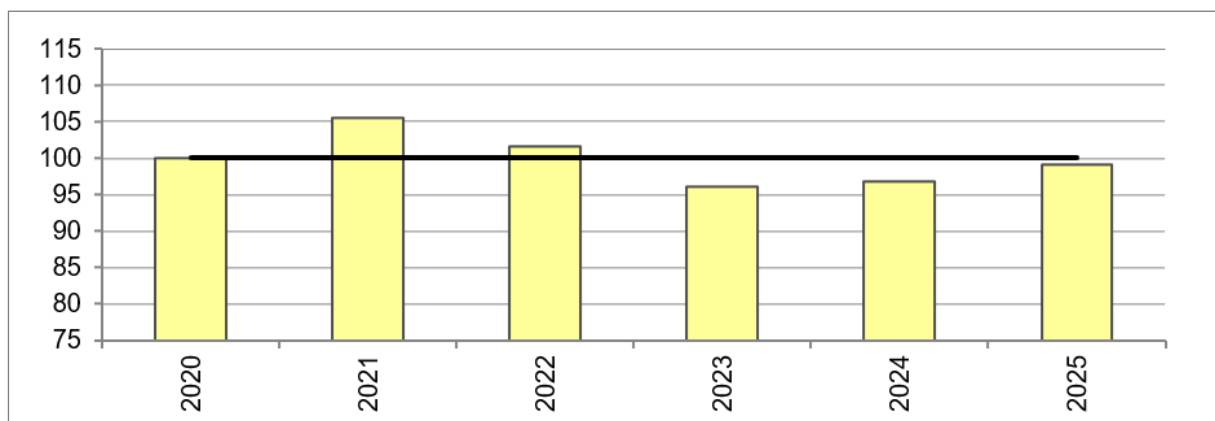
8.8 Meso govedi

Obseg prireje in stalež živali – Razpoložljivi in začasni podatki za leto 2025 prikazujejo nadaljevanje trenda zmanjševanja kmetijskih gospodarstev z govedom. Po oceni se je število kmetijskih gospodarstev dodatno zmanjšalo za 3 %, od tega je rej s kravami manj za 4 %, rej z molznicami pa kar za 13 %.

Na podlagi podatkov Registra govedi za prvih desetih mesecev leta 2025 se kaže, da bo število govedi konec leta za približno odstotek večje kot ob koncu leta 2024. Po prvih ocenah bo v letu 2025 za odstotek manj krav kot leto prej, saj se trend zmanjševanja krav molznic nadaljuje, medtem ko se je število krav dojilj povečalo (krave molznice: –3 %; krave dojilje: +2 %). Precej manjši kot leto prej je v letu 2025 stalež plemenskih telic (–17 %), kar je verjetno posledica nadaljevanja preusmerjanja telic v pitovne kategorije ob visokih cenah govejega mesa. Nasprotno kot leta 2024 naj bi bilo v letu 2025 v kategoriji biki do 24 mesecev ob koncu leta več živali (+4 %), v kategoriji biki nad 24 mesecev pa naj bi bilo število živali manjše (–6 %).

Obseg prireje mesa govedi bo z dobrimi 79 tisoč tonami večji kot v letu pred tem in bo približno za odstotek pod povprečjem zadnjega petletnega obdobja (80 tisoč ton).

Slika 25: Spremembe prirasta govedi v obdobju 2020–2024 in ocena za leto 2025 (povprečje 2020–2024 = 100)

Vir: SURS, KIS (preračuni in ocena 2025)

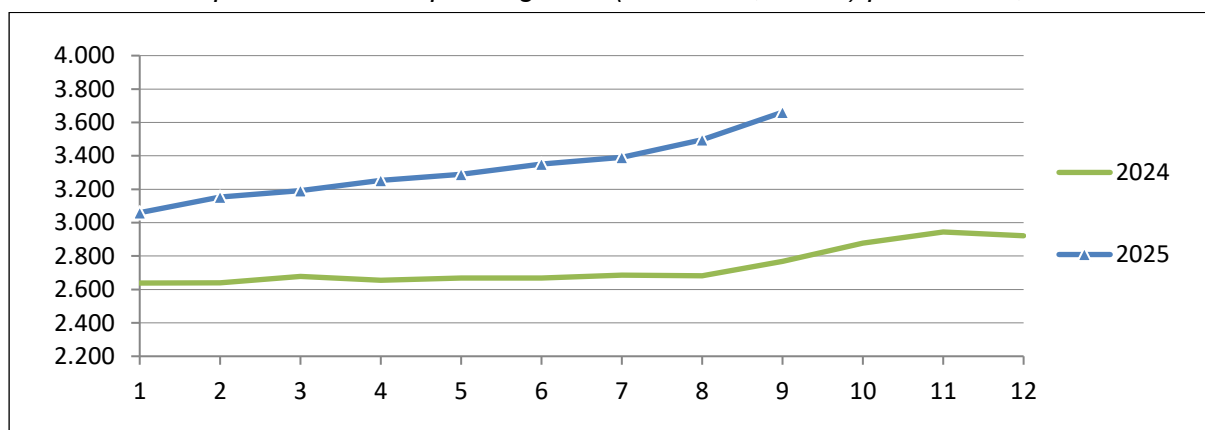
Domača trgovina in blagovna menjava – Na agregatni ravni se v letu 2025 pričakuje tretje leto zapored manjši zakol govedi v domačih klavnicah (za dobre 3 %), pa je zakol po klavnih kategorijah precej različen. Med pomembnejšimi klavnimi kategorijami bo zakol bikov do 24 mesecev v domačih klavnicah v letu 2025 za okoli 8 % manjši kot leto prej, medtem ko bo zakol bikov nad 24 mesecev za okoli 6 % večji. Zakol krav bo tretje leto zapored manjši kot v letu pred tem, vendar sprememba v letu 2025 ne bo tako izrazita kot nekaj let pred tem. Tako se ocenjuje, da bo zakol krav v primerjavi z letom 2024 manjši za okoli odstotek. Skupno naj bi v slovenskih klavnicah pridobili za 3 % manj mesa kot v letu 2024, živali v času zakola pa bodo v povprečju nekoliko težje. Še leta 2021 je zakol v slovenskih klavnicah znašal 37,5 tisoč ton, leta 2025 pa bo po vsej verjetnosti nekoliko nad 31 tisoč ton, kar je skoraj petino manj.

Na podlagi do zdaj znanih podatkov zunanje trgovine (prvih osem mesecev leta) se bo v letu 2025 izvoz živali (predvsem so to biki) ponovno povečal. Po prvih ocenah bo izvoz večji za slabo petino, podobno velik pa bo tudi uvoz živali, predvsem so to živali za pitanje. Žive živali v uvozu in izvozu bodo v povprečju nekoliko težje kot v letu 2024.

Cene, stroški in osnovni ekonomski kazalci – Na podlagi trenutnih podatkov Evropske komisije se je trend rasti odkupnih cen govedi in govejega mesa nadaljeval tudi v letu 2025. Cene so se povečale v vseh država članicah EU, rast cen pa je bila precej bolj intenzivna kot v letu pred tem. V povprečju so se cene mladega goveda v EU v obdobju januar–oktober 2025 zvišale za 29 % glede na povprečje leta 2024. Na za Slovenijo pomembnem italijanskem trgu so se cene v povprečju povečale podobno intenzivno (+25 %) kot v Sloveniji, na avstrijskem trgu pa nekoliko bolj (+29 %).

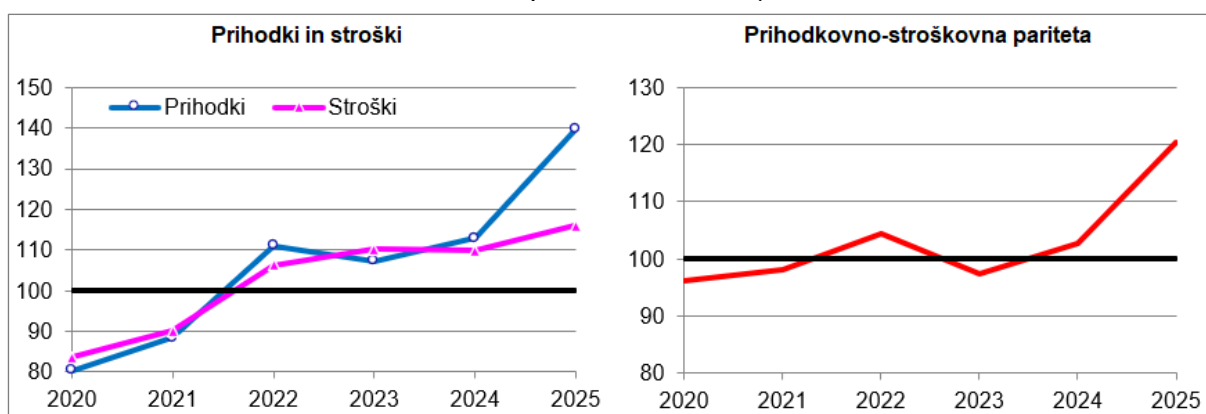
Slika 26: Odkupne cene mlade pitane govedi (živa masa; EUR/t) po mesecih; 2024 in 2025

Vir: SURS

Cene govejega mesa v Sloveniji po navadi sledijo trendom gibanja cen v nekaterih zahodnih evropskih državah. Tako je bilo tudi v letu 2025, cene pa so bile še posebej pod pritiskom zaradi pomanjkanja govejega mesa v širši regiji skozi celotno leto. Zaradi rasti in visoke ravni cen goveda na za Slovenijo najpomembnejših trgih govejega mesa, so bili tudi domači odkupovalci primorani slediti trendom, a so kljub temu imeli težave z nakupom klavne goveje živine. Po precejšnjem porastu cen govejega mesa v letu 2022, mirovanju v letu 2023 in prvi polovici leta 2024, so se cene s septembrom leta 2024 ponovno opazno povečevale. Rast cen se je nadaljevala tudi preko celotnega leta 2025, zato ocenjujemo, da bodo odkupne cene na povprečni letni ravni v primerjavi s povprečjem leta 2024 višje za okoli 26 %.

Slika 27: Osnovni ekonomski kazalci pri pitanju govedi (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: predhodna ocena)

Vir: KIS

Po dokaj ugodnem obdobju 2022–2024 bodo razmere v prireji govejega mesa v letu 2025 sila nadpovprečne in verjetno najboljše do sedaj (kljub pomanjkanju telet za pitanje). Po modelnih ocenah bodo skupni stroški prireje mesa mladega goveda za okoli 6 % večji kot v

letu 2024. K temu je pripomogla rast vseh stroškov, med katerimi najbolj izstopa strošek vhlavitve živali. Strošek telet se je v primerjavi z letom 2024 povečal za skoraj petino (+19 %), posledično s tem pa je bilo dražje tudi zavarovanje živali. Še najmanj se je povečal strošek krme, in sicer za manj kot odstotek. Za okoli odstotek je večji strošek najetih storitev, strošek amortizacije pa za 2 %. Zaradi večjega obsega vloženih sredstev in večje vrednosti stroška dela (+8 %) je opazno večji strošek domačega dela in kapitala (+6 %).

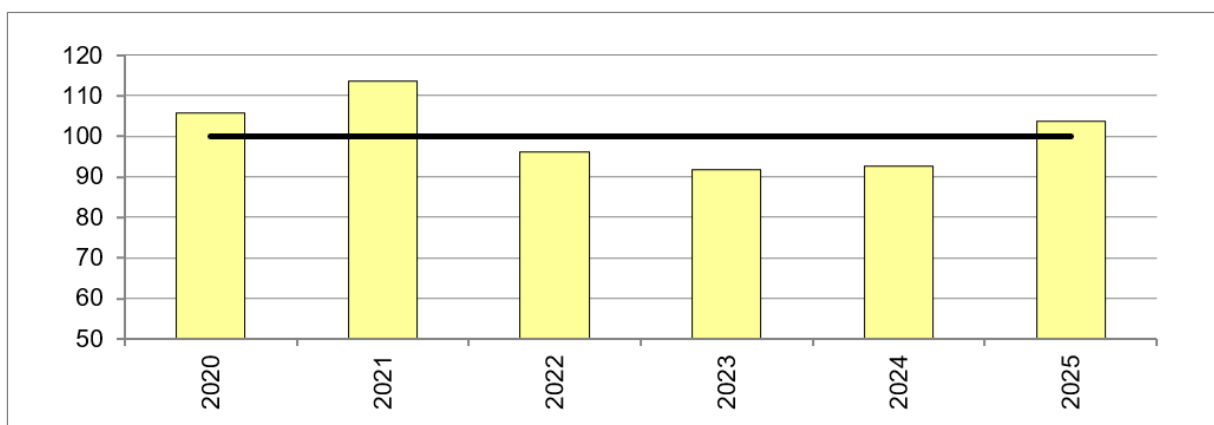
K nadpovprečno ugodnim razmeram za prirejo govejega mesa je kljub porastu stroškov pripomogla večja vrednost proizvodnje. Ta bo v primerjavi z letom 2024, kljub nižji vrednosti subvencij, večja za okoli 23 %. K temu je najbolj prispevalo povečanje odkupnih cen (+26 %), za 8 % pa je večja tudi vrednost gnoja kot stranskega proizvoda. Intenzivnejša rast vrednosti prireje od rasti stroškov pomeni izboljšanje ekonomskega položaja pri pitanju govedi.

Glede na zmanjševanje števila plemenskega goveda v zadnjih letih je najverjetneje potrebna poglobljena razprava o razmerah in dogajanju v govedoreji (ne le s cenovnega vidika, kateremu smo priča v zadnjem obdobju) ter o posledicah, ki jih te spremembe prinašajo.

8.9 Meso prašičev

Obseg prireje in stalež živali – Na podlagi razpoložljivih podatkov ugotavljamo, da bo obseg prireje prašičjega mesa v letu 2025 večji kot v predhodnem letu. Ocenjujemo, da bo prirast prašičev v letu 2025 znašal okoli 34 tisoč ton, kar bo nekoliko nad povprečjem obdobja 2020–2024. Vzporedno s tem tudi pričakujemo, da bo v slovenskih klavnicah po treh letih upadanja, pridobljenega mesa prašičev nekaj več mesa kot v letu prej, in sicer za okoli 4 %. Za okoli 2 % bo večje skupno število zaklanih prašičev, za podoben odstotek pa bo večja tudi povprečna masa. Zakol v domačih klavnicah bo za 4 % večji pri najpomembnejši kategoriji, t. j. kategorija pitani prašiči. Ob tem je razveseljivo, da bosta kategoriji zakola odojkov in izločenih plemenskih prašičev manjši. Verjetno je to povezano s povečanjem staleža mladic in plemenskih svinj ob koncu leta 2024 ter na splošno s povečanjem realizacij pri vzreji pujskov zaradi visokih cen tekačev.

Slika 28: Spremembe prirasta prašičev v obdobju 2020–2024 in ocena za leto 2025 (povprečje 2020–2024 = 100)

Vir: SURS, KIS (preračuni in ocena 2025)

Domača trgovina in blagovna menjava – Izvoz živih živali (klavni prašiči) se še naprej povečuje. Na podlagi 8-mesečnih podatkov zunanje trgovine s prašiči in prašičjim mesom ocenjujemo, da bo izvoz živih živali v letu 2024 presegel 27.000 živali. Trend povečevanja izvoza živali kljub nekaj večjem zakolu v domačih klavnicah kaže na to, da slovenski prašičerejci še naprej dosegajo boljše odkupne pogoje v tujini kot pri nekaterih klavnicah

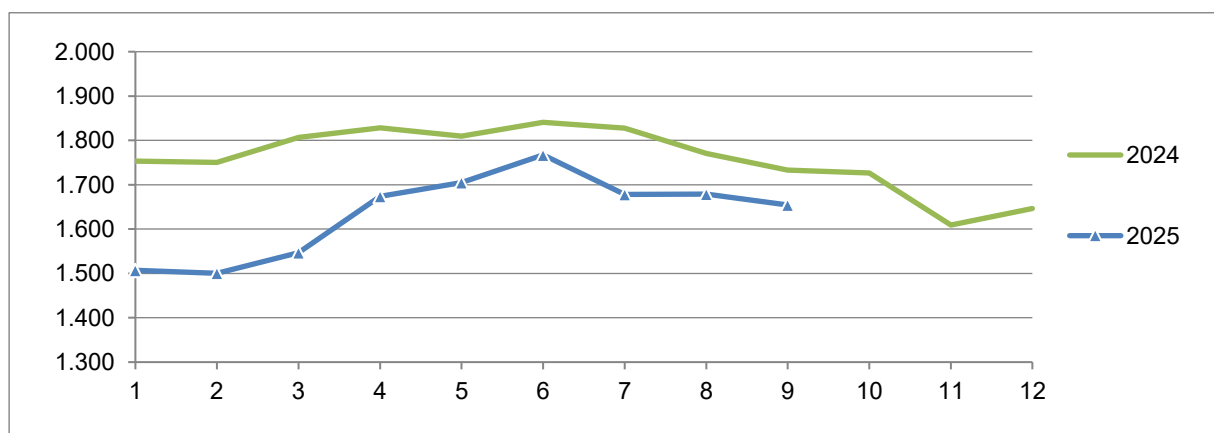
doma. Iz podatkov je možno slutiti, da je večji zakol prašičev v domačih klavnicah posledica povečanja v delu, ki je vertikalno povezan, medtem ko nekateri ostali slovenskim rejcem ne priznavajo boljših pogojev, kar je privedlo do organiziranega odkupa za kupce v tujini.

Povprečna masa živali v izvozu bo nekoliko večja kot leto prej (104 kg). Po trenutnih razpoložljivih podatkih se kaže, da bo v letu 2025 večji tudi uvoz pujskov za pitanje (okoli 12 %), pri tem pa bodo pujski v povprečju nekoliko težji (28 kg) kot v letu prej.

Cene, stroški in osnovni ekonomski kazalci – Po letu 2024, v katerem so bile v prvi polovici leta odkupne cene prašičev stabilne, nato pa je sledilo občutno zmanjšanje, se je zaostrovanje tržnih razmer v letu 2025 nadaljevalo. V začetku leta so se odkupne cene še naprej zniževale. Spomladi je sledil preobrat in z njim rast odkupnih cen. Najvišja raven je bila dosežena v začetku poletja, a so bile cene za 4 % nižje kot v enakem obdobju leta 2024. S poletjem je prišlo do ponovnega preobrata cen in sledilo je zniževanje cen skozi celotno drugo polovico leta. Odkupne cene prašičev so bile v primerjavi z letom 2024 ves čas nižje in bo tako po prvih ocenah na podlagi razpoložljivih podatkov povprečna letna odkupna cena prašičev v primerjavi z letom 2024 nižja za okoli 9 %.

Do znižanja odkupnih cen je prišlo v skoraj vseh državah članicah EU, izjema so le Danska, Švedska in Malta. Na podlagi podatkov za prvih deset mesecev leta 2025 bo povprečna odkupna cena prašičev v EU za okoli 8 % nižja od povprečja cen leta 2024. Na avstrijskem trgu, po katerem se slovenska mesnopredelovalna industrija najbolj zgleduje, se je cena prašičev v letošnjem letu znižala podobno kot v Sloveniji, in sicer za 9 %. Do nedavnega je bila cena v Sloveniji višja od avstrijskih cen (v povprečju za 3 %), v letu 2022 pa je prišlo do izravnave cen. V začetku leta 2023 je cena prašičev na avstrijskem trgu ponovno presegla slovensko ceno, kar je eden od razlogov za povečan izvoz živih živali. Kot že v letu 2024 so cene pitanih prašičev na avstrijskem trgu tudi v letu 2025 nekoliko višje kot v Sloveniji (v povprečju za dobra 2 %). Drugače pa kaže primerjava s Hrvaško, od koder Slovenija uvozi letno približno 10 % mesa in izdelkov iz prašičjega mesa. V obdobju januar–oktober 2025 je bila na Hrvaškem cena prašičev v povprečju nižja kar za 11 %. Slovenija v zadnjem obdobju veliko prašičjega mesa uvozi tudi iz Španije, kjer pa so v povprečju odkupne cene pitanih prašičev podobne ali celo nekoliko višje kot pri nas.

Slika 29: Odkupne cene pitanih prašičev (do 150 kg; živa masa; EUR/t) po mesecih; 2024 in 2025

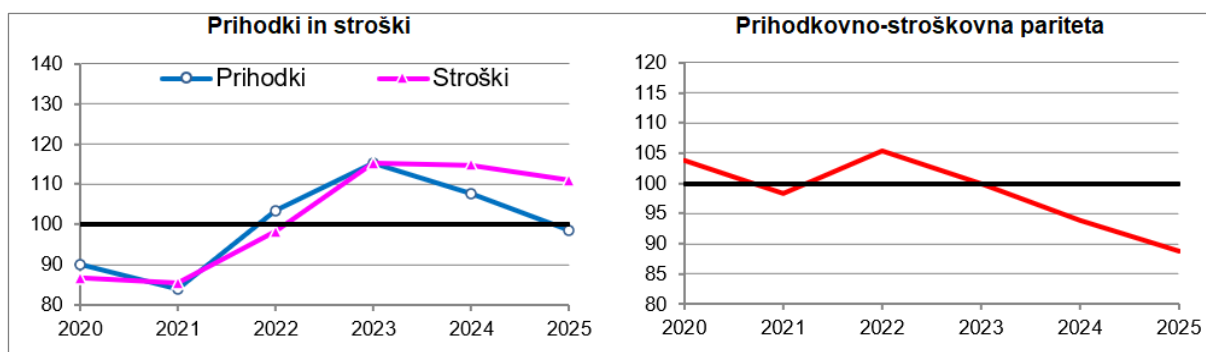
Vir: SURS

Tako pri rejcih, ki krmo pretežno kupujejo in tudi tistih, ki jo pridelajo sami, se je raven skupnih stroškov v letu 2025 nekoliko znižala, a še vedno vztraja nadpovprečno visoko.

Na podlagi modelnih kalkulacij ocenjujemo, da se bodo v letu 2025 skupni stroški priraje prašičev (na kombinirani krmi) po treh letih rasti nekoliko zmanjšali, in sicer za okoli 3 %. K zmanjšanju stroškov je prispevalo 9-odstotno znižanje cen vhlavljenih pujskov, vendar je cena teh še vedno na visoki ravni. Za okoli odstotek sta večja strošek za krmo in najete storitve, za slaba 2 % pa strošek amortizacije. Zaradi povečanja stroška dela za 8 % je, kljub nižjim materialnim stroškom, strošek domačega dela in kapitala večji za 5 %. Na agregatni ravni so tako skupni stroški manjši za 3 %.

Slika 30: Osnovni ekonomski kazalci pri pitanju prašičev - kombinirana krma (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: predhodna ocena)

Vir: KIS

Podobno je tudi pri rejcih, ki prašiče pitajo na kupljeni krmi. Za razliko do reje na kombinirani krmi se je njim strošek za krmo zmanjšal (–3 %), tako da so skupni stroški tovrstne priraje manjši za 5 %.

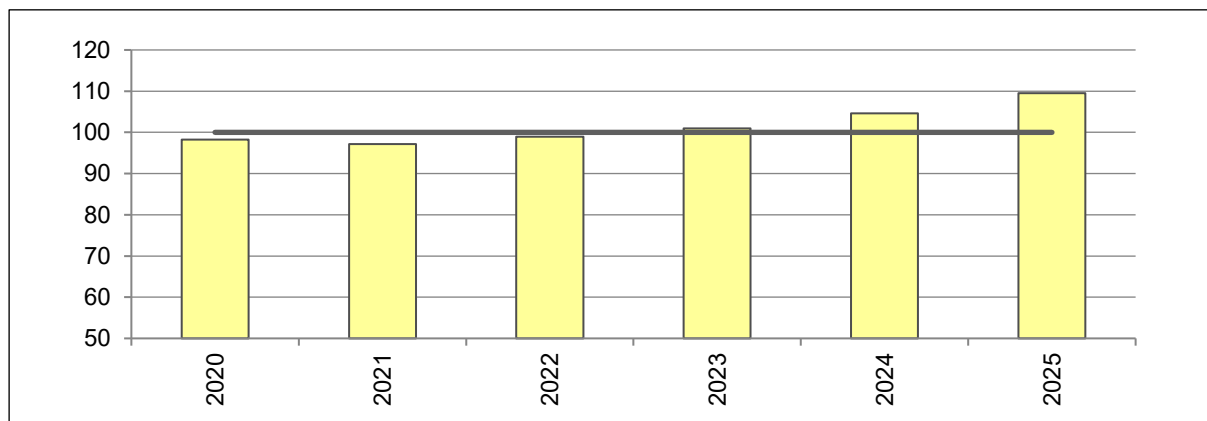
Bolj od zmanjšanja stroškov pa se je zmanjšala vrednost proizvodnje (–8 %), h kateri je prispevala 9 % nižja odkupna cena, za približno enak odstotek večja vrednost gnoja pa je zgolj nekoliko ublažilo še večje zmanjšanje skupne vrednosti priraje. Zaradi intenzivnejšega zmanjšanja odkupnih cen od stroškov reje bo prihodkovno-stroškovna pariteta tretje leto zapored slabša kot v letu pred tem in hkrati zelo pod povprečjem obdobja let 2020–2025, kar velja za oba načina krmljenja.

8.10 Perutninsko meso

Obseg prireje in stalež živali – Začasni podatki o zakolu perutnine v klavnicah za leto 2025 kažejo, da bo zaklano večje število perutnine (+9 %) kot v letu 2024. Pri tem bo v slovenskih klavnicah za okoli 11 % večja pridobljena količina perutninskega mesa, povprečna masa živali pa bo večja za 2 %. Tako bo po prvih ocenah prirast perutnine v letu 2025 precej v porastu (114 tisoč t), kar povezujemo s spreminjanjem rabe proizvodnih kapacitet iz reje matičnih jat v rejo pitovnih piščancev.

Slika 31: Spremembe prirasta perutnine v obdobju 2020–2024 in ocena za leto 2025 (povprečje 2020–2024 = 100)

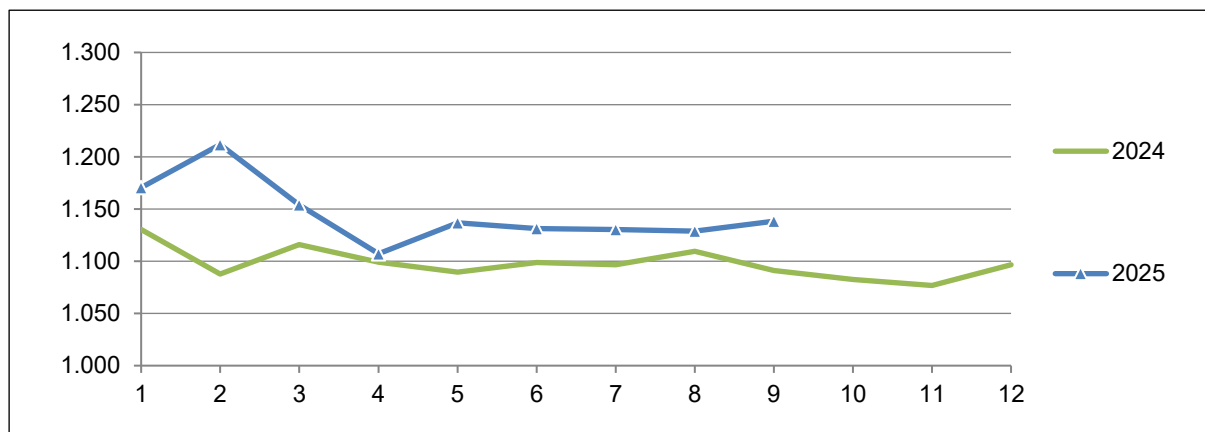
Vir: SURS, KIS (preračuni in ocena 2025)

Domača trgovina in blagovna menjava – V letu 2025 bo, vsaj po do zdaj znanih podatkih zunanje trgovine, izvoz števila živih živali večji kot v letu prej (+7 %). Še nekoliko bolj pa bo večja tudi skupna masa izvoženih živali, kar kaže na prekinitev trenda zmanjševanja povprečne mase živali v izvozu oziroma na preusmeritev dela izvoza živali za vhlavljanje v izvoz pitovnih živali. Kot že uvodoma zapisano, se spreminjanje rabe proizvodnih kapacitet iz reje matičnih jat v rejo pitovnih piščancev kaže tudi v občutnem zmanjšanju povprečne mase uvoženih živali. Ta se je ob občutnem povečanju skupnega števila živali in manj izrazitem povečanju skupne mase uvoženih živali prepolovila.

Cene, stroški in osnovni ekonomski kazalci – Prireja mesa perutnine je vseskozi močno vpeta v mednarodni trg. Zaradi industrijskega tipa proizvodnje in velikega deleža, ki ga v strukturi stroškov predstavlja krma, se odkupne (in tržne) cene perutnine oblikujejo pod močnim vplivom cen surovin za krmo. Po izrazito turbulentnih razmerah v letih 2021 in 2022 in cenovnih pritiskih v teh letih so se razmere ob koncu leta 2023 umirile, kar se je kazalo z opazno nižjimi odkupnimi cenami. Ob koncu leta 2023 so se cene perutninskega mesa precej znižale (–9 % v primerjavi s cenami v prvi polovici leta) in so preko leta 2024 ostale večinoma konstantne. V začetku leta 2025 je sprva sledila rast odkupnih cen pitovnih piščancev, kaj kmalu pa so se cene znižale, ostale stabilne in nad ravni cen enakega obdobja leta 2024. Tako bo po ocenah povprečna cena v letu 2025 za okoli 4 % višja od povprečne cene v letu 2024.

Slika 32: Odkupne cene pitanih piščancev (živa masa; EUR/t) po mesecih; 2024 in 2025

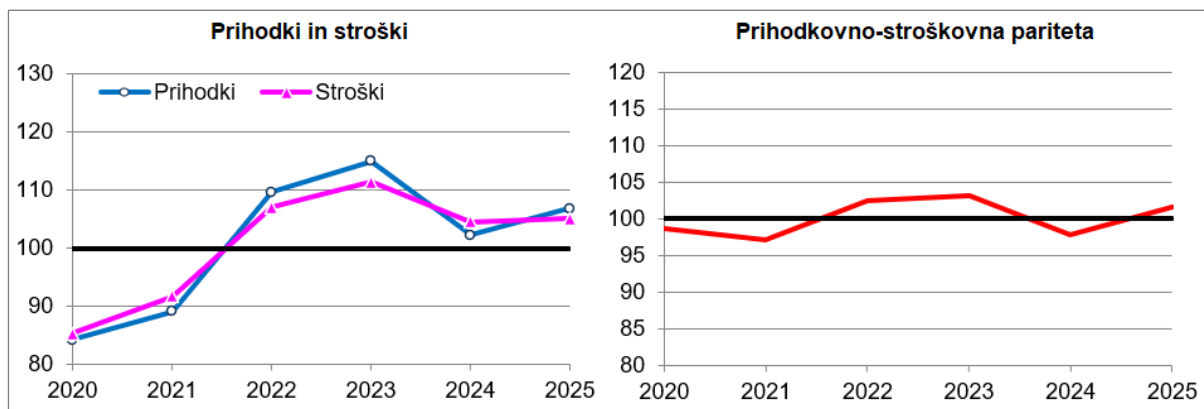

Vir: SURS

Po prvih ocenah modelne kalkulacije nakazujejo, da bodo skupni stroški prireje piščančjega mesa v letu 2025 v primerjavi z letom prej za manj kot odstotek večji. Za okoli 2 % bosta večja strošek vhlavljenih piščancev in strošek amortizacije, medtem ko bosta opazno večja strošek dela in kapitala (+14 %) in v okviru tega le domače delo za 8 %. Strošek krme, ki predstavlja največji delež v skupnih stroški reje, pa bo v primerjavi z letom 2024 manjši za okoli 2 %.

Poleg nekoliko večjih stroškov bo večja tudi vrednost prireje piščančjega mesa. Ta bo po izrazitem zmanjšanju v letu 2024 za okoli 5 % večja, zaradi česar bo prihodkovno-stroškovna pariteta ugodnejša, stanje v prireji piščancev pa bo tako ostalo nadpovprečno v zadnjem petletnem obdobju.

Slika 33: Osnovni ekonomski kazalci pri pitanju piščancev (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: predhodna ocena)

Vir: KIS

8.11 Meso drobnice

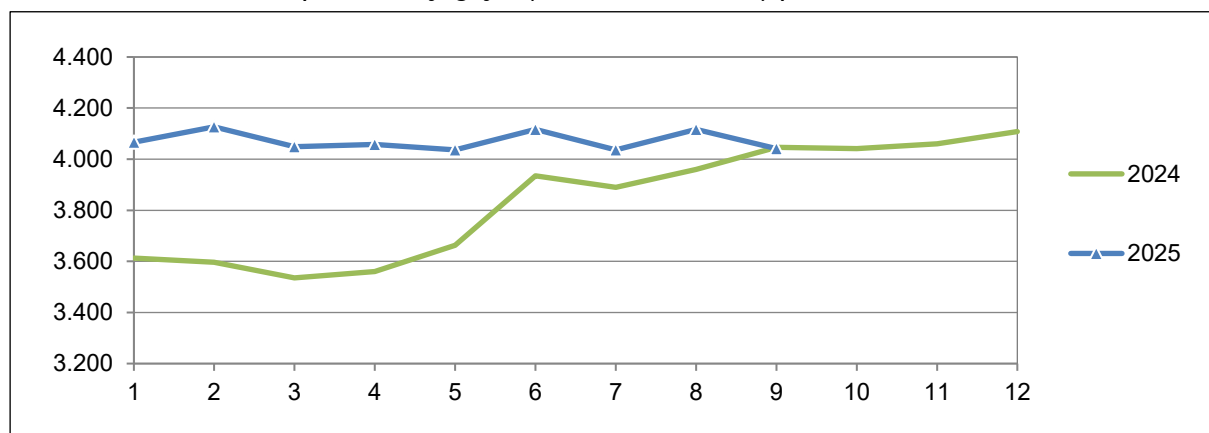
Obseg prireje in stalež živali – O reji drobnice med letom ni nobenih podatkov, ki bi omogočali dovolj zanesljivo oceno obsega prireje. Podatki o odkupu in zakolu v klavnicah, ki so edini na voljo, za drobnico niso reprezentativni, saj je večina domače prireje mesa pridobljena z zakolom na gospodarstvih (preko 90 % skupnega letnega zakola), o katerem pa med letom ni podatkov.

Na podlagi zbranih, čeprav skopih informacij, ocenjujemo, da bo stalež drobnice konec leta 2025 za okoli 5 % manjši kot v enakem obdobju leta 2024, kar je povezano tudi s težavami ob širjenju bolezni modrikastega jezika in z njo povečanim poginom živali. Posledično ocenjujemo, da bo prirast drobnice v letu 2025 za desetino manjši od prirasta v letu 2024.

Domača trgovina in blagovna menjava – Po razpoložljivih podatkih bo za prvih devet mesecev leta 2025 odkup jagnjet manjši kot v letu 2024. V slovenskih klavnicah bo zaklano za okoli 6 % manj živali drobnice kot leto pred tem. V Sloveniji se v zadnjih letih celotna trgovina z drobnico izvaja le znotraj države. Po podatkih zunanje trgovine je uvoz drobnice potekal le občasno, nazadnje leta 2014. V preteklosti je bil izvoz drobnice, zlasti v zgodnjem spomladanskem času, reden, vendar je bil nazadnje zabeležen leta 2018.

Cene, stroški in osnovni ekonomski kazalci – Odkupne cene jagnjet so bile, ob občasnih nihanjih, v porastu od jeseni leta 2021. Tudi v letu 2024 so cene večji del leta naraščale, v zadnji tretjini leta pa so se ustalile. Okoli ravni ob koncu leta 2024 so se odkupne cene jagnjet gibale skozi celotno leto 2025. Tako se ocenjuje, da bo povprečna odkupna cena jagnjet za okoli 6 % višja od povprečja v letu 2024.

Slika 34: Odkupne cene jagnjet (živa masa; EUR/t) po mesecih; 2024 in 2025

Vir: SURS

V primerjavi z letom prej so v letu 2025 skupni stroški reje drobnice za 5 % večji. Za 6 % je večji strošek plemenskih ovac, krma pa je dražja za 5 %. K povečanju skupnih stroškov je prispevalo povečanje stroška domačega dela in kapitala, in sicer za 7 %.

Tudi skupna vrednost proizvodnje v letu 2025 bo večja kot leto prej. K 6-odstotnem povečanju je prispevala večja vrednost prodanih jagnjet, večja vrednost izločene ovce in večja vrednost gnoja.

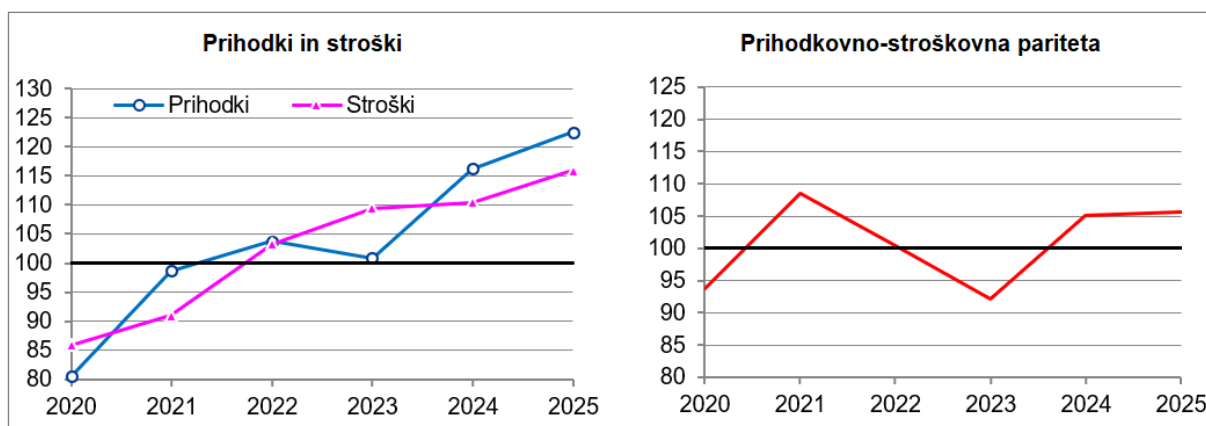
Po prvih ocenah so ekonomske razmere za rejo drobnice v letu 2025 na podobni ravni kot leta 2024 in drugo leto zapored nad povprečjem zadnjih petih let. Pri tem je potrebno omeniti, da so bile ekonomske razmere za rejo drobnice v obdobju let 2021–2022 zaradi visoke vrednosti subvencij izrazito nadpovprečne glede na daljše časovno obdobje. To pripomore k

višji izkazani ravni povprečja zadnjega petletnega obdobja (2019–2023) in tako za leto 2023 daje vtis o večjem poslabšanju kot je dejansko bil glede na daljše časovno obdobje.

Pri obravnavi ekonomskih razmer za leto 2025 pa ne moremo mimo težav, ki so zaradi pojava bolezni modrikastega jezika pestila rejce drobnice, še posebno tiste, ki se kljub možnosti niso odločili za preventivno cepljenje. Zanje je ob številnih poginih razumljivo, da je vsakršna razprava o ekonomskih razmerah nesmiselna.

Slika 35: Osnovni ekonomski kazalci pri priraji jagnjet (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: predhodna ocena)

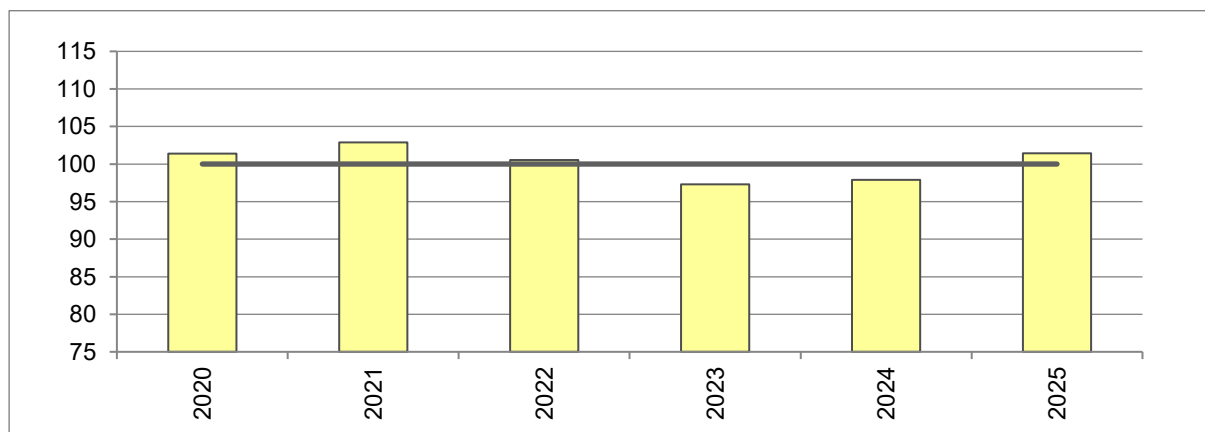

Vir: KIS

8.12 Mleko

Obseg priraje in stalež živali – Trenutno razpoložljivi podatki o odkupu mleka za leto 2025 (ta predstavlja okoli 90 % celotne priraje mleka) kažejo, da je bilo v prvih devetih mesecih odkupljeno za slabe 4 % več mleka kot v enakem obdobju leta prej. Podoben trend se pričakuje tudi v zadnji četrtini leta 2025, zato pričakujemo, da bo tudi letna količina odkupljenega mleka večja v približno tem obsegu. Ker se je število krav molznic zmanjšalo, povečalo pa število krav dojlj, se po prvih ocenah pričakuje nekoliko manj intenzivno povečanje skupne količine namolzenega mleka kot je povečanje odkupljenega mleka, tako, da bo skupna količina namolzenega mleka v primerjavi z letom 2024 večja za približno 3 %.

Slika 36: Spremembe proizvodnje mleka v obdobju 2020–2024 in ocena za leto 2025 (povprečje 2020–2024 = 100)

Vir: SURS, KIS (preračuni in ocena 2025)

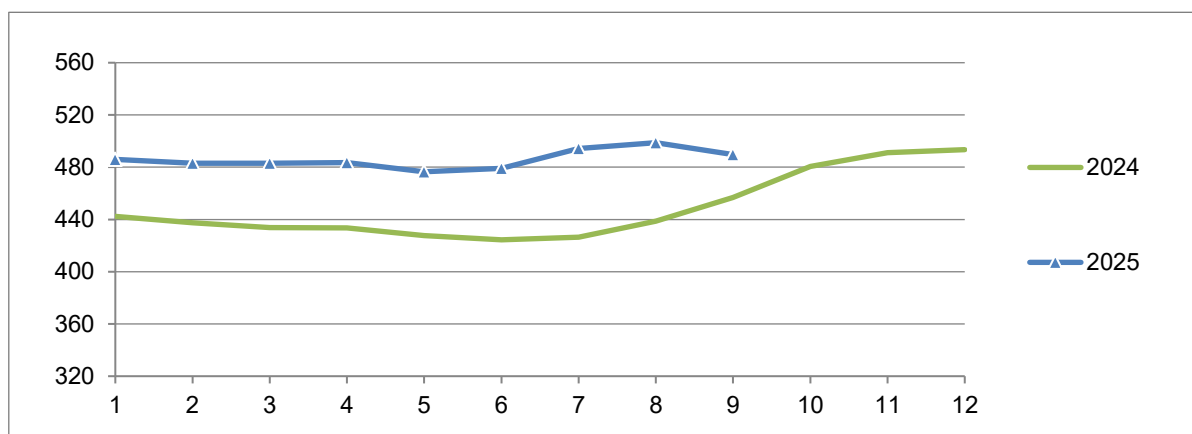
V letu 2025 bo po ocenah za odstotek manj krav, pri čemer bo število krav molznic manjše za 3 %, število krav dojlj pa se bo povečalo za 2 %. Pri tem opozarjamo na nenavadne spremembe gibanja števila krav molznic in krav dojlj v zadnjih nekaj letih.

Kljub ponovnemu znižanju števila krav molznic pričakujemo, da bo prireja mleka nekoliko nad ravni povprečja zadnjih let, količina namolzenega mleka pa naj bi v letu 2025 znašala okoli 609 milijonov litrov.

Domača trgovina in blagovna menjava – Znotraj organiziranega odkupa mleka bo delež odkupa slovenskih mlekarn v letu 2025 ostal zelo podoben in bo tako kot v letu prej znašal okoli 69 %.

Cene, stroški in osnovni ekonomski kazalci – Po intenzivni rasti cen v letu 2022 so se odkupne cene ob koncu leta 2022 začele umirjati, sledil pa mu je občuten padec cen. Ta je potekal vse do sredine leta 2023, ko so se cene vendarle umirile.

Slika 37: Odkupne cene mleka po mesecih (EUR/t); 2024 in 2025

Vir: SURS

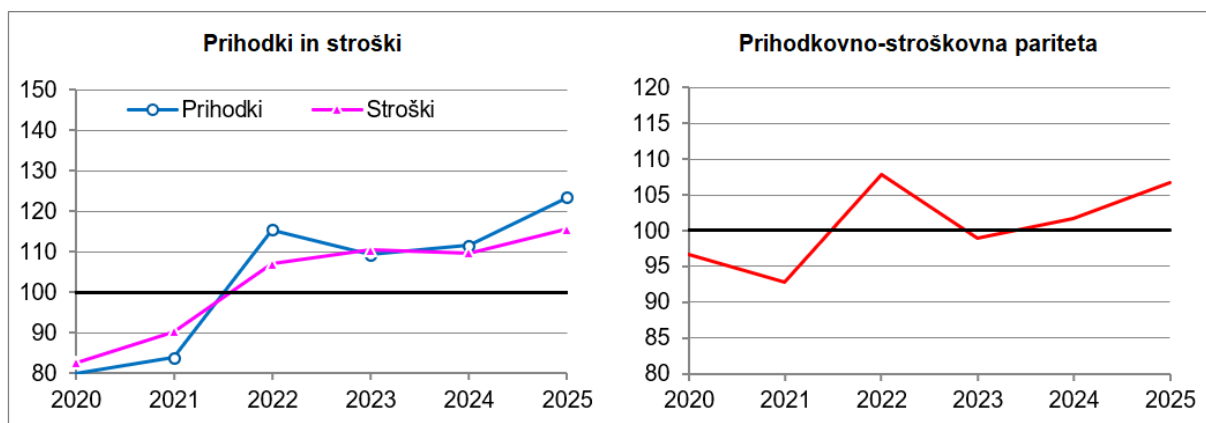
Sledila je stagnacija cen, ob koncu leta 2023 pa je prišlo do rahlega povišanja odkupnih cen zaradi nekoliko višjih izhodiščnih cen ter boljše kakovosti t. i. zimskega mleka. Cene mleka so bile v letu 2024 bolj ali manj podobne. Z boljšo sestavo mleka v jesenskem obdobju in zvišanju izhodiščnih cen mleka so bile cene mleka v jeseni 2024 v zmernem porastu vse do konca leta. Na tej ravni so odkupne cene mleka vztrajale do jeseni 2025, ko so se mlekarnar zaradi visokih cen mlečnih izdelkov in posledično manjšega povpraševanja soočala s tržnimi viški. Rezultat je zniževanje odkupnih cen v zadnji četrtini leta 2025, ki se bo verjetno nadaljevalo tudi v prvih mesecih leta 2026. Navkljub temu se na podlagi razpoložljivih podatkov ocenjuje, da bo v povprečju letna odkupna cena v povprečju za 7 % višja kot v letu 2024.

Stroški prireje mleka bodo v primerjavi z letom 2024 večji. Po modelnih ocenah bodo na povprečni letni ravni leta 2025 večji za okoli 6 %.

Med stroški prireje bodo stroški materiala in storitev večji za okoli 6 %. Medtem, ko se je znotraj teh za okoli 26 % povečal strošek plemenske živine, bo strošek krme večji za okoli odstotek, pri čemer bo doma pridelana krma dražja za okoli 5 %. Skladno z večjo vrednostjo živali se je strošek zavarovanja za živali povečal za dobro petino. Strošek najetih storitev se je v letu 2025 malenkost povečal (+1 %). Zaradi več vloženih sredstev v enak obseg prireje mleka in porasta stroška dela bo strošek domačega in kapitala večji 6 %.

Slika 38: Osnovni ekonomski kazalci pri priraji mleka (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: predhodna ocena)

Vir: KIS

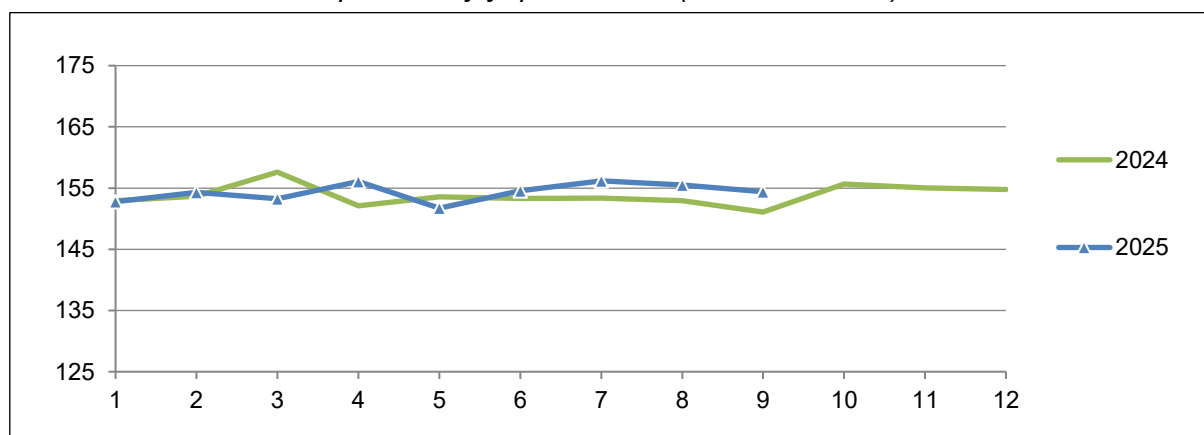
V letu 2025 bo zaradi višje odkupne cene mleka ter večje vrednosti stranskih proizvodov za 10 % večja vrednost proizvodnje. Tako bo v letu 2025 stroškovno-prihodkovna pariteta bolj ugodna kot je bila v letu 2024, ekonomske razmere v priraji mleka pa bodo opazno nad povprečjem obdobja let 2020–2024.

8.13 Jajca

Obseg priraje in stalež živali – Za trg jajc so med letom na voljo le podatki o odkupu jajc (konzumnih in valilnih), katerih zajem je majhen (praviloma pod 50 %). Na podlagi informacij s terena ocenjujemo, da bo ob koncu leta število kokoši nesnic večje kot v enakem obdobju leta prej, kljub manj živali za prirajo valilnih jajc in zakonskim določbam ukinitve rej nesnic v obogatenih kletkah. Po grobih začasnih ocenah bo v letu 2025 nekoliko večja tudi skupna količina prirejenih jajc. Ta se bo v primerjavi s predhodnim letom povečala za okoli 3 %.

Cene, stroški in osnovni ekonomski kazalci – Odkupne cene konzumnih jajc so se po intenzivnem porastu cen v letu 2022 umirile. Kljub rasti v začetku leta 2023 in kasnejšemu padcu spomladi tega leta so se cene ustalile na ravni cen ob koncu leta 2022, na tej ravni pa so vztrajale tudi preko celotnega leta 2024 in tudi v letu 2025.

Slika 39: Odkupne cene jajc po mesecih (EUR/000 kosov); 2024 in 2025

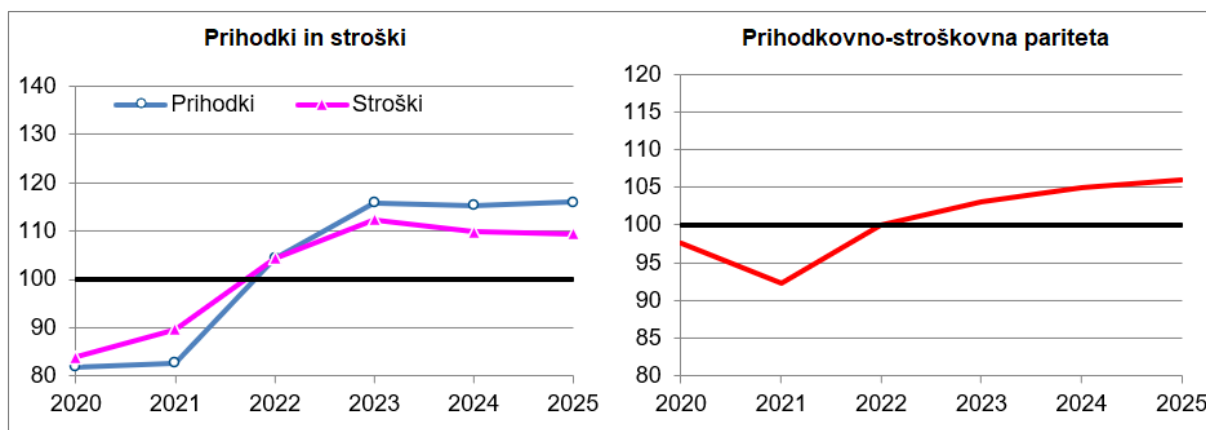

Vir: SURS

Ekonomske razmere pri proizvodnji jajc bodo tudi v letu 2025 še naprej ugodne, saj bo po modelnih napovedih odkupna cena v letu 2025 ostala na ravni leta prej, enako pa bodo na podobni ravni kot v letu prej ostali tudi stroški priraje jajc. Občutno slabemu letu 2021 za priraje jajc sledijo ugodna leta, saj so ekonomske razmere za priraje jajc opazno nad povprečjem zadnjega petletnega obdobja.

Slika 40: Osnovni ekonomski kazalci pri proizvodnji jajc (indeks povprečja 2020–2024 = 100; 2025: predhodna ocena)

Vir: KIS

Med stroški, ki so se povečali najbolj, odstopajo stroški dela ter kapitala (+6 %). Stroška amortizacije in jarkic bosta večja za okoli 2 %. Strošek za krmo pa bo po ocenah manjši za okoli 5 %.

9 LITERATURA IN VIRI

1) Statistični in drugi podatki (razpoložljivi do 24. 11. 2025)

SURS (Statistični urad Republike Slovenije), 2025:

Osnovni podatki po naročilu.

- Celotni odkup kmetijskih pridelkov po skupinah in vrstah, Slovenija (mesečni in letni podatki),
- Izvoz in uvoz po 8-mestni šifri KN in po državah (mesečni podatki),

Prve objave s področja Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo.

- Površine poljščin, Slovenija, 2025 - začasni podatki. Prva objava, 29. 9. 2025.

<https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/13880> (17. 11. 2025)

- Pridelek zgodnjih posevkov in zgodnjega sadja ter pričakovani pridelek pomembnejših poznih posevkov, Slovenija, 2025 - začasni podatki. Prva objava, 29. 9. 2025.

<https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/13873> (17. 11. 2025)

- Pričakovani pridelki poznih posevkov, sadja in grozdja, Slovenija, 2024 - začasni podatki. Prva objava, 29. 10. 2025.

<https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/13926> (17. 11. 2025)

- Indeksi cen in odkup kmetijskih pridelkov pri pridelovalcih, Slovenija, september 2025 - začasni podatki. Prva objava, 14. 11. 2025.

<https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/13968> (14. 11. 2025)

- Indeksi cen inputov v kmetijstvu, Slovenija, september 2025 - začasni podatki. Prva objava, 14. 11. 2025.

<https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/13949> (14. 11. 2025)

SI-STAT podatkovni portal.

- Različne objave s področja Kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo ter drugih področij

<https://pxweb.stat.si/SiStat/sl>

Eurostat, 2025:

Eurostat, Database. Različne objave s področja kmetijstvo, ekonomski računi za kmetijstvo.

<https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/explore/all/agric?lang=en&subtheme=agr&display=list&sort=category>

European Commission (Evropska komisija), 2025:

Markets overviews. Animal products, Plant product and Fruit and vegetables. 2025.

https://agriculture.ec.europa.eu/data-and-analysis/markets/overviews/market-observatories_en
(20. 11. 2025)

Agri-food markets. 2025. Prices. Monthly Market Prices. Last update 20. 11. 2025.

<https://agridata.ec.europa.eu/extensions/DashboardPrice/DashboardMarketPrices.html>
(20. 11. 2025)

EC. 2025a. Cereals market situation. Meeting of the Expert group for the common organisation of the agricultural markets – Arable crops & olive oil. 30 October 2025.

<https://circabc.europa.eu/sd/a/98826879-f6a2-4931-b2fc-4780ee466338/cereals-market-situation.pdf> (20. 11. 2025)

EC. 2025b. Oilseeds and Protein Crops market situation. Meeting of the Expert Group for Agricultural Markets Subgroup Arable Crops and Olive Oil, 30 October 2025.

<https://circabc.europa.eu/rest/download/d5db7f03-9cfb-4c3e-a206-33073dfa1101> (20. 11. 2025)

EC outlook. 2025. Short-term outlook for EU agricultural markets in 2025 (Summer edition). European Commission: Directorate-General for Agriculture and Rural Development, European Union, 2025.

https://agriculture.ec.europa.eu/data-and-analysis/markets/outlook/short-term_en
(17. 10. 2025)

DG AGRI. 2025. Market observatories. Crops. Fruit and vegetable.

https://agriculture.ec.europa.eu/data-and-analysis/markets/overviews/market-observatories_en
(20. 11. 2025)

JRC MARS Bulletin. 2025. Crop monitoring in Europe. Vol. 33 No 09 October 2025. Publications Office of the European Union, Luxembourg. doi:10.2760/6638277
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/cfd274d9-b4bd-11f0-b37f-01aa75ed71a1/language-en> (18. 11. 2025)

Drugi podatki, 2025:

ARSKTRP. Ljubljana, Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja.

- Tržno informacijski sistem (Tržna poročila).

<https://www.gov.si/zbirke/storitve/priprava-trznih-porocil-za-kmetijske-pridelke-in-zivila/>

Modelne kalkulacije KIS. Ljubljana, Kmetijski inštitut Slovenije.

https://www.kis.si/Standardni_nabor_1 (24. 11. 2025)

2) Drugi viri

ARSO. Mesečni bilten ARSO – Letnik 2024. Ljubljana, Agencija RS za okolje.

<https://www.arso.gov.si/o%20agenciji/knji%C5%BEnica/mese%C4%8Dni%20bilten/bilten2024.htm> (14. 11. 2025)

ARSO. Mesečni bilten ARSO – Letnik 2025. Ljubljana, Agencija RS za okolje.

<https://www.arso.gov.si/o%20agenciji/knji%C5%BEnica/mese%C4%8Dni%20bilten/bilten2025.htm> (14. 11. 2025)

E-demokracija:

<https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov.html?lang=si#eyJmaWx0ZXJzlp7ImNvbW1lbnQiOiLSJdLCJ0eXBlljpbli0iXSwic3RhZHVzljpbli0iXSwiY2F0ljpbli0iXSwicmlqcyl6WyIxMjUxNiJdLCJvZmZzZXQiOiMCJdLCJzZW50aW5lbF90eXBlljpbli0iSlnNlbnRpbmVsX3N0YXR1cyI6WyJvayJdLCJpc19hamF4ljpbliEiXX0sIm9mZnNldFBhZ2UiOm51bGx9> (14. 11. 2025)

IGC. 2025. Grain Market Report, Highlights (GMR 571 – 20 November 2025). 2025. London, UK.

https://www.igc.int/en/gmr_summary.aspx (20. 11. 2025)

MKGP. Program razvoja podeželja.

<https://skp.si/>

North-Western European Potato Growers Foundation. NEPG Press release September 2025. 2026.

NEPG Historical, extremely low free buy prices need a chain approach.

<https://nepg.info/wp-content/uploads/2025/09/250905-NEPG-press-release-GB-final.pdf> (17. 11. 2025)

Novice ARSKTRP:

<https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/agencija-za-kmetijske-trge-in-razvoj-podezelja/novice/> (24. 11. 2025)

Novice MKGP:

<https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-kmetijstvo-gozdarstvo-in-prehrano/novice/> (24. 11. 2025)

OIV. 2025, November. World Wine Production Outlook 2025. International Organisation of Vine and Wine. <https://www.oiv.int/press/oiv-releases-2025-world-wine-production-first-estimates> (18. 11. 2025)

Prognosfruit 2025 - EU Production Stable for Apples Up for Pears (report). 2025. Berlin: 9 str.

<https://agriexchange.apeda.gov.in/MarketReport/EUR0206202510415231189.pdf> (25. 11. 2025)

Podatki o izvajanju Programa razvoja podeželja Republike Slovenije 2014–2022 do 31. 8. 2025.

Ljubljana, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano: delovno gradivo.

UMAR. 2025. Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2025. Ljubljana, september 2025. Urad RS za makroekonomske analize in razvoj.

<https://www.umar.gov.si/napoved-gospodarskih-gibanj/publikacija/jesenska-napoved-gospodarskih-gibanj-2025> (17. 10. 2025)

 Kmetijski inštitut Slovenije

www.kis.si